TUUSNIEMEN KUNTA

TALOUSARVIO 2021 JA TALOUSSUUNNITELMA 2021-2023

Kunnanhallitus 7.12.2020 § 181

Kunnanvaltuusto 14.12.2020 § 57

SISÄLLYSLUETTELO

I OSA TALOUSARVION JA SUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT

1 Kunnan nykytila 1
1.1 Sijainti ja toimintaympäristö 1
1.2 Väestö 2
1.3 Verorahoituksen ja taloudellisen huoltosuhteen kehittyminen 3
1.4 Työpaikat ja elinkeinojen kehittäminen 7
1.5 Talous ja investoinnit 7
1.6 Tulevaisuuden näkymät 9
2 Organisaatio ja henkilöstö
2.1 Organisaatiorakenne 10
2.2 Henkilöstöohjelma 10
2.3 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma 11
2.4 Tietoturva 11
3 Vuoden 2021 talousarvio ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelman laadintaperusteet 11
3.1 Talousarvion laadintaperusteet 12
3.2 Talousarvion sitovuus 13
3.3 Maksut ja taksat 14
3.4 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta 14
3.5 Kunnan konsernin ohjaus 15
4 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetolaskelma 16
5 Tuloslaskelma 18
5.1 Tuloslaskelma 20
5.2 Talousarvioesitys/raami 22
5.3 Toimintatuotot ja -kulut hallintokunnittain TA 2021 23
5.4 Toimintatuotot ja -kulut lajeittain TA 2021 24
6 Rahoituslaskelma 25
6.1 Rahoituslaskelma 26
6.2 Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit 27

OSA II TOIMIALAKOHTAISET TALOUSARVIOESITYKSET/ Käyttötalous

Keskusvaalilautakunta 28
Tarkastuslautakunta 29
Kunnanhallitus 30
Sosiaalilautakunta 37
Terveyspalvelut 48
Sivistyslautakunta 50
Tekninen lautakunta 58
Vesihuolto 65

OSA III INVESTOINNIT

Investoinnit 66

OSA IV MAKSUT JA TAKSAT

Kunnan tilojen käyttökorvaukset 1.1.2021 70
Autopaikat/-pistokkeet 72
Teknisen toimen maksut ja taksat 73
Ympäristösuojeluviranomaisen taksa 78
Rakennusvalvontataksa 88

OSA V ORGANISAATIO JA PALKKIOSÄÄNTÖ

Organisaatio 99
Tilivelvolliset 1.1.2021 100
Palkkiosääntö 101

PK

TH

perusterveydenhuolto, kansalaisopisto ja kirjasto on siirretty tuotettavaksi yhteistyössä Kuopion kanssa vastuukuntaperiaatteella. Lisäksi maaseutuhallinto ja ympäristöterveydenhuolto on siirretty Siilinjärven kunnan vastuulle. Julkisista hankinnoista vastaa Sansia Oy ja ICT-palveluista Istekki Oy, joissa molemmissa kunta on osakkaana. Maakunnallisista toimijoista mainittakoon mm. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ja Pohjois-Savon pelastuslaitos. Talous- ja palkkahallinnon palvelut tuottaa Monetra Itä-Suomi Oy.

1.2 Väestö

Tuusniemen kunnan väkiluku on laskenut viime vuosina melko tasaisesti. Vakituisia asukkaita Tuusniemellä oli 30.9.2020 ennakkotiedon mukaan 2454. Väestömäärä on alkuvuoden 2020 ajan kehittynyt edellisen vuoden tapaan negatiivisesti, kokonaismuutoksen ollessa tammi - lokakuussa -23 henkilöä. Syntyneitä on 9 ja kuolleita 35. Syntyvyyden enemmyys on ollut negatiivinen ainakin vuodesta 2005 alkaen, mutta vuosittaiset vaihtelut ovat olleet melko suuria.

Väestömäärän myönteistä kehittymistä sekä ikärakennekehityksen oikaisemista pyritään toteuttamaan tehokkaalla asuinkunta-ajattelulla, panostamalla peruspalveluihin ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin, kuntakeskustan yleisilmeeseen sekä kilpailukykyisiin ja kehittyviin asuinalueisiin. Myös eteenpäin katsova ilmapiiri ja kuntataloudesta huolehtiminen ovat Tuusniemen kunnan kilpailukyvyn edellytyksiä.

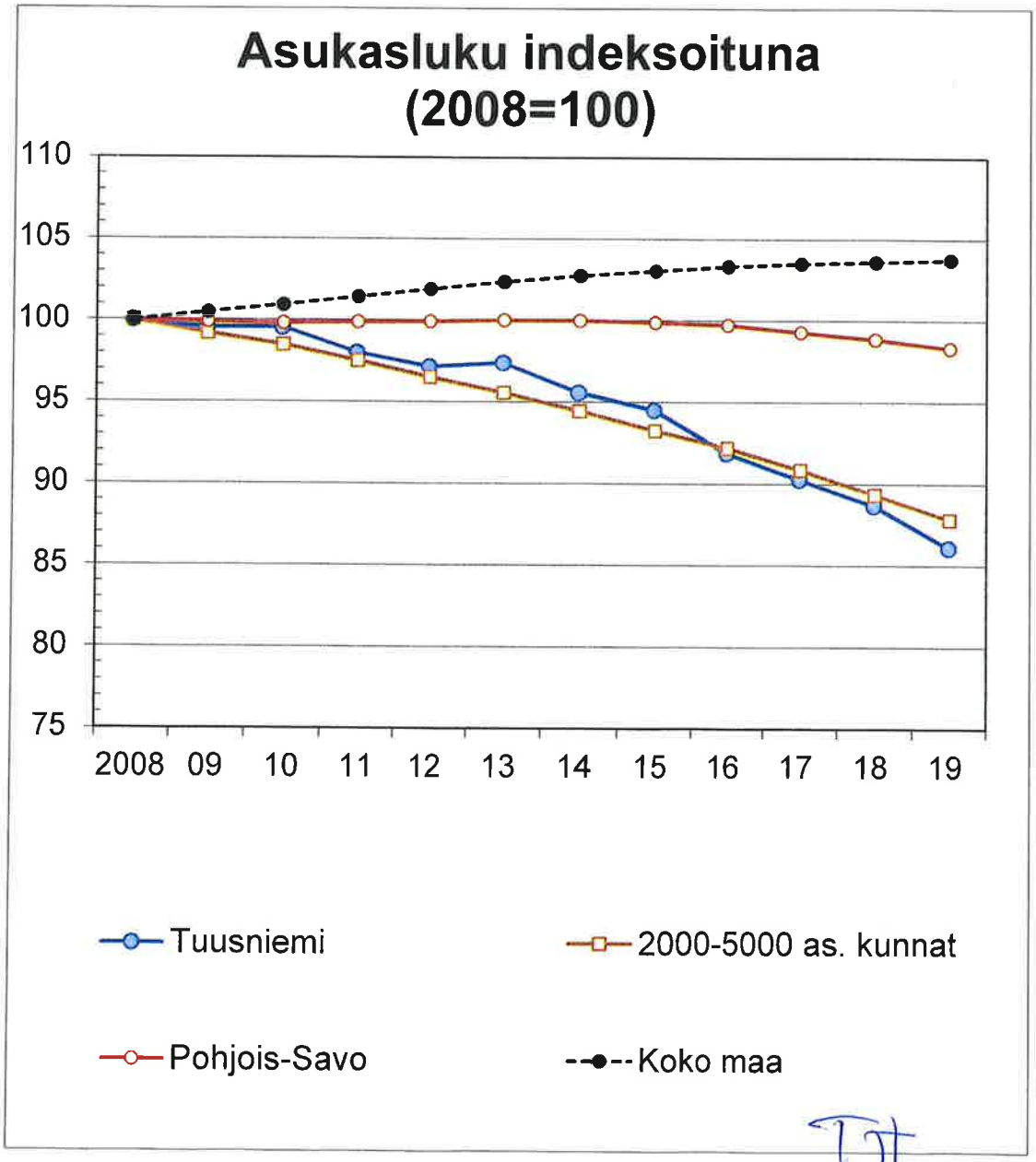

1 Kunnan nykytila

Tuusniemen kunnan toiminnallinen nykytila on tyydyttävä taloudellisen tilan ollessa tällä hetkellä välttävä. Kuluvan vuoden talousarvio toteutunee selvästi alkuperäistä talousarviota parempana. Kunnan talouden ennakoitavuuteen on kiinnitetty huomiota samalla kun on haettu laajasti toimenpiteitä kunnan talouden tasapainottamiseksi. Sosiaali- ja terveystoimen menojen osuus kunnan menoista on viime vuosina ollut noin 60 % ja menojen kasvu on ollut monia vuosia maltillista. Nämä menot kuitenkin kääntyivät voimakkaaseen kasvuun vuoden 2018 aikana, mutta ne ovat tasaantuneet uudelleen kuluvan vuoden aikana. Talousarvion 2021 laadintaprosessin kuluessa tehtyjen sopeutustoimien ansiosta toimintakatteen kasvu edellisvuodesta on saatu supistettua 0,6 %:n tasoon. Sopeutustoimet ovat olleet välttämättömiä ja niitä tulee jatkaa tulevina vuosina, jotta kunnan talous saadaan tasapainoon.

Valtuusto päätti 2.11.2020 pitää vuoden 2021 tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentit vuoden 2020 tasolla. Vuoden 2021 verotulokertymän ennakoidaan nousevan edellisvuoden tasosta hieman. Verotulojen arvioimista vaikeuttaa koronapandemian tilanne, mikä luo merkittävää epävarmuutta talouden toimintaympäristöön niin mikro- kuin makrotaloudessakin. Kahtena edellisvuotena vaikuttanut verohallinnon verokorttiuudistuksesta johtuneet negatiiviset vaikutukset kuntien verotulotilityksiin ovat päättyneet. Ennestään heikkoon Suomen kuntatalouteen on vaikuttanut voimakkaasti negatiivisesti meneillään oleva koronapandemia. Toisaalta pandemian aikana on etenkin erikoissairaanhoidon palvelujen käyttö vähentynyt merkittävästi ja tämän seurauksena on syntynyt patoutunutta hoidon tarvetta. Tämä aiheuttaa kuntatalouteen negatiivisen yllätysmomentin. Toisaalta koronapandemian kunnille aiheutuneisiin kustannuksiin on valtio antanut vahvaa kompensaatiota määräaikailla valtionosuuksien lisäämisellä.

Talousarvio vuodelle 2021 on 0,6 miljoonaa euroa alijäämäinen. Myös suunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä: vuosi 2022 0,6 miljoonaa euroa ja vuosi 2023 0,3 miljoonaa euroa. Taseeseen aikaisemmin kertyneen noin 3,5 miljoonan euron kumulatiivisen ylijäämän ansiosta taloussuunnitelma on kuitenkin kuntalain mukainen. Kuntastrategian mukaisesti kunnan talouden tasapainoon on kiinnitettävä erityistä huomiota. Vuonna 2021 tilannetta hieman helpottaa koronapandemian vuoksi tehdyt määräaikaiset lisäykset valtionosuuksiin, mutta toisaalta verotulokertymän kehittymiseen liittyy edellä kuvattua epävarmuutta. Talouden tasapainoon liittyvään riskiin osaltaan vaikuttaa merkittävästi sosiaali- ja terveyspalvelujen menokehitys vuosina 2020 ja 2021. Etenkin erikoissairaanhoidon kustannukset ovat kasvaneet kestämättömän nopeasti jo monien vuosien ajan.

Edellisen hallituksen johdolla suunniteltu maakuntauudistus jäi toteutumatta. Nykyinen maan hallitus valmistelee sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistusta, josta ei kuntiin ole vielä tietoa paljoakaan tullut. Uudistuksella toteutuessaan tullee olemaan joka tapauksessa olennaista vaikutusta niin kunnan talouteen kuin toimintaankin.

Haasteista huolimatta kunnassa on tärkeää vahvistaa positiivista ja eteenpäin katsovaa ilmapiiriä tiukasta taloustilanteesta huolimatta. Tavoitteena tulee olla selvästi ylijäämäiset tilinpäätökset viimeistään strategiakauden loppupuolella. Nykytilanteessa kunta kykenee toteuttamaan vain maltillista investointitasoa. Nettoinvestointien tason selvään laskuun nykytasosta on tulevina vuosina merkittävää painetta, jotta kunnan korkeaa poistotasoa saadaan laskettua selvästi.

1.1 Sijainti ja toimintaympäristö

Tuusniemen kunta sijaitsee maantieteellisesti Itä-Suomen keskipisteessä, kahden yliopistokaupungin välissä. Itä-Suomen suurimpaan kaupunkiin Kuopioon on 60 km ja toiseksi suurimpaan kaupunkiin Joensuuhun 76 km. Kuntakeskustan läpi kulkee valtatie 9, joka on yksi Suomen tärkeimmistä poikittaisväylistä. Tuusniemen kunnan rajanaapureita ovat etelässä Heinävesi ja Leppävirta, pohjoisessa Kaavi, lännessä ja pohjoisessa Kuopio ja idässä Outokumpu. Kunnan kokonaispinta-ala on 699,43 km^2, josta vesistöalueita on 22 %. Rantaviivan pituus on 1 068 km. Tärkeimpiä luontokohteita ovat Pohjois-Savon maakuntajärvi Juojärvi, historiallisesti merkittävä Ohtaansalmi, sekä ulkoilu- ja retkeilyalueena tunnettu Seinävuoren rotkolaakso.

Tuusniemen kunta kuuluu Pohjois-Savon liittoon, Itä-Suomen aluehallintoviraston ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueeseen. Monia peruspalveluja, kuten

Kunnan valtionosuuksien asukaskohtainen määrä on pysytellyt viime vuodet melko tarkkaan samalla tasolla. Tuusniemen keskimääräiset asukaskohtaiset valtionosuudet ovat selvästi suuremmat, verrataanpa niitä saman kokoluokan kuntiin, maakunnan tai koko maan asukaskohtaiseen keskiarvoon. Keskeisenä syynä tähän voidaan pitää väestön ikärakennetta ja valtionosuuksien määräytymisperusteena olevien indeksien, kuten sairastavuusindeksin korkeita lukemia.

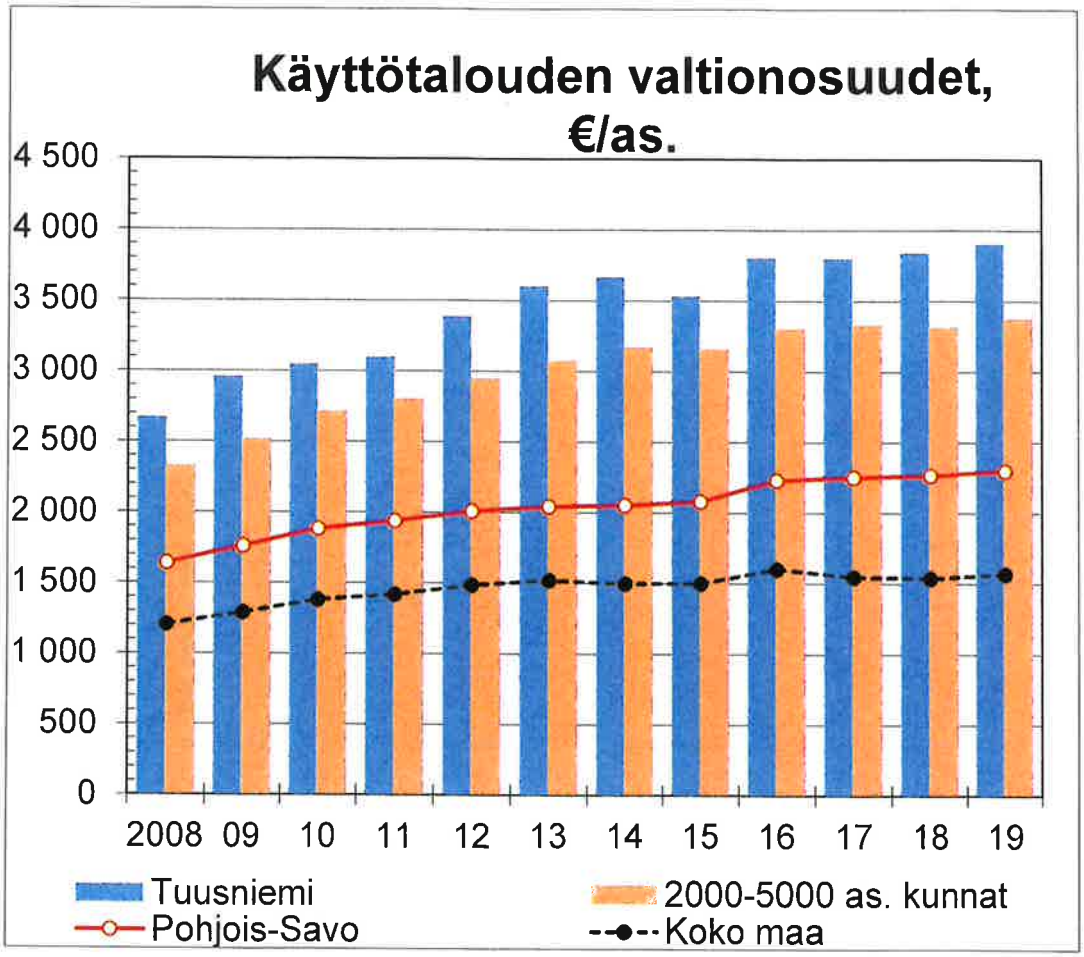

1.3 Verorahoituksen ja taloudellisen huoltosuhteen kehittyminen

Kunnan kesimääräinen asukaskohtainen verotulokertymä on monen vuoden maltillisen laskun jälkeen kääntynyt nousuun vuonna 2019. Asukasta kohti verotulokertymä on ollut viime vuodet pääsääntöisesti hieman vastaavan kokoisia kuntia alempi. Verrattuna maakunnan ja koko maan keskiarvoon, on kunnan asukaskohtainen verotulokertymä selvästi alempi.

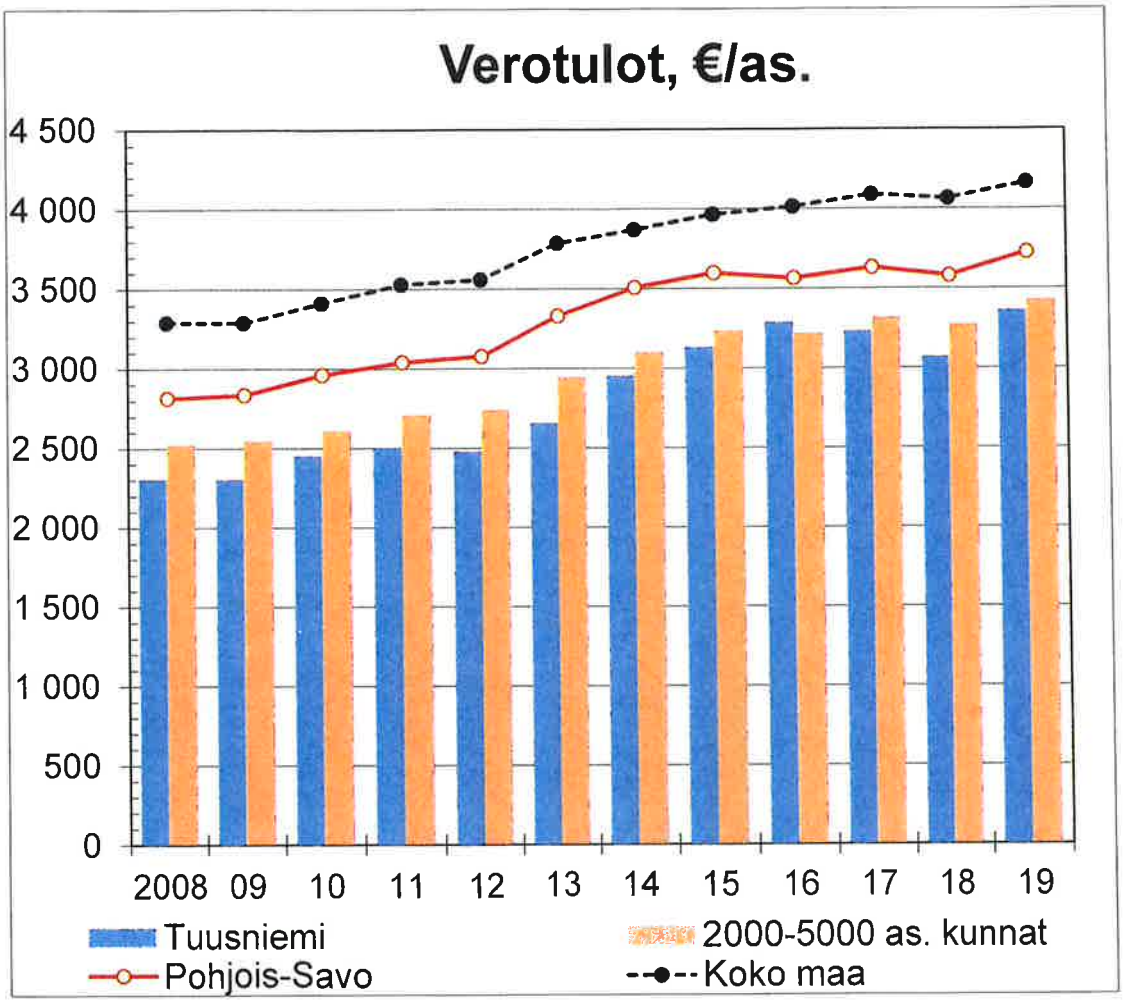

Tuusniemen kunnan huoltosuhde on tyypillisesti pienten kuntien kaltainen, eli alle 15-vuotiaiden ja yli 64-vuotiaiden yhteismäärä on korkea suhteessa työssä käyvään (15 – 64-vuotiaat) ikäryhmään. Kunnan huoltosuhde on aavistuksen korkeampi kuin pienten kuntien keskiarvo ja merkittävästi maakunnan ja manner-Suomen keskiarvoa korkeampi.

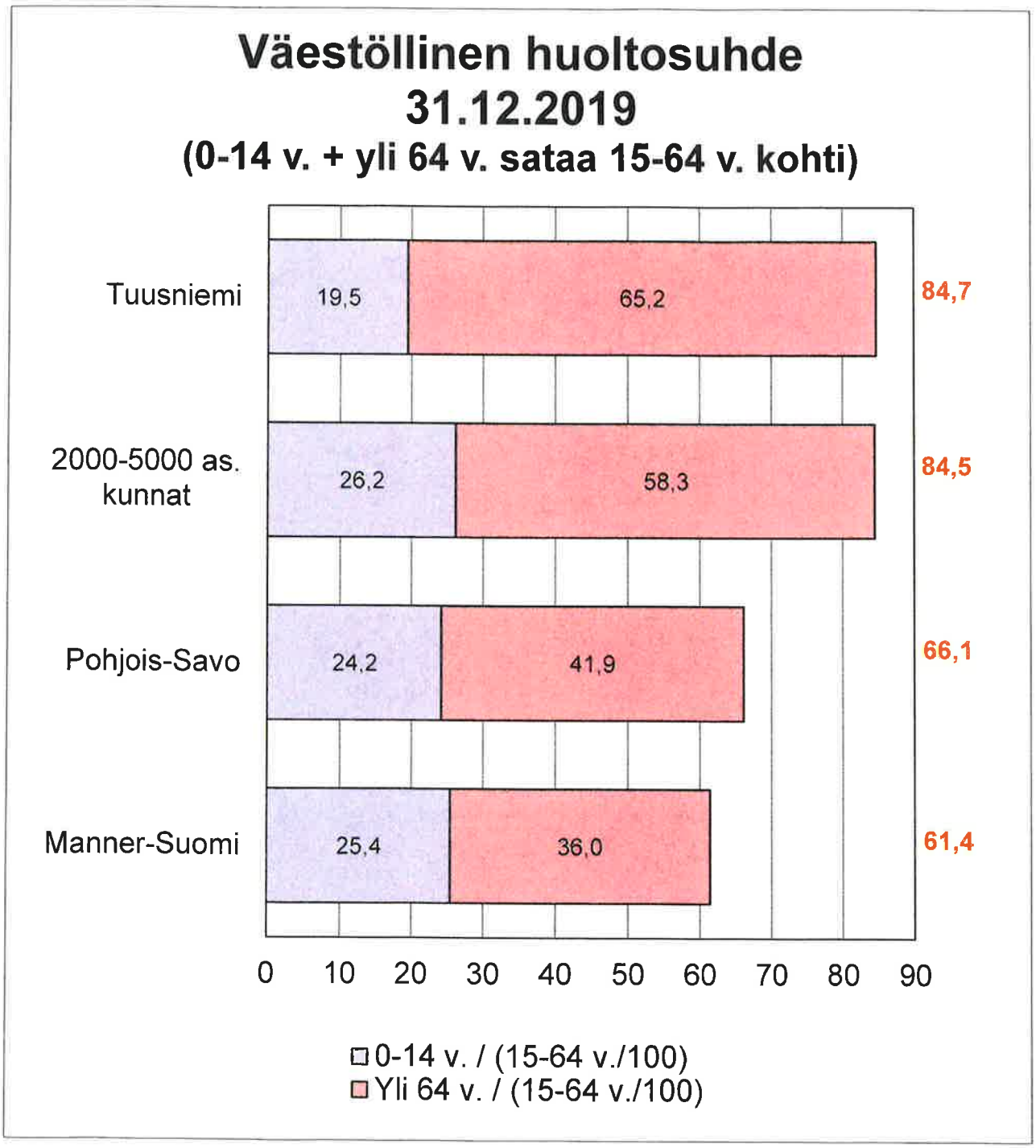

TH PV

Työllisten lukumäärän trendi on ollut heikkenevä vuodesta 1991 lähtien. Vuonna 1991 kunnan työllisten lukumäärä on ollut korkeimmillaan hieman alle 1400 henkilöä ja alimmillaan vuonna 2016 hieman yli 800 henkilöä. Vuodesta 2016 vuoteen 2017 työllisten määrä on hieman kasvanut kunnassa, mutta kääntynyt sen jälkeen uudelleen laskuun.

Väestö muuttujina Vuosi. Tuusniemi, Työlliset, Yhteensä, Yhteensä, Väestö 31.12..

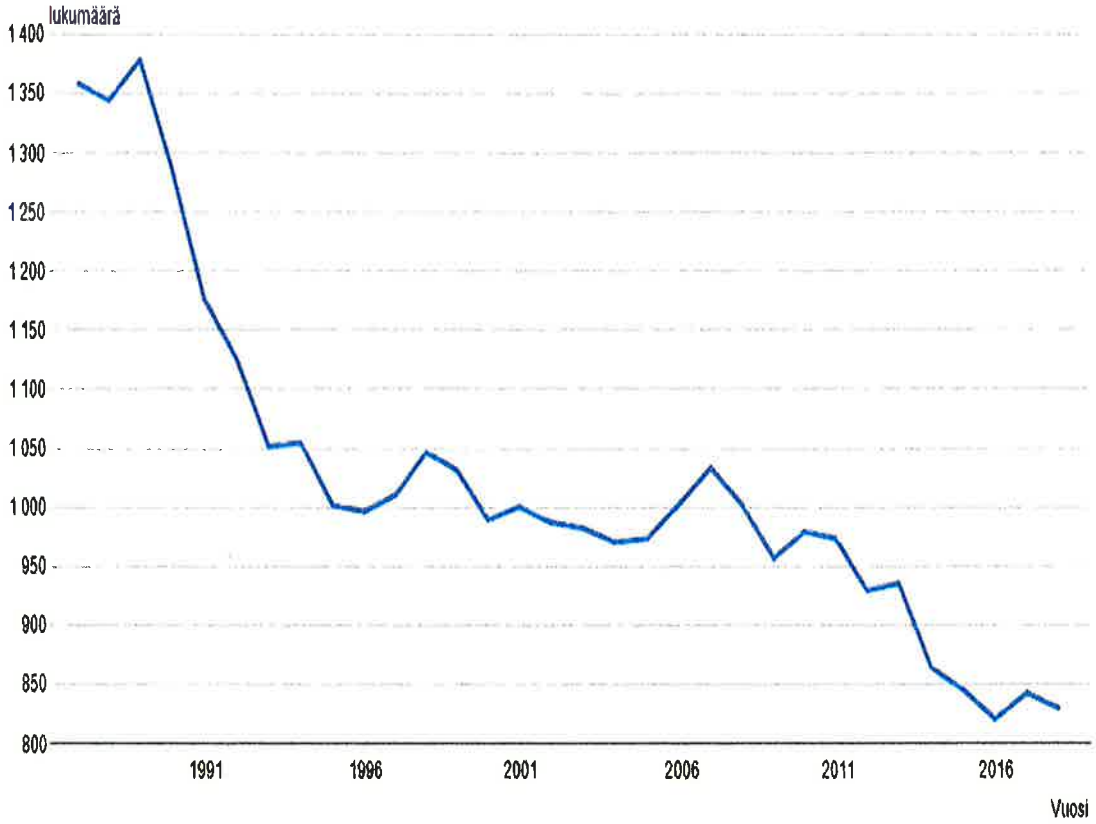

Lähde: Työssäkäynti, Tilastokeskus

1.4 Työpaikat ja elinkeinojen kehittäminen

Kunnan alueella olevien työpaikkojen määrän kehitys noudattelee muuten valtakunnallista työpaikkojen kehitystä, mutta 2000-luvun alussa Tuusniemellä sijaitsevien työpaikkojen määrä ei kasvanut läheskään niin paljon kuin valtakunnassa keskimäärin. Vuoden 2017 lopussa (tuorein käytettävissä oleva tilastotieto) kunnan alueella oli 626 työpaikkaa, kun vuotta aikaisemmin niitä oli 597. Työpaikkojen määrä on melkein puolittunut 1990-luvun alusta. Alkutuotannon osuus työpaikoista on 20,6 %, jalostuksen työpaikkojen osuus 15,0 % ja palvelujen työpaikkojen osuus 61,3 %. Kunnan työpaikkaomavaraisuus on 74,3 %, ollen maakunnan alhaisin.

Kuntien avainluvut muuttujina Vuosi. Tuusniemi, Työpaikkaomavaraisuus.

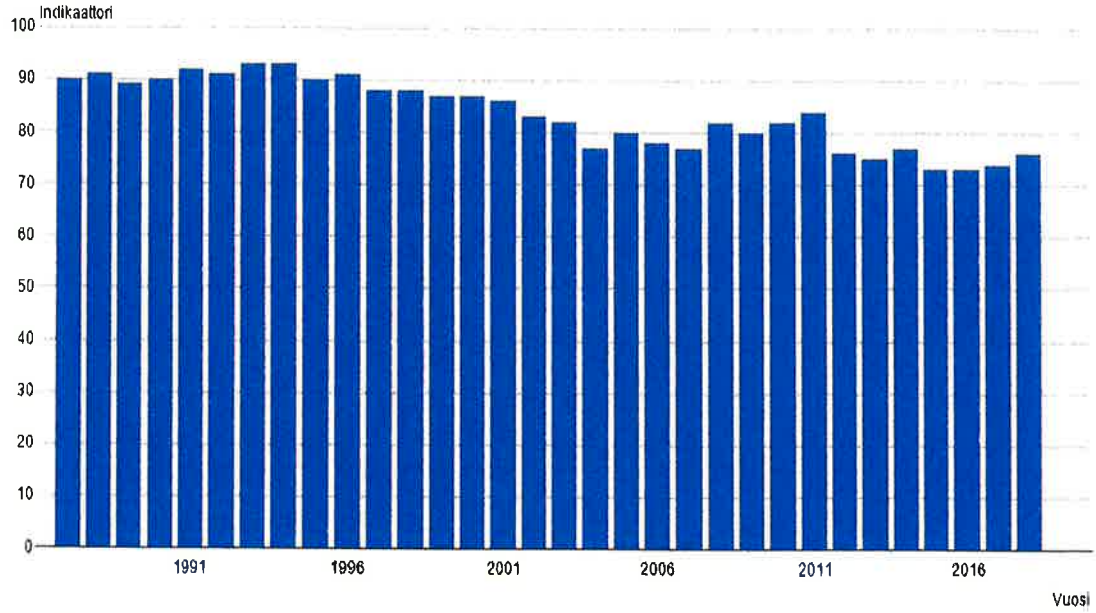

Lähde: Tilastokeskus

Pohjois-Savon ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan Pohjois-Savon työ- ja elinkeinotoimistossa oli syyskuun 2020 lopussa 2.485 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Pohjois-Savon työttömyysprosentti oli syyskuun lopussa 11,3 % kun se vuotta aikaisemmin oli 9,0 %. Koko maan keskimääräinen työttömyysprosentti oli 12,0 %. Koillis-Savossa työttömyysprosentti oli syyskuun lopussa muuta Pohjois-Savoa korkeampi, 12,6 %. Vuotta aikaisemmin se oli 10,4 %. Työttömien määrä kasvoi Koillis-Savossa 18 % vuoden 2019 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tuusniemellä työttömyysprosentti oli lokakuun lopussa jonkin verran suurempi kuin vuotta aikaisemmin, 12,6 %. Syyskuussa 2019 kunnan työttömyysprosentti oli 9,9 %. Työttömien määrä oli syyskuun lopussa 121, kun se oli vuotta aikaisemmin 99.

Tuusniemen elinkeinojen kehittäminen muodostuu elinkeinotoimijoista sekä kunnan toimielimien tekemistä elinkeinopoliittisista päätöksistä. Vuonna 2021 kunnan elinkeinotoimesta ja yrityspalveluista vastaa edellisen vuoden tapaan Tuusniemen Teollisuus Oy. Yhteistyötä tehdään mm. Tuusniemen Yrittäjät ry:n ja Kalakukko ry:n kanssa. Toiminnassa noudatetaan Tuusniemen kuntastrategian 2019 – 2026 linjauksia ja painopistealueita.

1.5 Talous ja investoinnit

Kuntastrategian mukaan tavoitteena tulee olla terve kuntatalous, joka vaatii jatkossakin toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää toimintakulujen leikkauk-

TH PK

sia ja toimintatuottojen kasvattamista. Kunnan toimialoilla on suuri vastuu toimialakohtaisen talousarvion pitävyydestä ja mahdolliset muutokset tulee ensisijaisesti kattaa toimialan sisältä ja vasta toissijaisesti hakea muutosta talousarvioon valtuustolta. Kunnan talouden tasapaino on alkaneella strategiakaudella keskeinen tavoite, johon kuntaorganisaation tulee tinkimättömästi sitoutua kaikilla tasoilla.

Verotulojen kasvaminen edellyttää myönteistä työllisyyskehitystä sekä väestömäärän muuttovoittoa ja väestörakenteen uudistumista. Valtionosuudet tulevat ilmeisesti jatkossa ensi vuoden jälkeen vähenemään, johon tulee varautua mm. käyttötalousmenojen hallinnalla.

Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2021 on edellisvuoden tapaan 22,00 %. Myös kiinteistöverojen tasot on päätetty pitää ennallaan. Kuntastrategian mukaan tulevina vuosina verojen korottamista tulee välttää. Kunnan talouden paha epätasapaino luo paineita verojen korotuksille osana kunnan talouden tasapainottamistoimia. Alijäämäisen taloussuunnitelman ja valtionosuuksien vähenemisen vuoksi verojen alentaminen ei ole lähivuosina mahdollista.

Taksojen ja maksujen korottamista tulee harkita vuosittain ja tavoitteena on, että taksat ja maksut kattavat pääosin niiden kohteena olevista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset tai kustannuksille yleisesti hyväksytyt omavastuuosuudet. Taksoissa on luonnollista pyrkiä noudattamaan ympäristökuntien vastaavia tasoja.

Henkilöstön tarkoituksenmukaista määrää ja sijoittumista eri tehtäviin tulee jatkossakin tarkastella kattavasti. Uusia toimintatapoja, palvelujen sähköistämistä ja automatisointia tulee edistää kaikilla toimialoilla. Henkilöstön joustavaa liikkuvuutta ja sisäisiä siirtoja pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan.

Kunta on investoinut voimakkaasti koko 2010-luvun. Vuonna 2018 nettoinvestoinnit olivat noin 0,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2019 noin 1,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 talousarviossa varauduttiin noin 0,8 miljoonan euron nettoinvestointeihin. Vuoden 2021 talousarviossa nettoinvestointeihin on varattu yhteensä noin 0,4 miljoonaa euroa. Investointien painopiste on siirtynyt edellisvuosia enemmän korjausinvestointeihin.

Vuosina 2015 - 2019 ei nostettu lainkaan uutta talousarviolainaa. Vuonna 2019 on nostettu investointien rahoitukseen lyhytaikaista lainaa 0,5 miljoonaa euroa, mikä maksettiin vuoden lopulla pois. Vuoden 2020 talousarviossa on varauduttu 1,5 miljoonan euron lainanottoon. Lainaa jouduttaneen nostamaan kyseinen määrä. Vuoden 2021 talousarviossa lainaa on varauduttu nostamaan enintään 1,5 miljoonaan euroa. Tulevina vuosina tarve lainanottoon pienenee, mikäli investoinnit pysyvät suunnitellusti alhaisella tasolla ja käyttötaloutta saadaan nykyistä paremmin tasapainoon.

1.6 Tulevaisuuden näkymät

Tuusniemen valtuuston hyväksymässä kuntastrategiassa ohjataan kunnan toimintaa ja taloutta vuosina 2019 - 2026. Lähtökohdaksi on asetettu palvelutuotannon tehostaminen sekä elinkeinoihin panostaminen. Kuntastrategia sisältää linjauksia, jotka ohjaavat kunnan luottamushenkilöiden sekä henkilöstön toimintaa.

Strategian käytännön toteuttamisen päävastuu on kunnanhallituksella, lautakunnilla sekä kunnan johtoryhmällä. Strategian johdonmukainen toteuttaminen vaatii luottamusjohdon sekä virkamiesjohdon selkeää työnjakoa ja sitoutumista omien tehtävien hoitamiseen. Kuntastrategia on yhteinen näkemys siitä mihin suuntaan Tuusniemen kunta on menossa.

Viime vuosien tilinpäätöksistä laskettujen keskeisten tunnuslukujen mukaan Tuusniemen kunnan talous on heikkenevä. Tähän merkittävänä syynä on kuntien valtionosuuksien leikkaukset, vaikka palvelutuotannon kustannukset ovat jatkuneet kasvuaan. Vuonna 2020 kunnan talouden heikkenemiseen on keskeisenä syynä verotulojen tilityksien ennakoimaton väheneminen verokorttiuudistuksen sekä koronapandemian talousvaikutusten vuoksi. Aiempien vuosien ylijäämät antavat kuitenkin vain hieman aikaa reagoida taloustilanteeseen. Kuntastrategiassa kiinnitetään myös erityistä huomiota kuntatalouden tasapainoon strategiakaudella.

Kunnan toimintaan ja talouteen tulee vaikuttamaan merkittävästi tuleva sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistus. Sen sisällöstä ei vielä ole kovin yksityiskohtaista tietoa. Aikataulu maakunnallisten hyvinvointialueiden aloitukselle on näillä näkymin vuoden 2023 alku.

Visio

Tulevaisuuden visiona Tuusniemi haluaa olla vahvasti tavoitteellinen suunnannäyttäjä ja näyttää esimerkkiä rohkeasta uudistumiskyvystä. Näin Tuusniemi voi menestyä kuntamurroksessa uudistuen.

Arvot

Rohkeus ja rakkaus ovat yhtä aikaa sekä arvoja strategiassa, että brändiviesti. Rohkeus vahvistaa elinvoimaa ja rakkaus vahvistaa hyvinvointia.

Toimintaperiaate

Kunta toimii avoimesti ja rohkeasti, tavoitteenaan hyvä vuorovaikutussuhde asukkaiden, yrittäjien, henkilöstön ja luottamushenkilöiden kesken. Kunta tekee yhteistyötä ja verkostoituu ympäröivien kuntien ja kaupunkien kanssa, sekä osallistuu alueellisen yhteistyön kehittämiseen.

Kuntarakenteet

Kunnassa otetaan huomioon muuttuva toimintaympäristö ja tehdään tarvittaessa korjaavat päätökset. Palvelut tuotetaan taloudelliset ja toiminnalliset näkökulmat huomioon ottaen joko omana tai ostettuna palveluna. Kuntayhteistyötä tehdään mahdollisimman kevyellä organisaatiolla niin, että siitä on taloudellista ja toiminnallista hyötyä. Muutoksiin vastataan joustavasti ja ketterästi.

2 Organisaatio ja henkilöstö

2.1 Organisaatiorakenne

Kuntalain vaatimusten mukaisesti laadittu uusi hallintosääntö hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 6.5.2019 § 19 ja se astui voimaan 1.6.2019. Sen jälkeen kunnanvaltuusto on päivittänyt hallintosääntöä tarvittaessa.

Päivitetty ja ajan tasalla oleva organisaatiokaavio lisätään vuosittain tilinpäätös- ja talousarvioasiakirjojen liitteeksi.

Tuusniemen kunnan organisaatio muodostuu kunnanvaltuustosta, kunnanhallituksesta, keskusvaali-, tarkastus-, sosiaali-, sivistys- ja teknisestä lautakunnasta.

Kunnan henkilöstö jakautuu keskushallintoon, sosiaalitoimeen, sivistystoimeen sekä tekniseen toimeen, joita johtavat toimialajohtajat toimivat lautakuntiensa esittelijöinä.

Kunnanjohtaja toimii kunnanhallituksen esittelijänä, johtoryhmän esimiehenä sekä vastaa mm. ylikunnallisesta yhteistyöstä, konserniohjauksesta ja valvonnasta, edunvalvonnasta ja verkostoista, viestinnästä ja tiedottamisesta sekä valmiussuunnittelusta.

Lisäksi kunnan organisaatioon kuuluvat ylikunnalliset toimijat, joista erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon seurantavastuu kuuluu sosiaalijohtajalle, Kuopion kansalaisopiston ja kirjaston seurantavastuu sivistystoimen toimialajohtajalle (rehtori) ja Koillis-Savon Vesi Oy:n, Tuusniemen Aluelämpö Oy:n sekä Jätekukko Oy:n seurantavastuu tekniselle johtajalle.

Kunnan johtoryhmään kuuluvat kunnanjohtaja, toimialajohtajat ja Tuusniemen Teollisuus Oy:n toimitusjohtaja. Henkilöstöohjelman mukaan laajoissa henkilöstöä koskevissa asioissa henkilöstön edustajalla on oikeus olla läsnä johtoryhmän kokouksessa.

2.2 Henkilöstöohjelma

Tuusniemen kunnan henkilöstöohjelman tavoitteena on toimiva, osaava ja vuorovaikutteinen työyhteisö, jossa työskentely on mielekästä ja palkitsevaa. Jokainen työntekijä ja esimies on oman työpaikkansa kehittäjä, etsien uusia tapoja ja menetelmiä suorittaa palvelutehtävänsä tehokkaammin ja joustavammin.

Henkilöstön on määrältään ja osaamiseltaan vastattava palvelutuotannon tarpeita ja taloudellisia resursseja sekä oltava motivoitunut työskentelemään asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Työnantajan ja henkilöstön tavoitekeskustelun tulee olla kahdensuuntaista, jatkuvaa ja rakentavaa. Henkilöstöohjelman onnistuneen toteuttamisen edellytyksenä on myös osallistuva, ihmisläheinen ja oikeudenmukainen johtaminen. Henkilöstölle on tarjottava mahdollisuudet itsensä kehittämiseen ja kannustusta vastuun ottamiseen sekä oma-aloitteisuuteen.

Henkilöstöohjelman päivittämisen valmistelevat YHTY-toimikunta ja keskushallinto. Toimintaympäristön muutokset sekä kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päätökset huomioidaan henkilöstöohjelman päivittämisen yhteydessä. Henkilöstöohjelman päivitys vuodelle 2021 käsitellään YHTY-toimikunnassa 17.11.2020, johtoryhmässä 25.11.2020 ja kunnanhallituksessa 7.12.2020.

Tuusniemen kunta soveltaa henkilöstöohjelmaa myös järjestäytymättömään henkilöstöön. Henkilöstöohjelman lisäksi kunnassa noudatetaan kunta-alan virka- ja työehtosopimuksia sekä voimassa olevaa hallintosääntöä.

PK TH

Vuoden 2020 kuntatalouden tulos ja rahoitusasema ovatkin muodostumassa selvästi kevään 2020 kuntatalousohjelmassa esitettyä vahvemmaksi. Vahvistumisen taustalla ovat merkittävimpänä tekijänä hallituksen kuntataloutta vahvistavat tukitoimet peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi ja kuntatalouden aktiviteetin ylläpitämiseksi. Myös verotulojen kehitys on ollut keväällä ennustettua parempaa. Tukitoimien ansiosta kuntatalous vahvistuu selvästi poikkeukselisen heikkoon viime vuoteen verrattuna, mutta toiminnan ja investointien rahavirta pysyy silti negatiivisena ollen noin -0,8 mrd. euroa.

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2020 ennusteen mukaan Suomen talouden odotetaan alkavan elpyä ja kääntyvän hitaaseen kasvuun vuonna 2021. Näkymään liittyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta kansainvälisen talouden kautta.

3.1 Talousarvion laadintaperusteet

Kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 31.8.2020 § 131 käyttötalousraamin vuoden 2021 talousarvion laadintaa varten. Käyttötalousraami laadittiin alustavien vero- ja valtionosuustietojen perusteella.

Toimialojen tulee seurata määrärahojen toteutumista vastuullisesti ja mahdolliset määrärahaylitykset tulee pyrkiä kattamaan oman toiminnan säästöillä ja kululeikkauksilla. Mikäli toimiala ei pysty kattamaan määrärahaylitystä omilla toimillaan ja talousarvio uhkaa ylittyä, on ylitykselle haettava määrärahamuutos viipymättä kunnanvaltuustolta.

Kuntastrategian mukaan tavoitteena on tasapainossa oleva kuntatalous, joka vaatii jatkossakin toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia. Sopeutustoimet ovat välttämättömiä ja niitä tulee jatkaa, jotta kunnan talous saadaan tasapainoon.

Veroprosentit 2011-2021

	2011-2013	2014	2015	2016-2018	2019-2020	2021
Tulovero-%	19,75	20,00	21,00	22,00	22,00	22,00
Kiinteistövero-%						
Vakinainen asunto	0,50	0,50	0,55	0,65	0,65	0,65
Muut rakennukset	1,10	1,10	1,10	1,25	1,25	1,25
Yleinen kiinteistövero	0,70	0,90	1,00	1,15	1,15	1,15
Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero					0,00	0,00

Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Efektiivinen veroaste tarkoittaa maksuunpannun kunnallisveron suhdetta ansiotuloihin.

Tuusniemen efektiivinen veroaste -% 2013 – 2020

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*
12,58	13,27	13,94	13,82	13,15	13,22	13,19	13,23

**) Ennuste*

2.3 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Laki taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä tuli voimaan 1.1.2014. Sen tarkoituksena on edistää työntekijöiden ammatillisen osaamisen kehittämistä. Tällä tarkoitetaan työntekijöille tarjottavaa suunnitelmallista koulutusta, joka on tarpeen työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi vastaamaan työn ja työtehtävien asettamia vaatimuksia ja ennakoitavissa olevia muuttuvia osaamistarpeita.

Laki koulutuksen korvaamisesta mahdollistaa koulutuskorvauksen niille työnantajille, joilla ei ole oikeutta koulutusvähennykseen elinkeinoverolain perusteella. Koulutuskorvauksen saamisen edellytyksenä on, että työnantajan järjestämä koulutus perustuu koulutussuunnitelmaan.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on osa henkilöstöohjelmaa ja se päivitetään vuosittain.

2.4 Tietoturva

EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR) astui voimaan 25.5.2018 koko Euroopan unionin alueella sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Asetus määrittelee rekisteröidyn eli henkilön oikeudet ja rekisterinpitäjän eli tietojenkäsittelystä vastaavan velvollisuudet. Tietosuoja-asetuksen tavoitteena on suojata rekisteröityjen oikeuksia digitalisoituneessa ympäristössä sekä yhtenäistää käytäntöjä koko EU:n alueella.

Kunnanhallitus hyväksyi 10.6.2019 § 87 Tuusniemen kunnan tietosuoja- ja tietoturvapolitiikan, jossa määritellään tietosuojaa ja tietoturvallisuutta koskevat periaatteet, vastuut ja tavoitteet.

Tuusniemen kunnan tietosuojavastaavana toimii Johanna Joukanen-Miettinen.

3 Vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelman laadintaperusteet

Valtiovarainministeriön syksyn 2020 Kuntatalousohjelma 2021-2024 mukaan kuntatalouden näkymät ovat syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastavat. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Lisäksi yleinen taloudellinen kehitys kääntyi hienoiseen laskuun jo vuoden 2019 loppupuoliskolla ja vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronaviruspandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Hallitus on tukenut kuntia useilla toimilla vuoden 2020 aikana akuutista kriisistä selviämiseen. Tukitoimet ovat kohentaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi vuonna 2020. Kuntatalouden haasteena on kuitenkin sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa ja kohti normaalia rahoitusuraa.

Keväällä 2020 Suomeen levinnyt koronaviruspandemia sekä sitä seuranneet hallituksen maaliskuussa asettamat rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi koko julkiseen talouteen ja kuntalouteen sen osana. Tilanne vaikutti kevään aikana voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin osittain kuntien ja kuntayhtymien, osittain asiakkaiden toimesta.

Valtio on tukenut kotitalouksia, yrityksiä ja kuntia suoraan useilla toimenpiteillä vuoden 2020 aikana annetuissa lisätalousarvioissa. Tukitoimenpiteillä pyrittiin turvaamaan työllisyyden, taloudellisen toimeliaisuuden sekä peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kaikissa kunnissa sekä huolehtimaan kunnille suunnatun tuen osalta siitä, että tuki kohdistuisi mahdollisimman hyvin juuri niihin kuntiin ja tehtäviin, joihin koronakriisi vaikutti voimakkaimmin. Mittaluokaltaan merkittävin kuntiin kohdistuva toimenpide oli vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettu, toisiaan täydentävistä toimenpiteistä muodostunut kuntien tukipaketti. Tukipaketin toimet kohdentuivat pääosin vuoteen 2020 ja se oli yhteensä noin 1,4 mrd. euroa.

Talousarvion sitovuus 1.1.2021 alkaen

Taulukossa 4 "Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetolaskelma" on esitetty käyttötalouden, investointien ja rahoitusosan sitovuustasot.

Toimialoille asetetut sitovat tavoitteet, mittarit ja tavoitetasot on esitetty toimialakohtaisissa talousarvioesityksissä.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa toimialojen sitovuustasona on bruttomääräraha eli toimintatuotot ja toimintakulut, ilman arvonlisäveroja. Poikkeuksellisesti ateriapalvelut ja vesihuolto ovat nettositovia. Näiden toimintojen tulisi kattaa omilla toimintatuotoillaan kaikki toimintakulut.

Investointiosa

Investoinneissa yli 150.000 euron hankkeet, niiden hanketavoitteet ja kustannusarviot ovat kunnanvaltuustoon nähden sitovia hankekohtaisesti.

Alle 150.000 euron hankkeet ovat valtuustoon nähden sitovia taseen pysyvien vastaavien "Aineelliset hyödykkeet" ryhmän omaisuuslajien mukaisesti, esimerkiksi rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet, koneet ja kalusto. Alle 150.000 euron hankkeiden hankekuvaukset ja kustannusarviot eivät ole kunnanvaltuustoon nähden sitovia, vaan ne käsitellään ja hyväksytään asianomaisen hallintokunnan lautakunnassa, esim. teknisessä lautakunnassa, hankekohtaisesti.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on kunnanvaltuustoon nähden sitova verotulojen, valtionosuuksien, rahoituskulujen ja –tuottojen, satunnaisten erien ja tilinpäätössiirtojen osalta.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on kunnanvaltuustoon nähden sitova antolainauksen muutosten (uudet antolainat ja lainojen lyhennykset), lainakannan muutosten (uudet talousarviolainat ja lainojen lyhennykset) ja oman pääoman muutosten osalta. Tunnuslukujen tavoitearvojen osalta valtuustoon nähden sitovia eriä ovat toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ja lainanhoitokate.

3.3 Maksut ja taksat

Vesihuollon, teknisen toimen, rakennusvalvonnan, ympäristösuojeluviranomaisten ja maa-ainesten taksat hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 11.11.2020. Myös kunnan tilojen käyttökorvauksia ja valokopio-, laminointi- yms maksujen hintataso määritellään talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Liitteessä mainitsemattomia taksoja/maksuja ja sisäisen laskutuksen maksuja sekä jakoperusteita (esim. ateriahinnasto) tarkistetaan talousarviovuoden kuluessa, toteutuneisiin kustannuksiin perustuen. Talousarvion osiossa IV on esitetty 1.1.2021 voimaan tulleet maksut ja taksat.

3.4 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Julkisen toiminnan luotettavuuden edellytys on riittävä ja näkyvä valvonta, jonka avulla pyritään saamaan kohtuullinen varmuus toiminnan järjestämisestä päätösten ja organisaatiolle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Taloussuunnitteluvuodet 2022-2023 on laadittu tiedossa olevien toiminnallisten muutosten, talousnäkymien ja ennusteiden mukaisesti.

Vuoden 2021 talousarviossa koko kunnan toimintatuottojen arvioidaan kasvavan noin 73.876 euroa vuoden 2020 arvioidusta tasosta. Tuottoihin sisältyy asuntotoimen tuloja 277.600 euroa. Toimintamenot ovat noin 214.347 euroa suuremmat kuin vuoden 2020 talousarviossa. Asuntotoimen menoja sisältyy toimintamenoihin 298.791 euroa.

Tuusniemen kunnan strategiassa on linjattu, että tuloveroprosentin vuosittainen nostaminen jäädytetään, mikäli käyttötalous saadaan hallintaan ja tulot kattamaan menot. Myös kiinteistöverojen jatkuvaa nostamista tulee jatkossakin välttää.

Tuusniemen kunnan tuloveroprosentti vuonna 2020 on 22,00 prosenttia. Käyttötalous ei ole täysin tasapainossa, mutta toisaalta kunnan nykyinen tuloveroprosentti on niin korkea, että sen nostaminen vaikuttaisi negatiivisesti kunnan vetovoimaan. Kuntaliiton uusimman veroennusteen mukaan tuloverot kasvaisivat noin 174.840 euroa, yhteisöveron tuotto kasvaisi ja kiinteistöveron tuotto hieman pienenisi verrattuna kuluvan vuoden tasoon.

Valtionosuuksien arvioidaan vuonna 2021 olevan 10.182.570 euroa, joka sisältää veromenetysten kompensaatiota 1.556.610 euroa. Valtionosuudet kasvavat näin ollen n. 350.000 eurolla vuodesta 2020.

Korkokulut eivät merkittävästi muutu tulevina vuosina, mikäli merkittävään lainanottoon ei tarvita turvautua. Sen sijaan korkotuotot pienenevät kassavarojen vähentyessä ja korkojen ollessa alhaisia. Rahoitustuottoihin kirjattavien osinkojen ja muiden pääomatuottojen oletetaan pysyvän lähes samalla tasolla.

Suunnitelman mukaiset poistot (1.071.034 euroa) on laskettu kunnanvaltuuston 13.11.1996 § 49 ja 17.12.2012 § 50 hyväksymien poistosuunnitelmien mukaisesti. Uusi 17.12.2012 hyväksytty SUMU-poistosuunnitelma koskee uusia 1.1.2013 jälkeen toteutuneita investointihankkeita. 31.12.2012 saakka toteutuneiden investointihankkeiden SUMU-poistot lasketaan vuonna 1996 hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti jatkossakin.

Poistoeron kirjauksiin sisältyy aikaisempien vuosien investointivarausten käytöstä muodostunut poistoeron kirjaus (111 116 euroa).

Poistoeromuutosten jälkeen vuoden 2021 talousarvioesitys on 600.903 euroa alijäämäinen.

Taloussuunnitteluvuosina SUMU-poistot tulevat vähenemään, mikäli uusia merkittäviä investointeja ei tehdä (oletus). Toisaalta uuden poistosuunnitelman mukaiset lyhyemmät poistoajat 1.1.2013 jälkeen valmistuneista investointihankkeista ovat kasvattaneet poistoja.

Palvelutuotantoa ja toimialojen toimintaa tullaan kehittämään kunnan strategialinjauksien mukaisesti ja huomioiden yleiset yhteiskunnalliset muutokset.

Palkkiosääntö, jossa käsitellään luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kokouspalkkiot ja niiden maksatuskäytäntö, on esitetty talousarvion osiossa V, "Organisaatio ja palkkiosääntö".

3.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti kunnanvaltuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Sitovuustaso päätetään talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Talousarvion sitovuustason määrittelyn yhteydessä määritellään myös tilivelvolliset. Luettelo tilivelvollisista on liitetty osioon V "Organisaatio ja palkkiosääntö". Tilivelvolliset on merkitty myös talousarvion käyttötalousosan tehtäväkohtaisiin talousarvioesityksiin.

RK TH

Valvonta jakaantuu ulkoiseen ja sisäiseen valvontaan. Ulkoinen valvonta on toimivasta johdosta riippumatonta ja sitä toteuttavat valtuuston valitsema tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Ulkoista valvontaa toteuttavat myös kuntalaiset (muutoksenhaku, julkisuusperiaate), aluehallinnon viranomaiset ja muut viranomaiset.

Operatiiviseen johtamiseen kuuluva sisäinen valvonta ja sen järjestäminen on kunnan toimivan johdon ja tilivelvollisten tehtävänä ja vastuulla. Kuntalain 123 §:n mukaan kunnan tilintarkastajan on tarkastettava onko kunnan sisäinen valvonta, riskienhallinta ja konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta sekä riskien hallinta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Sisäisen valvonnan menetelmiä käytetään soveltuvin osin myös kuntakonsernin tytäryhtiöiden valvonnassa.

Sisäisen valvonnan periaatteiden ja linjausten määrittely kuuluu kunnanvaltuustolle ja järjestämisvastuu kunnanhallitukselle. Kunnan johdon vastuulla on luoda edellytykset toimivalle sisäiselle valvonnalle.

Toimialajohtajat vastaavat siitä, että sisäinen valvonta ja riskien hallinta huomioidaan, toteutetaan ja raportoidaan taloussuunnittelusta tilinpäätökseen, kattaen koko tilikauden.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 16.12.2013 § 74 "Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan periaatteet" –ohjeen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpano-ohje päivitetään vuonna 2021.

3.5 Kunnan konsernin ohjaus

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden konserniohjeen 11.5.2020 § 12. Konserniohjeella on luotu puitteet kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjeella on muun muassa yhtenäistetty konserniyhteisöjen hankintatointa, hallintoa, johtamiskäytäntöjä, sisäistä valvontaa, rahoitusta, raportointia, riskienhallintaa ja konsernitilinpäätöksen laadintaa. Konserniohje on tullut voimaan 1.7.2020.

Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöjen tulee antaa puolivuosittain kirjallinen raportti toiminnastaan ja taloudestaan kunnanhallitukselle.

Konsernille asetetaan seuraavat tavoitteet:
Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %: vähintään 20 %
Konsernin vuosikate poistoista, %: vähintään 40 %
Konsernin omavaraisuusaste, %: vähintään 45 %
Konsernin laina €/asukas: alle 4.500 €

JK

TH

4 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetolaskelma

Talousarvion yhteenvetolaskelmaan on koottu käyttötalous-, investointi-, tuloslaskelma- ja rahoitusosan valtuustoa nähden sitovat erät. Taulukkoon on merkitty myös määrähojen ja tuloarvioiden sitovuustasot eli ovatko arviot brutto- vai nettomääräisiä.

	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Keskusvaalilautakunta	B	-9 031	
Tarkastuslautakunta	B	-20 441	
Kunnanhallitus			
Keskushallinto	B	-1 348 603	911 400
Elinkeinotoimi ja kehittämispalvelut	B	-201 600	1 100
Muu yleis- ja keskushallinto	B	-71 772	17 350
Ateriapalvelut	N		17 834
Sosiaalilautakunta			
Lasten ja perheiden palvelut	B	-1 339 197	87 600
Vanhustyö	B	-3 662 478	910 468
Vammaispalvelut	B	-951 735	16 700
Aikuissosiaalityö	B	-446 073	45 500
Muu sosiaalitoimi	B	-491 076	15 000
Terveystoimi	B	-7 800 157	225 800
Sivistystoimi			
Perusopetus	B	-3 133 837	935 400
Lukiokoulutus	B	-707 987	50 000
Varhaiskasvatus	B	-645 533	62 000
Kansalaisopisto	B	-258 398	115 000
Kirjasto	B	-191 141	
Vapaa-aikatoimi	B	-226 890	24 000
Tekninen toimi			
Yhdyskuntatekniset palvelut	B	-669 502	90 800
Kiinteistötoimi	B	-768 252	716 731
Ympäristöpalvelut	B	-122 526	37 000
Vesihuolto	N		137 630
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		8 699 840
Valtionosuudet	B		10 182 570
Korkotulot	B		1 000
Muut rahoitustulot	B		195 000
Korkomenot	B	-55 000	
Muut rahoitusmenot	B	-15 479	
Satunnaiset erät	B		

5 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman kokonaistaloudelliset tavoitteet ovat tulorahoituksen riittävyyttä, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevat tavoitteet. Tuloslaskelmaosan tunnusluvuissa määritellään suunnittelukauden tavoitearvot.

Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan vuoden 2020 tasolta.

Toimintakulujen arvioidaan kasvavan kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna 0,9 % (214.347 euroa). Henkilöstömenojen arvioidaan pienenevän 5,4 % ja palvelujen ostojen kasvavan noin 3,6 % (sijaismaksatuspalkat varattu avustuksiin, vanhuspalveluiden lyhytaikaiset sijaiset ostopalveluna Sarastialta).

Toimintakate kasvaa 140.471 euroa vuoden 2020 talousarviosta.

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon mukaisesti. Yhteensä verotuloja vuonna 2021 arvioidaan kertyvän n. 8,7 miljoonaa euroa.

VEROTULOT 2018 - 2023

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kunnallisvero €	6 182 300	6 658 481	6 779 000	6 715 560	6 700 000	6 800 000
Yhteisövero €	711 898	739 453	782 300	1 045 620	927 420	886 500
Kiinteistövero €	938 823	934 502	963 700	938 660	1 000 000	1 000 000
Verotulot yhteensä €	**7 833 021**	**8 332 435**	**8 525 000**	**8 699 840**	**8 627 420**	**8 686 500**

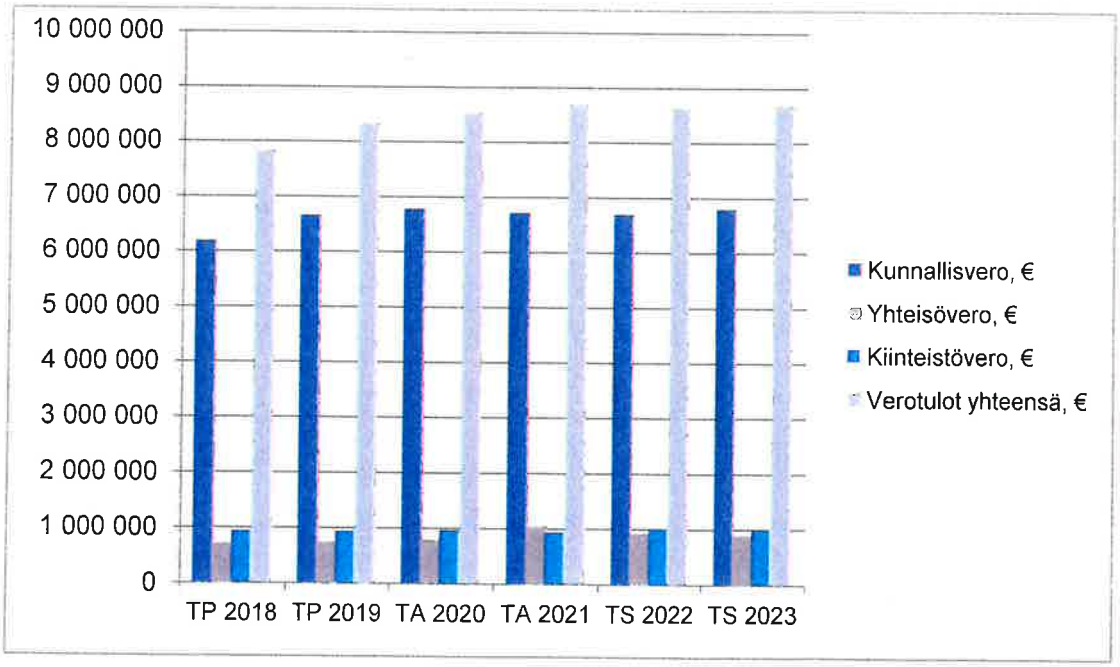

	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
INVESTOINTIOSA			
Maa- ja vesialueet	B	-30 000	10 000
Osakkeet ja osuudet	B	-8 000	20 000
Koneet ja kalusto	B	-35 000	
Muut hallinto- ja laitosrakennukset	B	-180 000	100 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	-95 000	
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	B	-190 000	
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B		
Antolainasaamisten vähennykset	B		
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		1 500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	-675 000	
Oman pääoman muutokset	B		
Vaikutus maksuvalmiuteen		-776 015	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		-25 125 723	25 125 723

1) N= sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B= bruttomääräraha/-tuloarvio

PK

TH

5.1 Tuloslaskelma

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot					
Myyntitulot	3 697 071	3 373 716	3 312 015	3 312 044	3 316 544
Maksutulot	894 522	870 420	862 600	862 600	862 600
Tuet ja avustukset	388 513	331 659	377 200	377 200	377 200
Muut toimintatulot	844 117	707 018	804 874	790 374	790 374
Toimintatulot yhteensä	**5 824 223**	**5 282 813**	**5 356 689**	**5 342 218**	**5 346 718**
Toimintamenot					
Henkilöstömenot					
Palkat ja palkkiot	-5 602 992	-5 983 649	-5 595 922	-5 542 571	-5 548 071
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 457 516	-1 529 690	-1 480 787	-1 472 367	-1 473 117
Muut henkilösivukulut	-231 741	-214 050	-231 010	-229 040	-229 190
Palvelujen ostot	-14 210 705	-13 708 950	-14 209 064	-14 177 193	-14 154 673
Aineet, tarv. ja tavarat	-962 419	-1 014 170	-1 012 082	-1 030 082	-1 040 312
Avustukset	-850 223	-561 750	-683 692	-678 692	-678 692
Muut toimintamenot	-843 381	-778 999	-793 048	-772 748	-773 648
Toimintamenot yhteensä	**-24 158 978**	**-23 791 258**	**-24 005 605**	**-23 902 693**	**-23 897 703**
TOIMINTAKATE	**-18 334 755**	**-18 508 445**	**-18 648 916**	**-18 560 475**	**-18 550 985**
Verotulot	8 332 435	8 525 000	8 699 840	8 627 420	8 686 500
Valtionosuudet	9 676 562	9 832 342	10 182 570	10 100 000	10 200 000
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	834	3 500	1 000	1 000	1 000
Muut rahoitustulot	194 673	187 479	195 000	195 000	195 000
Korkomenot	-46 155	-55 000	-55 000	-55 000	-55 000
Muut rahoitusmenot	-15 852	-15 479	-15 479	-15 479	-15 479
Rahoitustulot ja -menot yht.	133 500	120 500	125 521	125 521	125 521
VUOSIKATE	**-192 258**	**-30 603**	**359 015**	**292 466**	**461 036**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 050 360	-1 078 464	-1 071 034	-999 261	-891 664
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
TILIKAUDEN TULOS	**-1 242 618**	**-1 109 067**	**-712 019**	**-706 795**	**-430 628**
Poistoeron lisäys tai vähennys	111 116	111 116	111 116	111 116	111 116
Varausten lisäys tai vähennys					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-1 131 502**	**-997 951**	**-600 903**	**-595 679**	**-319 512**
=valtuustoon nähden sitovat erät					

Tavoitteet ja tunnusluvut (TA 2020 TS 2021-2022 tavoitearvot)

Toimintatulot/-menot, %	**24,11 %**	**22,20 %**	**22,31 %**	**22,35 %**	**22,37 %**
Vuosikate / poistot, %	**-18,30 %**	**-2,84 %**	**33,52 %**	**29,27 %**	**51,71 %**
Vuosikate, €/asukas, tavoitearvo	**-78**	**-12**	**147**	**120**	**191**
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	**1 385**	**985**	**750**	**510**	**380**
Asukasmäärä 31.12., tavoitearvo	**2476**	**2470**	**2440**	**2430**	**2420**

PK
TH

Valtionosuuksia vuonna 2021 arvioidaan kertyvän 10,2 miljoonaa euroa eli 5,2 % edellisvuotta enemmän. Arvioinnissa on käytetty Kuntaliiton ennakkolaskelmia. Valtionosuuksien lopulliset laskentaperusteet ja päätökset kuntakohtaisista valtionosuuksista valtiovarainministeriö vahvistaa joulukuun lopussa 2021.

VALTIONOSUUDET, euroa vuosina 2018 – 2023

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Valtionosuudet	9 803 682	9 676 562	9 832 342	10 182 570	10 100 000	10 200 000

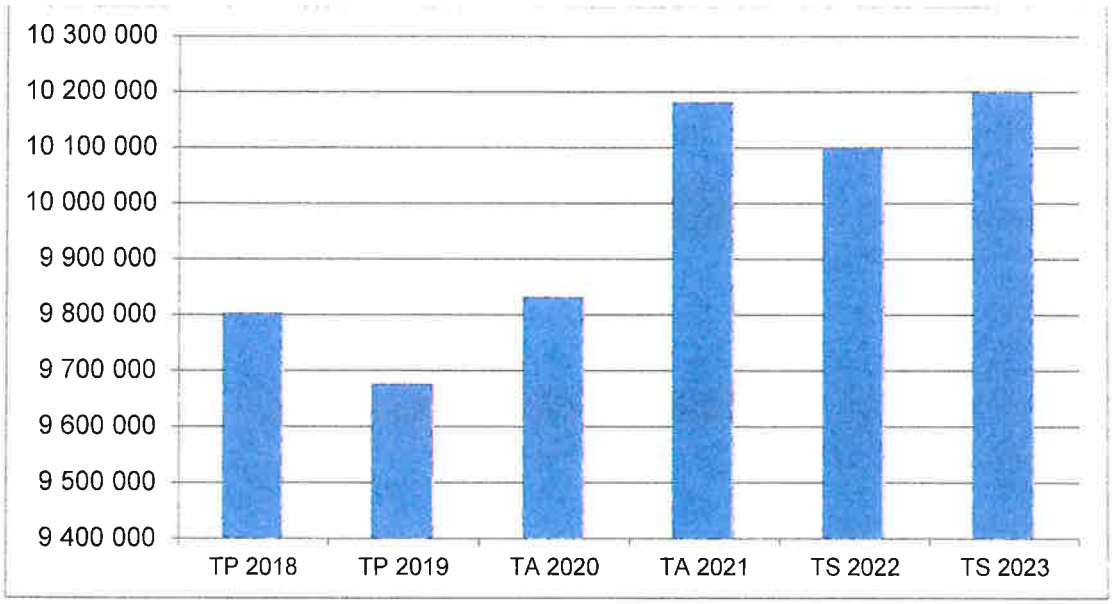

Korkomenoihin on varattu vuosina 2011-2020 nostettujen talousarviolainojen (yht. 8,0 milj. €) korkokulut. Yhteensä korkokuluja arvioidaan kertyvän noin 55.000 euroa. **Korkotuotot** 1.000 euroa maksuliikennetilin korot.

Rahoituskuluihin 15.479 euroa sisältyvät vesihuollon kunnalle maksama sisäinen korvaus peruspääomasta ja mahdolliset viivästyskorot.

Rahoitustuottoihin 195.000 euroa sisältyy vastaava erä vesihuollon peruspääomasta, osinkotuotot, osuuspääomien korot ja peruspääoman korot kuntayhtymiltä.

Vuosikate on 359.015 euroa positiivinen. Vuosikate ei kuitenkaan kata suunnitelman mukaisia poistoja, joiden arvioidaan olevan 1.071.034 euroa.

Tilikauden tulos on talousarvioesityksen mukaan -712.019 euroa negatiivinen. Poistoeron muutoksen (111.116 euroa) huomioimisen jälkeen **tilikauden alijäämä** on -600.903 euroa.

TH PK

TILINPÄÄTÖKSET 2018 - 2019, TALOUSARVIO 2020 ja TALOUSSUUNNITTELU 2021-2023

	TP 2018	TP 2019	TA 2020 (muutettu)	RAAMI 2021 (kh 31.8.2020 § 131)	TA 2021	Muutos % TA 2020 / TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	**5 558 152**	**5 824 223**	**5 282 813**	**5 310 000**	**5 356 689**	1,4	**5 342 218**	**5 346 718**
Keskushallinto(vaalit, tilintark., kvalt., khall, maaseututoimi)	-2 349 697	-2 345 983	-2 343 684	-2 362 000	-2 390 783	2,0	-2 358 031	-2 368 041
Sosiaalitoimi	-6 580 228	-6 714 198	-6 845 168	-6 900 000	-6 890 559	0,7	-6 890 559	-6 890 559
Terveystoimi	-7 613 465	-8 227 695	-7 709 509	-7 825 000	-7 800 157	1,2	-7 800 157	-7 800 157
Perusterveydenhuolto	-3 254 108	-3 612 017	-3 150 558	-3 175 000	-3 170 066	0,6	-3 170 066	-3 170 066
Erikoissairaanhoito	-4 359 357	-4 615 678	-4 558 951	-4 650 000	-4 630 091	1,6	-4 630 091	-4 630 091
Sivistystoimi	-5 080 027	-4 991 488	-5 147 255	-5 159 000	-5 163 786	0,3	-5 093 626	-5 078 626
Tekninen toimi	-1 544 902	-1 670 616	-1 547 371	-1 560 000	-1 560 280	0,8	-1 560 280	-1 560 280
Vesihuolto	-191 678	-208 998	-198 271	-200 000	-200 040	0,9	-200 040	-200 040
Toimintakulut yhteensä	**-23 359 997**	**-24 158 978**	**-23 791 258**	**-24 006 000**	**-24 005 605**	**0,9**	**-23 902 693**	**-23 897 703**
Toimintakate	**-17 801 845**	**-18 334 755**	**-18 508 445**	**-18 696 000**	**-18 648 916**	**0,8**	**-18 560 475**	**-18 550 985**
Rahoitus								
Verotulot	7 833 021	8 332 435	8 525 000	8 520 000	8 699 840	2,1	8 627 420	8 686 500
Valtionosuudet	9 803 682	9 676 562	9 832 342	10 000 000	10 182 570	3,6	10 100 000	10 200 000
Korkomenot	-56 924	-46 155	-55 000	-55 000	-55 000	0,0	-55 000	-55 000
Korkotulot	2 686	834	3 500	3 000	1 000	-71,4	1 000	1 000
Rahoituskulut	-16 228	-15 852	-15 479	-16 000	-15 479	0,0	-15 479	-15 479
Rahoitustuotot	218 776	194 673	187 479	195 000	195 000	4,0	195 000	195 000
Vuosikate	**-16 832**	**-192 258**	**-30 603**	**-49 000**	**359 015**	**-1 273,1**	**292 466**	**461 036**
Satunnaiset tuotot	56 311	0		0				
Satunnaiset kulut		0		0				
Poistot ja arv.alentumiset	**-1 118 222**	**-1 050 360**	**-1 078 464**	**-1 060 000**	**-1 071 034**	**-0,7**	**-999 261**	**-891 664**
Poistoeron vähennys (+)	111 116	111 116	111 116	111 116	111 116	0,0	111 116	111 116
Poistoeron lisäys (-)				0				
Varausten väh.(+),lis.(-)				0				
Tilikauden yli-/alijäämä	**-967 627**	**-1 131 502**	**-997 951**	**-997 884**	**-600 903**	**-39,8**	**-595 679**	**-319 512**

Sisäiset erät	**1 889 767**	**1 858 353**	**1 816 811**		**1 830 921**		**1 830 350**	**1 830 350**

TH

VESIHUOLTOLAITOS MUU TASEYKSIKKÖ

Tuloslaskelma

	TP 2019	TA 2020 + MUUTOS	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto					
Myyntituotot	**323 438**	**336 310**	**337 670**	**337 670**	**337 670**
Valmistus omaan käyttöön	245				
Toimintakulut					
Materiaalit ja palvelut	**-147 383**	**-133 027**	**-131 586**	**-131 586**	**-131 586**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-88 188	-74 250	-80 642	-80 642	-80 642
Palvelujen ostot	-59 195	-58 777	-50 944	-50 944	-50 944
Henkilöstökulut	**-58 974**	**-63 344**	**-66 054**	**-66 054**	**-66 054**
Palkat ja palkkiot	-46 184	-49 861	-52 013	-52 013	-52 013
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-11 003	-11 693	-11 921	-11 921	-11 921
Muut henkilösivukulut	-1 787	-1 790	-2 120	-2 120	-2 120
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	**-154 643**	**-69 100**	**-126 818**	**-121 551**	**-104 443**
Arvonalentumiset					
Liiketoiminnan muut kulut					
Liiketoiminnan muut kulut	-2 641	-1 900	-2 400	-2 400	-2 400
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**-39 958**	**68 939**	**10 812**	**16 079**	**33 187**
Rahoitustuotot ja –kulut					
Muut rahoitustuotot					
Muut rahoituskulut					
Korvaus jäännöspääomasta	-15 479	-15 479	-15 479	-15 479	-15 479
Ylijäämä (-alijäämä)	**-55 437**	**53 460**	**-4 667**	**600**	**17 708**
Tilikauden tulos	**-55 437**	**53 460**	**-4 667**	**600**	**17 708**
Tilikauden yli- alijäämä	**-55 437**	**53 460**	**-4 667**	**600**	**17 708**

5.4 Toimintatuotot ja -kulut lajeittain TA 2021

Toimintatuottojen jakaantuminen tulolajeittain

	2021	2020
Myyntituotot	3 312 015	3 373 716
Maksutuotot	862 600	870 420
Tuet ja avustukset	377 200	331 659
Muut toimintatuotot	804 874	707 018
	5 356 689	**5 282 813**

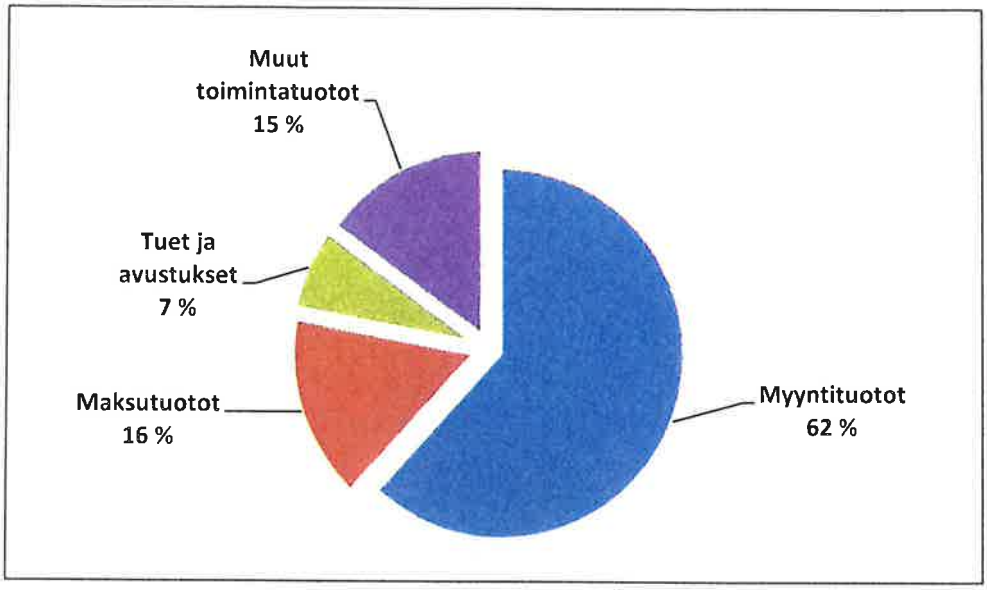

Toimintakulujen jakaantuminen kululajeittain

Tuloslaskelman mukaan sv.korvaukset 77.900 € vähennetty henkilöstökuluista

	2021	2020
Henkilöstömenot	7 307 719	7 727 389
Palvelujen ostot	14 209 064	13 708 950
Aineet ja tarvikkeet	1 012 082	1 014 170
Avustukset	683 692	561 750
Muut toimintakulut	793 048	778 999
Yhteensä	**24 005 605**	**23 791 258**

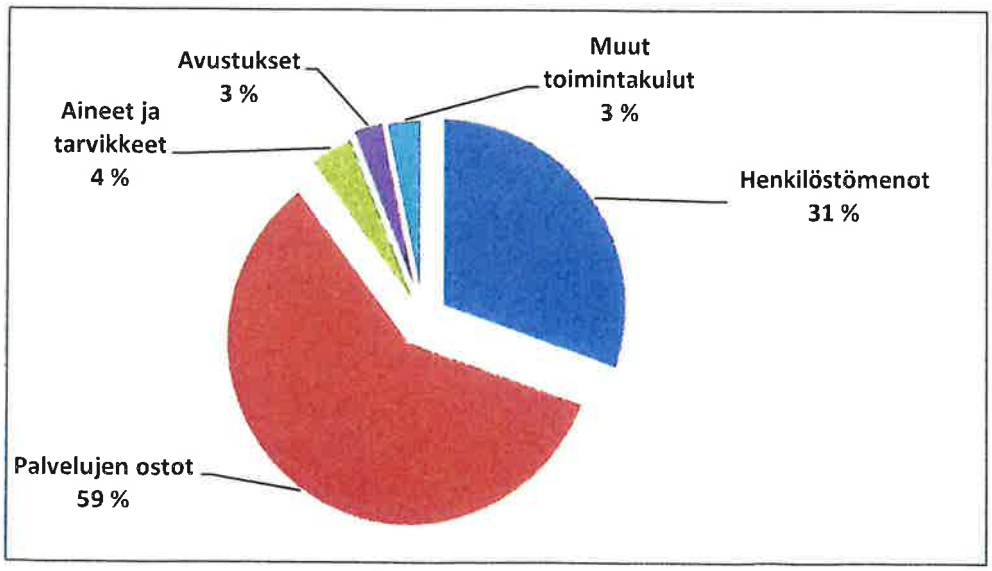

5.3 Toimintatuotot ja -kulut hallintokunnittain TA 2021

Hallintokunta	Tuotot	Kulut	Netto
Keskushallinto (vaalit, tilintark., kvalt., khall, maaseutu)	1 687 020	-2 390 783	-703 763
Sosiaalitoimi	1 075 268	-6 890 559	-5 815 291
Terveystoimi	225 800	-7 800 157	-7 574 357
Sivistystoimi	1 186 400	-5 163 786	-3 977 386
Tekninen toimi	844 531	-1 560 280	-715 749
Vesihuolto	337 670	-200 040	137 630
Yhteensä	**5 356 689**	**-24 005 605**	**-18 648 916**

Toimintatulot hallintokunnittain

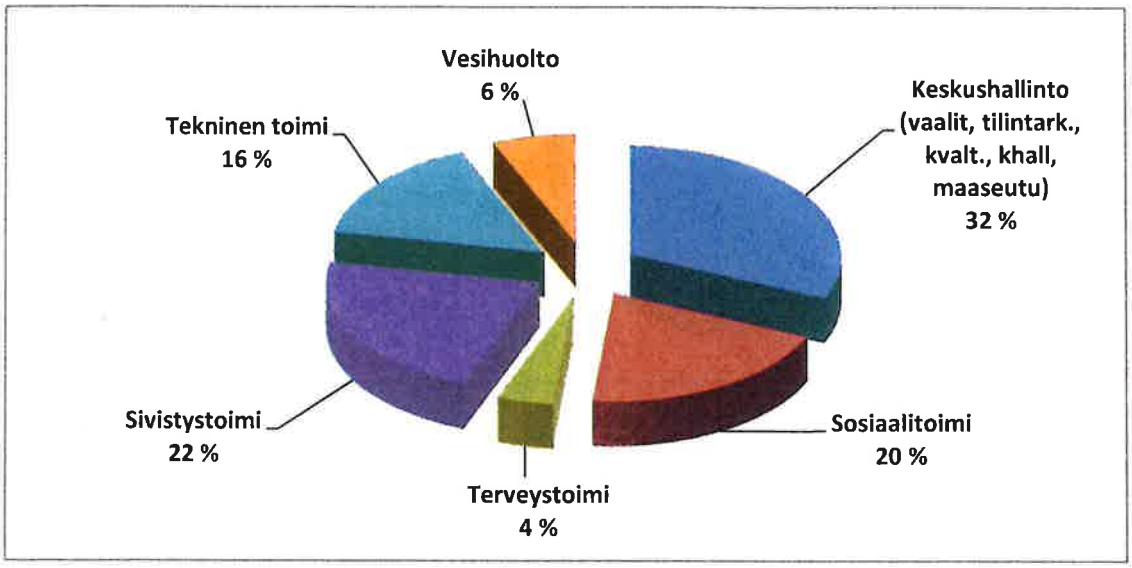

Toimintakulut hallintokunnittain

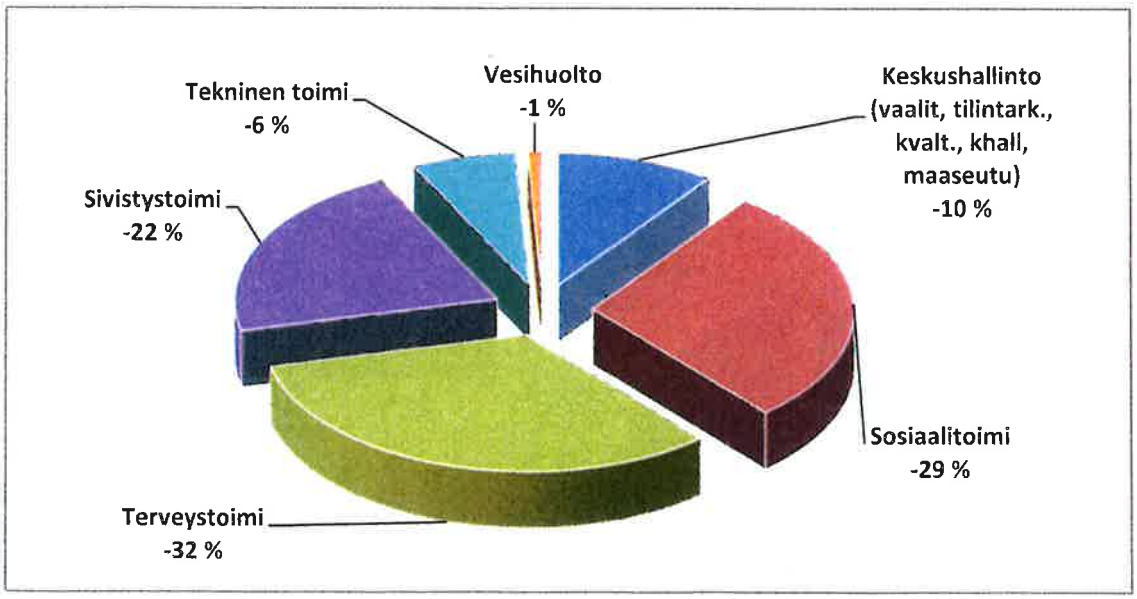

6.1 Rahoituslaskelma

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-192 258	-30 603	359 015	292 466	461 036
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	85 428				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 246 997	-867 083	-538 000	-370 000	-350 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	199 550	76 041	100 000		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	15 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-1 139 278**	**-791 645**	**-48 985**	**-47 534**	**141 036**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 500 000	1 500 000	900 000	700 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-625 000	-625 000	-675 000	-600 000	-595 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	**-1 764 278**	**83 355**	**776 015**	**252 466**	**246 036**
Rahavarat 31.12.	140 929	1 605 200	2 381 215	2 633 681	2 879 717
Rahavarat 1.1.	1 058 655	1 521 845	1 605 200	2 381 215	2 633 681

Tavoitteet ja tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä €	-1 139 278	-791 645	-48 985	-47 534	141 036
Lainanhoitokate (vuosikate+korkokulut) / (korkokulut+lainanlyhennykset)	-0,3	0,13	0,57	0,53	0,79
Kassan riittävyys, pv 365*Kassavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella	2	25	31	41	48

=Valtuustoon nähden sitovat erät

6 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma osoittaa toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulorahoituksen määrän, joka on varainhoitovuonna käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta. Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan lainakannan ja pääoman muutokset.

Rahoituslaskelman mukaan toiminnan rahavirta on -48.985 euroa (vuosikate, siirtyy tuloslaskelmasta). Bruttoinvestoinnit ovat 538.000 euroa (netto 408.000 euroa). Varsinaisia käyttöomaisuuden myyntituottoja arvioidaan kertyvän 30.000 euroa.

Investointien rahavirta muodostuu talousarvion investointiosasta siirtyneistä investointimenoista ja niihin saaduista rahoitusosuuksista. Erät esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä.

Rahoituksen rahavirtaan vaikuttavina erinä rahoituslaskelmassa on käsitelty pitkäaikaisten lainojen muutoksina aiempien vuosien lainojen lyhennykset -675.000 euroa.

Rahoituslaskelma päättyy *Vaikutus maksuvalmiuteen* –erään, joka kertoo kunnan maksuvalmiuden kehityksen. Positiivinen arvo tarkoittaa kunnan maksuvalmiuden vahvistumista ja negatiivinen sen heikkenemisestä. Maksuvalmius joudutaan tulevina vuosina turvaamaan lainalla.

Tunnusluku *"lainanhoitokate"* kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun arvo on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys kuvaa kunnan maksuvalmiutta, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Riittävänä tavoitearvona voidaan pitää 14–30 päivän kassan riittävyyttä.

Lainanotto-oikeus kunnanhallitukselle

Vuoden 2021 investointien ja kassan riittävyyden turvaamiseksi on tarkoituksenmukaista, että kunnanvaltuusto myöntää kunnanhallitukselle rahoituslaskelman mukaisen 1,5 miljoonan euron lainanotto-oikeuden vuodelle 2021.

Tuusniemen kunta on ottanut käyttöön Kuntarahoitus Oyj:n kuntatodistusohjelman, jossa kunnan limiitti on 4 miljoonaa euroa. Kuntatodistusohjelman käyttöoikeus on kunnanjohtajalla tai hallintojohtajalla, kummallakin erikseen. Se osa nostetusta lyhytaikaisesta lainasta, mitä ei kyetä maksamaan tilikauden aikana takaisin, muutetaan vuosittain pitkäaikaiseksi talousarviolainaksi valtuuston kulloisessakin kunnan talousarviossa vahvistamien enimmäislainamäärien puitteissa.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallintojohtaja, keskusvaalilautakunnan jäsenet

Keskusvaalilautakunnan tehtävä on tuottaa äänestyspalvelut voimassa olevien säädösten mukaisesti, valvoa vaalien järjestämistä ja äänestystilaisuuksien toimivuutta sekä järjestää vaalit taloudellisesti.

Vuonna 2019 järjestettiin kahdet vaalit (eduskunta- ja europarlamenttivaalit). Vuonna 2020 ei ollut säännönmukaisia vaaleja. Huhtikuussa 2021 järjestetään kuntavaalit, ja niiden jälkeen seuraavat säännönmukaiset vaalit ovat vasta 2.4.2023 toimitettavat eduskuntavaalit. Näin ollen talousarviossa tulee varautua ainoastaan kuntavaalien 2021 järjestämiseen (n. 6-7 keskusvaalilautakunnan kokoontumista, vaalilautakunnan työskentely, ennakkoäänestyksen, koti- ja laitosäänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän järjestelyt).

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Aktivoida äänestäjiä	Äänestysprosentti	Äänestysprosentti kuntavaaleissa ja eduskuntavaaleissa yli 60 %
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Vaalien äänestysaktiivisuuden parantaminen (edellisissä kuntavaaleissa 2017 äänestysprosentti oli 58,3 %)	Äänestysprosentti, äänestäjät	Äänestysprosentti 18.4.2021 toimitettavissa kuntavaaleissa yli 60 %.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Keskusvaalilautakunnan tulee kehittää toimintaansa ja varmistaa, että äänestäminen vaaleissa on vaivatonta ja mahdollista myös poikkeavissa tilanteissa. Vaalisalaisuus tulee taata kaikissa äänestystilanteissa. Vaalien äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi selvitetään mahdollisuudet järjestää ennakkoäänestys muutamana päivänä virastotalon lisäksi myös joillakin Tuusniemen kylillä.

Vaalien järjestämispaikalla tulee olla esteetön kulkumahdollisuus. Vaalitoimitsijoita tulee olla tarpeellinen määrä.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	9 541	-		-	4 500
Toimintakulut	-17 834	-1 600	- 9.031	-	-10.000
Toimintakate (netto)	-8 293	-1 600			
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-	-	-	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-8 293	-1 600	-9.031	-	-5 500

=valtuustoon nähden sitovat erät

6.2 Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit

Talouden suunnittelussa ja seurannassa tulisi tarkastella vuosikatteen, poistojen ja nettoinvestointien keskinäistä suhdetta.

Poistojen määrä on kasvanut viime vuosien isojen investointien myötä. Tulevaisuudessa poistojen kasvu hidastuu, koska investointihankkeiden määrä vähenee huomattavasti. Investointitason lasku tulee vaikuttamaan suoraan palvelutuotantoon tarvittavan kiinteän omaisuuden, kuten rakennusten, teiden ja verkostojen kuntoon.

VUOSIKATE, POISTOT JA NETTOINVESTOINNIT 2018-2023

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Vuosikate 1 000 €	-16	-192	-31	359	292	461
Poistot 1 000 €	1 118	1 050	1 078	1 071	999	892
Nettoinvestoinnit 1 000 €	675	1 044	827	408	340	320

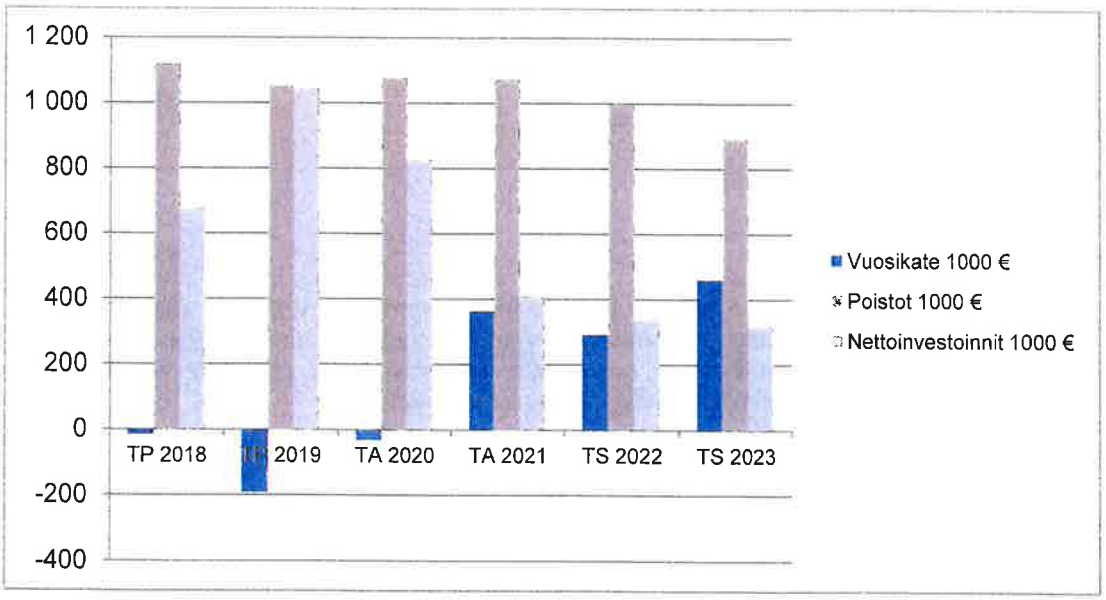

KUNNANHALLITUS

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja, hallintojohtaja, kunnanhallituksen ja toimielimien jäsenet

Keskushallinto

Hallintoon kuuluvat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, keskushallinto, asuntotoimi, henkilöstöhallinto sekä talous- ja tietohallinto. Maaseututoimen yhteistoiminta-alue, Sydän-Savon maaseutupalvelu, toteutetaan Siilinjärven kunnan vetovastuulla. Kunnanhallituksen alaisuudessa ovat myös Monetra Pohjois-Savo Oy:n tuottamat talous- ja palkkahallinnon palvelut sekä keskitetty tietohallinto.

Keskushallinnon tavoitteena on luoda, ohjata ja kehittää kunnan peruspalvelujen ja niihin liittyvien tukipalvelujen tuotantoedellytyksiä sekä edistää hyvän hallinnon toimintakulttuuria. Henkilöstöhallinnon tavoitteena on ylläpitää ja kehittää henkilöstön ammattitaitoa, työkykyä ja motivaatiota. Taloushallinnon tavoitteena on tuottaa asiantuntijapalvelut kunnan eri toimialueille ja luottamushenkilöille, kehittää taloushallinnon prosesseja sekä seurata ja ennakoida talouden kehittymistä. Sydän-Savon maaseutupalvelun tavoitteena on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kehittää ja uudistaa palvelutuotantoa huomioiden paikallinen palvelutarvetaso ja yhteiskunnalliset muutokset		
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Edistää hyvän hallinnon toimintakulttuuria läpi organisaation	Kantelujen, valitusten ja oikaisujen määrä aluehallintoviranomaisille	Vähemmän kuin 20 kantelua/vuosi koskien koko kunnan toimintaa
Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävien hoitaminen tehokkaasti, tasapuolisesti ja avoimesti	Sopimuksen toteutuminen ja yhteiset toimintaohjeet ja tavoitteet substanssitehtäviin liittyvissä asioissa	Sopimuksen mukainen toiminta ja työyhteisölähtöinen toimintaprosessien arviointi ja kehittämismenetelmä

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Kunnanhallituksen hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kuntastrategian toteutus	Strategisten tavoitteiden toteutuminen	Kunnan toiminta perustuu kuntastrategiaan
Maaseutuhallinnon palvelujen saavutettavuus, henkilöstön ammattitaito, palvelujen hallittu kustannuskehitys	Toimipisteet, sähköiset palvelut, toimintakulut	Sähköiset tukihakemukset 95 %, toimintakulut entisellä tasolla
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Digitalisaation mahdollisuuksien laaja-alainen hyödyntäminen ja digitaitojen edistäminen	Mittareiden valmistelu	Digitalisaation järjestelmällinen edistäminen kunnan toiminnassa
Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen	Työhyvinvointikysely Sairauspoissaolot pv/hlö	Työhyvinvointikysely toteutetaan vuosittain Keskimäärin sairauspoissaolopäiviä / hlö vähemmän kuin 18

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: tarkastuslautakunnan jäsenet

Tarkastuslautakunnan tehtävä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen kunnassa ja kuntakonsernissa, huolehtia kunnan ja tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutuminen tilikaudelta ja voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyys sellaisessa tilanteessa, että kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Laatia tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma nelivuotissuunnitelmaan perustuen	Tarkastussuunnitelman toteutuminen	Koko kunnan toiminnan kattava tarkastussuunnitelma
Viranhaltijoiden kuuleminen ja arviointikäynnit toimipaikoilla	Vähintään painopistealojen ja keskushallinnon johtavien viranhaltijoiden kuuleminen ja toimipaikkakäynnit sekä luottamusmiesten kuuleminen	4 kuulemiskertaa
Laatia arviointikertomus tilikauden aikana tehtyjen havaintojen perusteella ja tässä yhteydessä erityisesti seurata kunnan talouden tasapainottamistoimia	Arviointikertomus	Kattava, toimintaa ohjaava arviointikertomus
Sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden valvonta	Sidonnaisuusrekisterin pitäminen ajan tasalla	Ajantasainen sidonnaisuusrekisteri

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kehittää lautakunnan arviointitoimintaa mm. osallistumalla koulutuksiin	Lautakunnan jäsenten osallistuminen tarkastuslautakuntien koulutuksiin	1 koulutustilaisuus/vuosi/jäsen
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Arviointikäyntien suunnittelu (kiinteistöt ja toimipaikat) ja toteutus	Arviointikäynnit/vuosi	2 arviointikäyntiä/vuosi
Kuulemisien suunnittelu ja toteutus	Kuulemiskerrat	4
Viranhaltijapäätöspöytäkirjojen tarkastaminen	Tarkastuskerrat	1
Talousarvion toteutumisen seuranta	Talouden kuukausiraportit ja osavuosikatsaus	Seuranta/kokous

Tarkastustoiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet määritellään tarkastussuunnitelmassa.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-16 213	-20 345	-20 441	-20 441	-20 441
Toimintakate (netto)	-16 213	-20 345	-20 441	-20 441	-20 441
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-	-	-	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-16 213	-20 345	-20 441	-20 441	-20 441

=valtuustoon nähden sitovat erät

Huhtikuussa 2021 ovat kuntavaalit, joissa valitaan uusi kunnanvaltuusto, joka valitsee jäsenet uuteen kunnanhallitukseen ja muihin kunnan toimielimiin. Valituille luottamushenkilöille järjestetään koulutusta. Vuoden 2020 koronaviruspandemian aikana on huomattu tarpeita kehittää etä- ja ns. hybridikokousten toteutuksen teknisiä mahdollisuuksia.

Kunnan on noudatettava kaikissa toiminnoissaan erityisen tarkkaa menokuria. Tavoitteena on kestävä kuntatalous lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Mahdollisuuksia uusiin talouden tasapainottamistoimiin selvitetään.

Keskushallinnon haasteena on toiminnan jatkuvuuden ja sujuvuuden varmistaminen lyhyen ajan sisällä tapahtuneiden ja tapahtuvien henkilöstömuutosten seurauksena. Hiljaisen tiedon siirtämiseen eli mentorointiin on kiinnitetty huomiota. Eläköitymiset tarkoittavat vuonna 2021 myös tehtävien uudelleen järjestelyjä esimerkiksi palkka- ja henkilöstöhallinnossa keskushallinnon ja hallintokuntien välillä.

Sydän-Savon maaseutupalvelun Tuusniemen oma toimipiste palvelee asiakkaita ajanvarauksella. Maaseutupalvelujen maksuosuus arvioidaan olevan noin 33.275 €.

Sopimuksen mukaiset toiminnan painopistealueet maaseututoimen yhteistoiminta-alueella ovat:
- Maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa säädetyn lain mukaiset viranomaistehtävät
- Maatilojen ja maaseudun pienyritysten neuvonta ja aktivoiminen kehittämistoimissaan
- Maaseudun toimintaympäristön kehittäminen, muutokseen vastaaminen mm. yhteistyöllä

Kunnanhallituksen avustuksiin on varattu määrärahat veteraanijärjestöjen avustuksiin, 3.000 €.

Satamapalvelujen tuottamiseen on varattu 3.000 € (ostopalveluna).

Keskustoimiston toimintaan on varattu 152.925 €. Tuusniemi 150 vuotta -juhlakuluihin on varattu 20.000 € vuodelta 2020 koronaviruspandemian takia siirrettyjen juhlien toteuttamiseksi vuonna 2021. Työterveyshuollon kuluihin on varattu yhteensä 72.000 €, joista palvelujen osto Järviseudun Työterveys Oy:ltä arvioidaan maksavan noin 66.300 €. Kelan korvaukseksi työterveyshuollon kustannuksiin on arvioitu noin 30.000 € ja netto 42.000 € on jaettu hallintokunnille työntekijöiden suhteessa. Asuntotoimeen on varattu vuokratuloihin 277.600 € ja vastikemenoihin 297.330 €.

Muuhun henkilöstöhallintoon on varattu yhteensä 25.358 €; määräraha on varattu mm. työsuojelupäällikön ja työsuojeluvaltuutettujen palkkaukseen sekä koulutukseen ja ammattijärjestöjen luottamushenkilöiden koulutukseen. TYKY-toimintaan varattu 8.500 € käytetään henkilöstön työkyvyn ylläpitoon. Määräraha on 60 €/ henkilö. Talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palvelujen tuottamiseen on varattu yhteensä 369.060 € (sisältäen Monetra Oy:n kustannukset). Keskitetysti hoidettujen palvelujen kustannukset jaetaan sisäisesti eri toimialoille. Kunnallisverotukseen on varattu 54.900 €.

Istekki Oy vastaa kunnan ICT-palvelujen tuotannon kokonaisuudesta. Vuonna 2020 kuntaan hankittiin ja otettiin käyttöön useita uusia ohjelmistoja ja järjestelmiä, kuten sähköinen asianhallintajärjestelmä. Niiden tehokas hyödyntäminen kunnan toiminnassa vaatii työtä myös vuonna 2021.

Talous

=valtuustoon nähden sitovat erät

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	914 976	902 912	911 400	911 400	911 400
Toimintakulut	-1 331 142	-1 345 759	-1 348 603	-1 328 603	-1 328 603
Toimintakate (netto)	-416 166	-442 847	-437 203	-417 203	-417 203
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-85 302	-102 150	-86 507	-76 184	-41 294
Tehtävän kokonaiskustannukset	-501 467	-544 997	-523 710	-493 387	-458 497

Elinkeino- ja kehittämispalvelut

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Elinkeino- ja kehittämispalveluihin kuuluvat elinkeinojen kehittäminen, seudullinen yhteistyö ja kuntamarkkinointi.

Kunnanvaltuuston tekemien linjauksien mukaisesti elinkeino- ja kehittämispalveluista on vastannut keväästä 2014 alkaen Tuusniemen Teollisuus Oy, sen toimitusjohtaja ja hallitus. Toimintaa ohjaavat Tuusniemen elinkeino-ohjelma ja kuntastrategia. Elinkeino-ohjelma on päivitetty keväällä 2018. Päivitetty elinkeino-ohjelma on käsitelty valtuustoseminaarissa 5.11.2018. Elinkeino-ohjelman toimenpiteet kohdistuvat erityisesti teollisuusalueen, sataman ja liikekeskustan kehittämiseen.

Määrärahat vahvistetaan vuosittain talousarviossa yhtiön esittämän käyttösuunnitelman pohjalta.

Kunnanjohtaja vastaa edelleen laajemmista kunnanhallituksen ja -valtuuston käsittelyä vaativista elinkeinotoimenpiteistä sekä kunnan sisäisestä markkinoinnista/tiedottamisesta ja sidosryhmäsuhteiden ylläpitämisestä. Seudullista kehittämistoimintaa toteutetaan yhteistyössä mm. Pohjois-Savon liiton, Pohjois-Savon ELY-keskuksen, Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n, Itä-Suomen yliopiston, Savonia ammattikorkeakoulun ja eri oppilaitosten sekä elinkeinoelämää kehittävien hankkeiden kanssa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Elinkeino-ohjelman toteuttaminen	Toteutetut kehittämistoimenpiteet	1 toimenpide/kärkihanke/vuosi
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Yritysten toiminta- ja kasvumahdollisuuksien turvaaminen	Yritysten määrä Työpaikkojen määrä	Vähintään10 uutta yritystä/vuosi Uusia työpaikkoja 10/vuosi

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Kunnanhallituksen hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Ostopalvelusopimuksen mukaisen rahoituksen painopisteet	Saatu hankerahoitus/yhtiö kpl Hankeraha/avustus/muu rahoitus/yritykset kpl	1 hanke/vuosi 2 kpl/vuosi
	Kehittämistoimenpiteet kpl	1 toimenpide/kärkihanke

Tuusniemen Teollisuus Oy:n toimintaan on varattu 160.000 euroa.

Seudullisiin kehittämispalveluihin varattuja määrärahoja ovat mm. Pohjois-Savon liiton 23 000 euroa vuodelle 2021, Kalakukko ry Leader –osuus vuodelle 2021 on ennusteen mukaan 9 161 euroa. Kuopion seutuyhteistyön resurssointiin on varattu 1.240 euroa. Lisäksi varattiin n. 3 600 euroa muihin nimeämättömiin hankkeisiin. Kuntamarkkinointiin varattiin 4 600 euroa.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	703	1 300	1 100	1 100	1 100
Toimintakulut	-246 673	-201 127	-201 600	-201 600	-201 600
Toimintakate (netto)	-245 971	-199 827	-200 500	-200 500	-200 500
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-8 966	-7 173	-5 738	-4 591	- 3 673
Tehtävän kokonaiskustannukset	-254 937	-207 000	-206 238	-205 091	-204 173

=valtuustoon nähden sitovat erät

Ateriapalvelut

Tilivelvolliset: hallintojohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Tuusniemen kunnan ateriapalvelut tuottaa keskitetysti taloudellisesti laadukkaat ja terveelliset ateriapalvelut koulukeskukseen, sairaalaan, palvelukeskukseen, päiväkotiin ja koululaisten välipaloja varten sekä muihin sosiaalitoimen tukipalveluihin. Koulukeskuksessa sijaitsee jakelukeittiö, jossa keskuskeittiön henkilökunta toimii ateriapalvelujen tuottajana. Ateriapalveluja sitoo kunnanvaltuuston hyväksymä nettomäärärahataso.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2022	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Asiakaskunnan erilaisuuden huomioiminen	Asiakaspalaute	Asiakastyytyväisyys
Kotimaisen ruokakulttuurin edistäminen ja lähiruoan käytön lisääminen	Itsearviointi ja elintarvikeostot lähialueiden tuottajilta	Elintarvikeostoista lähiruokaa 15%, luomua 5% Kotimaisuusaste 80%
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Ruokahuollon kustannustehokkuus	Euroa / ateriasuorite	Toiminnan tulot kattavat käyttömenot ja kustannustaso ei yli keskimääräisen valtakunnan tason
Laatu / turvallisuus	Omavalvonta / asiakaspalaute Oivaraportti	Omavalvontasuunnitelman toteutuminen
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen Työhyvinvoinnin ylläpitäminen	Kehityskeskustelut Työpaikkakokoukset Täydennyskoulutukset Oppisopimuskoulutukset	Työnkierron kautta moniosaamisen lisääminen, koulutuksiin osallistumismahdollisuus kaikilla

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Valtakunnalliset ravitsemussuositukset ovat pohjana suunniteltaessa eri ikäryhmien ruokailua. Suosituksilla halutaan edistää ja tukea ravitsemuksen sekä terveyden myönteistä kehitystä. Ruokahuoltoa ohjaamassa ovat myös eri lait mm. elintarvike-, hankinta- ja omavalvontalait.

Ateriapalvelujen tuottamiseen liittyviä haasteita ja epävarmuustekijöitä ovat mm. elintarvikealaan liittyvät työtaistelutilanteet, elintarvikkeiden saatavuus ja laatutekijät sekä toiminnallisten resurssien ennakointi tulevien muutosten varalta, mm. koronapandemia.

Ateriapalvelujen tavoitteena on terveyttä ja hyvinvointia edistävien ateriapalvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti asiakaskunnan yksilölliset tarpeet huomioiden. Kotimaisen ruokakulttuurin edistäminen sekä luomu- ja lähiruoan käytön lisääminen ovat myös lähivuosien tavoitteena.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	748 767	746 025	757 170	742 670	742 670
Toimintakulut	-671 619	-709 663	-739 336	-735 615	-735 615
Toimintakate (netto)	77 148	36 362	17 834	7 055	7 055
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-12 990	-13 490	-9 497	-3 908	-3 509
Tehtävän kokonaiskustannukset	64 159	22 872	8 337	3 147	3 546

=valtuustoon nähden sitovat erät

Muu yleis- ja keskushallinto

Tilivelvolliset: hallintojohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Muuhun yleis- ja keskushallintoon kuuluvat nuorten työllistäminen, joukkoliikenne ja hankintatoimi.

Nuorten työllistämistoimilla tutustutetaan nuoria työelämään. Kesätyöllistettävien nuorten alaikärajaa alennetaan yhdellä vuodella. Kesätyöllistämismahdollisuutta laajennetaan niin, että nuori voi työllistyä esimerkiksi oman perheen yritykseen. Joukkoliikenteen tavoitteena on edistää asuinkunta-ajattelun toteutumista ja järjestää kaikille kunnan haja-asutusalueella asuville kuntalaisille mahdollisimman tasapuoliset kuljetuspalvelut. Kymppikyydin asiakasmaksu on 6 euroa/sivu. Tuusniemi – Kuopio –linja-autoliikenteessä on palvelusetelin kuntakokeilu, jota jatketaan vuonna 2021. Hankintatoimen tavoitteena on toteuttaa kunnan hankinnat keskitetysti, kustannustehokkaasti ja taloudellisesti. Kunta on mukana Sansia Oy:ssä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Hankintaohjeiden päivittäminen	Päivitetään yhteistyössä Sansia Oy:n kanssa kunnan hankinta-ohjeet	Hankintaohjeet päivitetty vuonna 2021
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Nuorten työllistäminen kesällä	Työllistetyt nuoret lkm	90 % kesätyöharjoitteluun hakeneista 15-21 vuotiaista nuorista

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Talous

Tuloarviot ja määrärahat €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	18 524	15 500	17 350	17 350	17 350
Toimintakulut	-62 500	-65 190	-71 772	-71 772	-71 772
Toimintakate (netto)	-43 976	-49 690	-54 422	-54 422	-54 422
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-	-	-	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-43 976	-49 690	-54 422	-54 422	-54 422

valtuustoon nähden sitovat erät

KESKUSHALLINTO YHTEENSÄ

Talous

=valtuustoon nähden sitovat erät

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	1 692 511	1.665.737	1.687.020	1.671.949	1.676.449
Toimintakulut	-2 345 982	-2.343.684	-2.390.783	-2.358.031	-2.368.041
Toimintakate (netto)	-653 471	-677 947	-703.763	-686.082	-691.592
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-107 257	-122.813	-101.742	-84.683	-48.476
Tehtävän kokonaiskustannukset	-760 728	-800.760	-805.505	-770.765	-740.068

Toimintatuottojen jakaantuminen tehtävittäin:

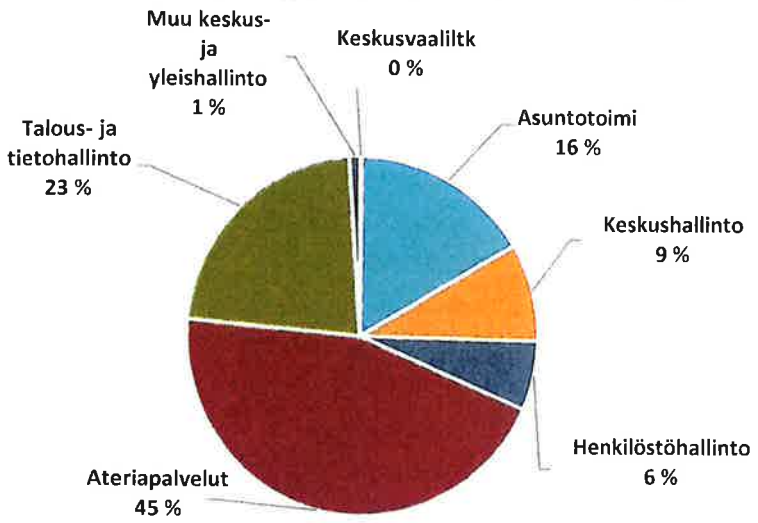

Keskusvaaliltk	0
Kunnanvaltuusto + tark.ltk	0
Elinkeinotoimi ja kehittämispalvelut	1 100
Kunnanhallitus	100
Asuntotoimi	277 600
Keskushallinto	148 200
Henkilöstöhallinto	105 500
Ateriapalvelut	757 170
Talous- ja tietohallinto	380 000
Muu keskus- ja yleishallinto	17 350
	1 687 020

Toimintatuottojen jakaantuminen tulolajeittain

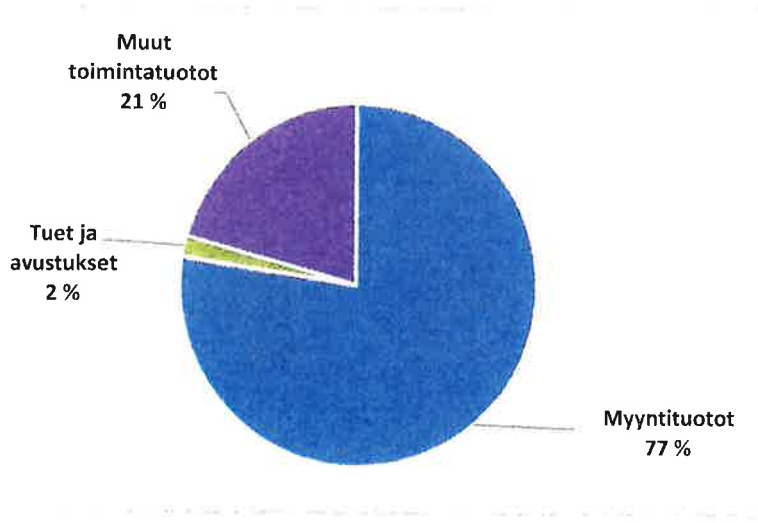

Myyntituotot	1 306 170
Maksutuotot	1 000
Tuet ja avustukset	30 200
Muut toimintatuotot	349 650
	1 687 020

KESKUSHALLINNON KULUJEN JA TUOTTOJEN JAKAANTUMINEN 2021

Toimintakulujen jakaantuminen tehtävittäin

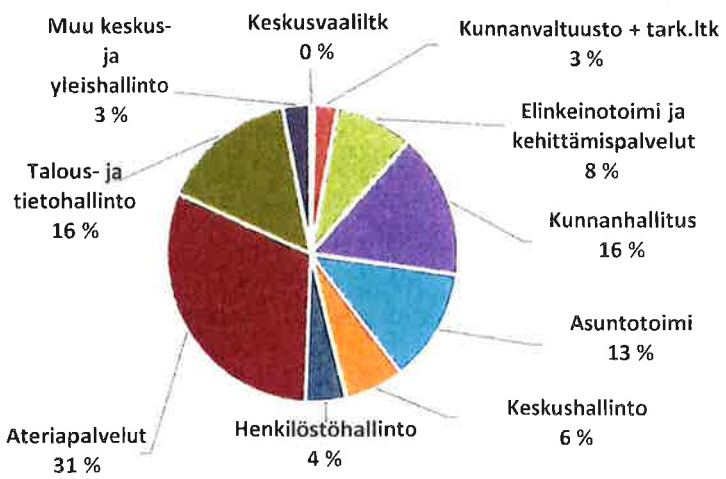

Keskusvaaliltk	9 031
Kunnanvaltuusto + tark.ltk	63 141
Elinkeinotoimi ja kehittämispalvelut	201 600
Kunnanhallitus	379 269
Asuntotoimi	298 791
Keskushallinto	152 925
Henkilöstöhallinto	105 858
Ateriapalvelut	739 336
Talous- ja tietohallinto	369 060
Muu keskus- ja yleishallinto	71 772
	2 390 783

Toimintakulujen jakaantuminen kululajeittain

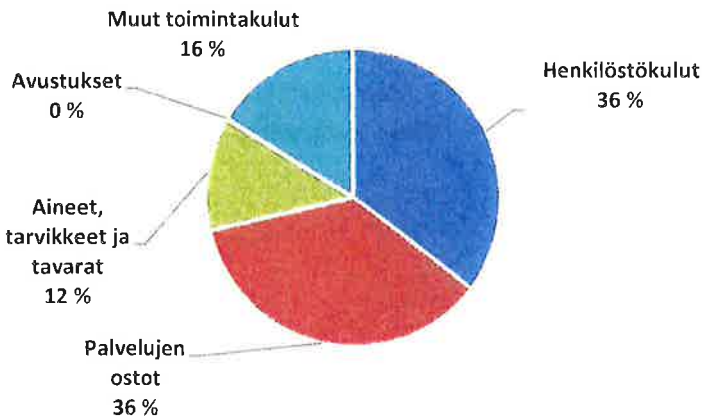

Henkilöstökulut	848 657
Palvelujen ostot	856 186
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	296 370
Avustukset	3 000
Muut toimintakulut	386 570
	2 390 783

PK

TH

SOSIAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: sosiaalijohtaja ja sosiaalilautakunnan jäsenet

Muutoksia

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen liittäminen KANTA-palveluihin tulee ajankohtaiseksi suunnittelukaudella. Vanhuspalvelulain edellyttämät muutokset suunnittelukaudella.

Lasten ja perheiden palvelut

Tulosalueeseen kuuluvat sosiaalityö, lastensuojelu, perheneuvola, koulukuraattori- ja koulupsykologityö, perheoikeudelliset palvelut (isyyden ja lasten huolto- tapaamisoikeus- ja elatussopimusten vahvistaminen, adoptioneuvonta, tapaamisten valvonta, perheasioiden sovittelu) ja muut lasten ja perheiden avopalvelut.

Lapsiperheiden palvelujen tavoitteena on tukea lapsiperheitä ja vanhemmuutta sekä edistää lasten yksilöllistä kasvua ja myönteistä kehitystä. Lasten kasvuedellytysten ja vanhemmuuden tukemiseksi kunnan palveluissa seurataan ja edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia ja korjataan kasvuolojen epäkohtia. Lastensuojelun tavoitteena on turvata erityistä suojelua tarvitsevien lasten ja nuorten oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Lapsen kasvun ja kehityksen ja vanhemmuuden tukeminen varhaista tukea vahvistaen, lapsia ja perheitä osallistaen ja oikea-aikainen tuki löytäen.	0-17-vuotiaat kodin ulkopuolelle sijoitetut, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Pienenee vuoden 2020 tasosta
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Perhekeskustoimintamallin käyttöön otto (sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus, koulu ja vapaa-aikatoimi)	Työmenetelmät Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	Työmenetelmien käyttöönottosuunnitelma on tehty ja käyttöönotto aloitettu. Valmistuu vuonna 2021
Tietojärjestelmä tukee THL:n määräysten mukaista sosiaalihuollon kirjaamista palvelutehtävittäin	Sosiaalityön Alue-Pro Consona-ohjelmasta siirrytään vaiheittain OMNI360-järjestelmän käyttöön	Toteutuu vuonna 2021
Lastensuojelukustannusten hallitseminen. Palvelurakennetta tarkastellaan (ostopalvelu/ oma toiminta) ja tarvittaessa painopistettä siirretään omaan toimintaan resursseja siirtämällä. Osallistutaan lastensuojelun avohuollon palvelujen kilpailuttamiseen (Sansia).	Kustannukset €/lastensuojelun avohuollon asiakas Kustannukset €/lastensuojelun sijaishuollon asiakas	Lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon kustannukset < vuonna 2020

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Varhainen tuki toteutuu lasten kasvuympäristössä, kotona ja varhaiskasvatuksessa sekä neuvolassa	ShL:n perhetyöperheet	Kaikille perhetyötä tarvitseville pystytään palvelut järjestämään
	Neuvolan ja perhetyön TERTTU –työ	Kohdentuu vauvaperheisiin ja 5-vuotiaiden perheisiin
Tuen ja erityisen tuen tarpeisiin vastataan yhteisesti sovittua toimintamallia käyttäen	Varhaiskasvatuksen kanssa yhteinen toimintamalli	Kuvattu ja käytössä
Toteutetaan opiskeluhuollon lapsi- ja nuorilähtöistä toimintamallia, monialaista arviointia ja yhteistyötä	Koulukuraattorin työpanos Psykologipalvelut ostopalveluna	0,4 henkilötyövuotta <70 000 €/v
Vastataan lastensuojelun avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon intensiivisen tuen tarpeeseen	LsL:n perhetyöperheet	Perhetyön tarpeeseen pystytään vastaamaan
	Tukihenkilö ja –perhetoiminta	Tarpeeseen pystytty vastaamaan
	Tehostettu perhetyö Perhekuntoutus	Ostopalvelut hankittu asiakastarpeen mukaisesti
Henkilöstön työhyvinvointi, osaaminen ja hyvä johtaminen toteutuu	Sairauspoissaolot	< vuoden 2019 ja 2020 keskiarvo
	Täydennyskoulutus	>3 pv/työntekijä
	Kehityskeskustelut	Käyty 100 % yksilökeskusteluna

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	106 605	83 700	87 600	87 600	87 600
Toimintakulut	-1 324 988	-1 286 097	-1 339 197	-1 339 197	-1 339 197
Toimintakate (netto)	-1 218 383	-1 202 397	-1 251 597	-1 251 597	-1 251 597
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-		-	-	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 218 383	-1 202 397	-1 251 597	-1 251 597	-1 251 597

=valtuustoon nähden sitovat erät

Henkilöstö

sosiaalijohtaja (perheoikeudelliset palvelut)
sosiaalityöntekijä (lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu, vastaava koulukuraattori)
sosiaalityöntekijä (aikuissosiaalityö, mielenterveys- ja päihdepalvelut)
sosiaaliohjaaja (lapsiperhepalvelut, aikuissosiaalityö, koulukuraattori)

Vanhuspalvelut

Vanhuspalvelut sisältää kotipalvelun ja asumispalvelut.

Ikäihmisten palvelujen tavoitteena on edistää ja tukea iäkkäiden henkilöiden toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä sosiaalista hyvinvointia ja turvallisuutta.

Kotipalvelu tukee yhdessä kotisairaanhoidon kanssa vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kotona selviytymistä ja mielekästä ja merkityksellistä elämää. Kotipalvelu järjestää kotipalvelua myös lapsiperheille. Asumispalveluissa on 43 vuokra-asukaspaikkaa kolmessa tehostetun palveluasumisen yksikössä: Tuomikodissa, Mäntykodissa ja Koivukodissa. Lisäksi Tuomi- ja Mäntykodeissa on 5 lyhytaikaispaikkaa. Koivukoti on erityisasumisen yksikkö vammaisille ja kehitysvammaisille henkilöille ja ikäihmisille.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Asukkaiden toimintakykyisyyden ja turvallisen kotona sekä asumispalveluissa asumisen edistäminen ja omaishoitajien tukeminen tehtävässään asiakastarpeen mukaisin palveluin	Palvelujen peittävyys, 75 vuotta täyttäneet Palvelutarpeen arviointi Kotihoidon henkilöstön välitön työaika	Kotona > 92 % Säännöllinen kotihoito > 14 % Omaishoidon tuki > 7 % Tehostettu palveluas. < 6 % Pitkäaikainen laitoshoito < 2 % Toteutuu 7 arkipäivän kuluessa >55 %
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Vanhuspalvelujen ja vuodeosaston toimintamalli suunnitellaan ja toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyönä. Kotipalvelun ja kotisairaanhoidon saumattomien palveluketjujen ja -prosessien kehittäminen	Tehostetun kotisairaanhoidon toteutuminen Palveluketjut, prosessit	Toiminta suunniteltu, käynnistetty ja vakiintunut Yhteiset toimintaketjut ja -prosessit on kuvattu. Tarpeelliset työohjeet on laadittu. Toiminta on toimintaketjujen ja –prosessien ja työohjeiden mukaista.
Kotipalvelussa selvitetään digitaalisia palveluja.	Digitaaliset palvelut	Selvitys ja suunnitelma tehty
Vanhustyön ja sen prosessien johtamisen tarkastelu	Prosessikuvaukset Kirjalliset toimenkuvat	Prosessikuvaukset tehty Kirjalliset toimenkuvat tehty (vanhustyön johtaja, vastaava sairaanhoitaja, palveluohjaaja)

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

PK

TH

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kokemustietoa hyödynnetään palvelujen kehittämisessä	Asiakasosallisuus Vanhus- ja vammaisneuvosto Palauteen hyödyntäminen	Asiakas- ja omaisraati toimii asumispalveluissa 4 kertaa vuodessa Palvelun laadusta kerätty palaute asiakkailta, omaisilta ja henkilöstöltä ja huomioitu palveluprosessien kehittämisessä.
Asiakasprosessit toteutetaan laaja-alaisesti arvioiden, tavoitteellisesti asiakasta kuunnellen ja asiakkaan toimintakykyä edistäen	Asiakasosallisuus Vastuuhoitajamalli Hoito- ja palvelusuunnitelma	Asiakkaan oma tarve ja tavoite kirjattu kaikkien asiakkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmaan Toimintamalli ja sen vaikutukset asiakkaan merkitykselliseen arkeen sisäistetty käytännössä Tavoitteellinen suunnitelma kuntoutumisen edistämiseksi ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi kaikilla asiakkailla.
Vanhuspalvelujen asiakkaana olevien iäkkäiden toimintakyky paranee ja kotikuntoutus edistyy	Toimintakykymittaukset (kävely, lihas, tasapaino, ravitsemus, mieliala, muisti) Kuntouttava arviointijakso	Toimintakyvyn mittaritietojen perusteella asetettu palvelusuunnitelmaan seurattavia tavoitteita. Käytössä laajemmin kuin vuonna 2020
Henkilöstö kohdennetaan asiakastarpeen mukaisesti	RAVA-mittari Henkilöstömitoituksen kerroin asumispalveluissa Lapsiperheiden kotipalvelu	RAVA-tulosten systemaattinen analysointi käytössä > 0,6 (moniammatillinen) Tarpeeseen vastattu 100 %
Henkilöstön työhyvinvointi ja osaaminen lisääntyvät ja hyvä johtaminen toteutuu.	Sairauspoissaolot Täydennyskoulutus Kehityskeskustelut	< vv 2019 ja 2020 keskiarvo >3 pv/työntekijä Käyty 100 % joko yksilö- tai ryhmäkeskusteluna

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	935 176	943 300	910 468	910 468	910 468
Toimintakulut	-3 412 788	-3 523 370	-3 662 478	-3 662 478	-3 662 478
Toimintakate (netto)	-2 477 612	-2 580 070	-2 752 010	-2 752 010	-2 752 010
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-207 338	-207 587	-192 710	-184 684	-184 083
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 684 950	-2 787 657	-2 944 720	-2 936 694	-2 936 093

=valtuustoon nähden sitovat erät

Henkilöstö
Vanhuspalvelut: vanhustyön johtaja, palveluohjaaja, toimistosihteeri
Tuomikoti ja Mäntykoti:1 vastaava sairaanhoitaja, 13 lähihoitajaa, 3 laitoshuoltajaa, 1 sairaanhoitaja (varahenkilö), 1 lähihoitaja (varahenkilö)
Koivukoti: 1 vastaava sairaanhoitaja, 7,5 lähihoitajaa, 1 laitoshuoltaja, 1 lähihoitaja (varahenkilö)
Kotipalvelu: 1 vastaava sairaanhoitaja, 2 sairaanhoitajaa, 13 lähihoitajaa, 2 kodinhoitajaa, 1 kotiavustaja (varahenkilö)

Vammaispalvelut

Tulosalueeseen kuuluvat kehitysvammaisten palvelut (kehitysvammalaitokset, kehitysvammaisten perhehoito, avohuolto ja päivätoiminta) ja vammaispalvelut (vaikeavammaisten asumispalvelut ja kuljetuspalvelut, tulkkipalvelut, vaikeavammaisten asuntojen muutostyöt, henkilökohtainen avustajatoiminta ja toimintakeskuksen työtoiminta).

Vammaispalvelujen tavoitteena on edistää vammaisten henkilöiden osallisuutta ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuudesta johtuvia esteitä. Vammaispalvelujen järjestämisen lähtökohtana on taata vammaisille henkilöille välttämätön huolenpito arjessa suoriutumisen mahdollistamiseksi.

Päivä- ja työtoimintaa järjestetään kehitysvammaisille, vaikeavammaisille ja mielenterveyskuntoutujille.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Erityisryhmien kotona asumisen tukemista vahvistetaan.	Kotipalvelun ja vammaispalvelujen yhteiset asiakassuunnitelmat	Yhteiset asiakassuunnitelmat ovat lisääntyneet aiemmasta.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Koivukoti profiloituu erityisryhmien asumisyksiköksi.	Vammaisasiakkaiden määrä Koivukodissa.	Yksilöllinen asumispalvelutarve on toteutunut.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Palvelusuunnittelu edistää vammaisen osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä.	Palvelusuunnitelma Asiakasosallisuus	Palvelusuunnitelma on tehty kaikille asiakkaille. Asiakas osallistuu omien tavoitteidensa suunnitteluun ja seurantaan toimintakykynsä mukaisesti.
Palvelut järjestetään yhdenmukaisten kriteereiden perusteella huomioiden asiakkaiden palvelutarve.	Yhdenmukaiset myöntämiskriteerit	Yhdenmukaiset myöntämiskriteerit on vahvistettu ja palveluja myönnetään niiden mukaisesti.

TA

Työ- ja päivätoimintaa tuotetaan asiakastarpeiden mukaisesti henkilöstöä kohdentaen.	Mielenterveyskuntoutujien ja vaikeavammaisten ryhmä Päivätoimintaryhmä Työtoimintaryhmä Avotyötoiminta	1 – 2 pv viikossa 3 - 5 pv viikossa 3 - 5 pv viikossa 2 - 5 pv viikossa
Henkilöstö työhyvinvointi ja osaaminen lisääntyvät ja hyvä johtaminen toteutuu.	Sairauspoissaolot Täydennyskoulutus Kehityskeskustelut	< vuoden 2019 ja 2020 keskiarvo >3 pv/työntekijä Käyty 100 % yksilökeskusteluina.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	39 724	19 220	16 700	16 700	16 700
Toimintakulut	-1 103 369	-1 071 638	-951 735	-951 735	-951 735
Toimintakate (netto)	-1 063 645	-1 052 418	-935 035	-935 035	-935 035
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-11 215	-5 654	-825	-825	-825
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 074 860	-1 058 072	-935 860	-935 860	-935 860

=valtuustoon nähden sitovat erät

Henkilöstö
työ- ja päivätoiminta: johtava ohjaaja, ohjaaja (1,6), palveluohjaaja (0,4)
kehitysvammaisten avohuollon palveluohjaus ja asumisen ohjaus: avohuollon ohjaaja (0,6), palveluohjaaja (0,4), ohjaaja (0,4)

Aikuissosiaalityö ja työllisyyspalvelut

Aikuissosiaalityö sisältää täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen, aikuissosiaalityön, päihdepalvelut ja kuntouttavan työtoiminnan. Työllisyyspalveluihin sisältyy työmarkkinatuen kuntaosuus ja työllisyyteen aktivoivat toimet.

Aikuissosiaalityön tavoitteena on tukea työikäisiä asiakkaita elämänhallintaan, työhön, toimeentuloon tai opiskeluun liittyvissä asioissa sekä vähentää eriarvoisuutta.

Päihdehuollon tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä haittoja sekä parantaa päihteiden ongelmakäyttäjien ja heidän läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta.

Työllisyyspalveluilla ja työllistymistä edistävällä monilaisella yhteispalvelulla (TYP) edistetään vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä, työ- ja toimintakykyä, kouluttautumis- ja työllistymisaktiivisuutta, omatoimisuutta, sosiaalisuutta ja elämänhallintaa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Pitkäaikais- ja rakennetyöttömyys vähenee	Pitkäaikaistyöttömien määrä Yli 300 pv työttömänä olleiden aktivointiaste Kunnan maksaman työmarkkinatuen määrä	< tammi-elokuu 2017, ka 74 >40 % < kuin vuonna 2019, tavoite enintään 170 000 euroa/v
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palveluprosessit tulevat sujuvammiksi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisellä työllä.	Yhteinen toimintamalli Henkilöstöresurssit Osaamisen kehittäminen	Toimintamalli kuvattu Resursseja kohdennettu asiakastarpeen mukaisesti Koulutukset järjestetty ja niihin osallistuttu
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta järjestetään ostopalveluna ja omissa hallintokunnissa Palkkatuella edistetään asiakkaiden positiivisten työllistymisen jatkopolkujen syntymistä	ViaDian ostopalvelu Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat ja toimintapäivät Palkkatukipalkkojen kustannukset Kunnan omien hallintokuntien työllistämien henkilöiden määrä	Sopimuksen jatkamisen arviointi tehty 31.8.2021 mennessä ka > 15 hlö/kk, toimintapäiviä >1500 pv/v < 70 000 €/v 7 – 8 hlö/v

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Pitkäaikaistyöttömien omatoimisuutta, elämänhallintaa ja työllistymistä edistetään	Yli 1000 päivää työttömänä olleiden määrä Työmarkkinatuen kunnan maksuosuuden määrä (yli 1000 pv)	< 20 hlö/ kk < 9 000 €/kk
Työttömien toimintakykyä ja terveyttä edistetään yhdessä terveydenhuollon, KELAn ja Te-toimiston kanssa	Monialainen TYP Työttömien terveydenhuollon prosessi	> 10 asiakasta kuukausittain > 20 terveystarkastusta/v yhteinen palauteprosessi toimii
Hankkeiden avulla poistetaan työllistymisen esteitä ja selvitetään työ- ja toimintakykyä	TYKKE –hanke (Huoltoliitto)	20 asiakasta kahden vuoden aikana

PK

TH

	Duuni Edellä –hanke (Sakky)	asiakasohjaus lähihoitajakoulutkseen onnistunutta > 4 osallistujaa koulutuksesta aiheutuneita matkakuluja maksettu koulutuksen tuottajalle

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	20 902	46 114	45 500	45 500	45 500
Toimintakulut	-371 217	-456 365	-446 073	-446 073	-446 073
Toimintakate (netto)	-350 312	-410 251	-400 573	-400 573	-400 573
Laskennalliset kustannukset					
Poistot					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-350 312	-410 251	-400 573	-400 573	-400 573

=valtuustoon nähden sitovat erät

Henkilöstö
sosiaalityöntekijä (0,2)

Muu sosiaalitoimi

Tulosalueelle kuuluvat asumisen ostopalvelut, omaishoidon tuki, sosiaaliasiamiespalvelut, sosiaalipäivystys, sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut ja vanhus- ja vammaisneuvosto.

Sosiaalipäivystyksellä tarkoitetaan välttämättömien ja kiireellisten sosiaalipalvelujen ja muiden tukitoimien järjestämistä siten, että henkilön tarvitsema turva ja huolenpito voidaan antaa erilaisissa sosiaalisissa hätä- ja kriisitilanteissa vuorokauden ajasta riippumatta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Vahvistetaan omaishoitajien tukea tehtävässään ja laajennetaan mahdollisuuksia vapaapäivien pitämiseksi.	Omaishoidon tuen asiakkaiden määrä	>7 % yli 75-vuotiaitten määrästä
	Omaishoidon tuen kustannukset	< 210 000 €/v
	Omaishoitajien valmennus	Toteutunut
	Omaishoitajan vapaapäivien käyttö	>vuonna 2020
	Perhehoitosopimusten määrä	>vuonna 2020

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Sosiaalipäivystyksellä vastataan asiakkaiden kriisitilanteisiin kaikkina vuorokauden aikoina.	Virka-aikainen sosiaalipäivystys	Virka-aikainen sosiaalipäivystys siirtynyt 1.1.2020 Kuopion kaupungin organisaatioon.
Sosiaalihuoltolain mukaisilla liikkumista tukevilla palveluilla mahdollistetaan kotona asumista.	Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palvelujen asiakasmäärä	<10 henkilö
Ostopalveluilla vastataan vain erityisen tuen tarpeeseen	Ostopalvelujen kustannukset Siirtyminen kevyempään tukeen asiakkaan palvelutarpeen sen mahdollistaessa.	10 asiakasta / 3650 vrk / 66 €/vrk toteutuu 20 %:lle asiakkaista

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**
Toimintatuotot	16 876	20 000	15 000	15 000	15 000
Toimintakulut	-501 836	-507 698	-491 076	-491 076	-491 076
Toimintakate (netto)	-484 960	-487 698	-476 076	-476 076	-476 076
Laskennalliset kustannukset					
Poistot					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-484 960	-487 698	-476 076	-476 076	-476 076

=valtuustoon nähden sitovat erät

SOSIAALITOIMI YHTEENSÄ

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**
Toimintatuotot	1 119 287	1 112 334	1 075 268	1 075 268	1 075 268
Toimintakulut	-6 714 199	-6 845 168	-6 890 559	-6 890 559	-6 890 559
Toimintakate (netto)	-5 594 911	-5 732 834	-5 815 291	-5 815 291	-5 815 291
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-218 553	-213 241	-193 535	-185 509	-184 908
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 813 464	-5 946 075	-6 008 826	-6 000 800	-6 000 199

=valtuustoon nähden

Sosiaalitoimen menot tulosalueittain

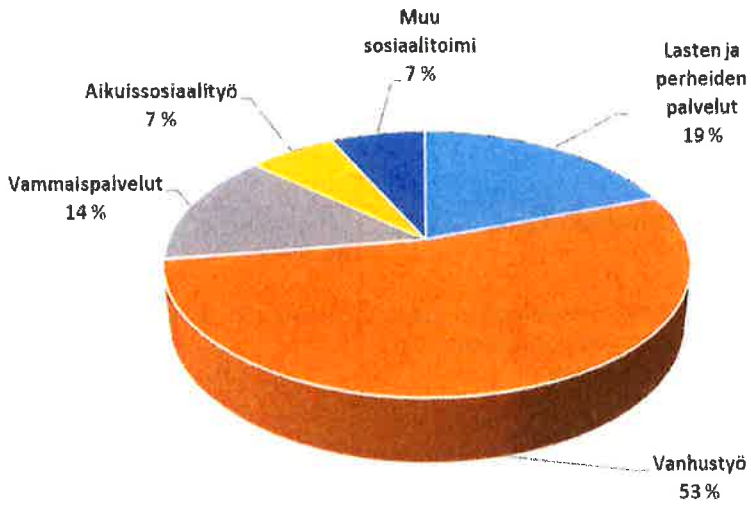

Lasten ja perheiden palvelut	1 339 197
Vanhustyö	3 662 478
Vammaispalvelut	951 735
Aikuissosiaalityö	446 073
Muu sosiaalitoimi	491 076
	6 890 559

Sosiaalitoimen menot kululajeittain

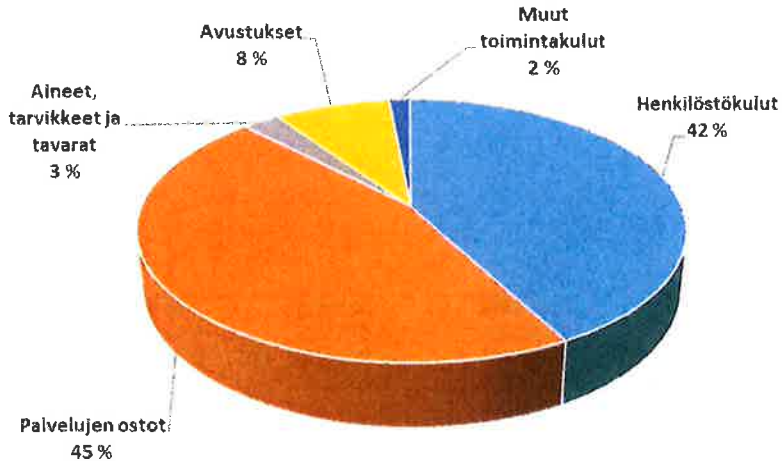

Henkilöstökulut	2 906 313
Palvelujen ostot	3 125 162
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	182 550
Avustukset	574 192
Muut toimintakulut	102 342
	6 890 559

Sosiaalitoimen tulot tulosalueittain

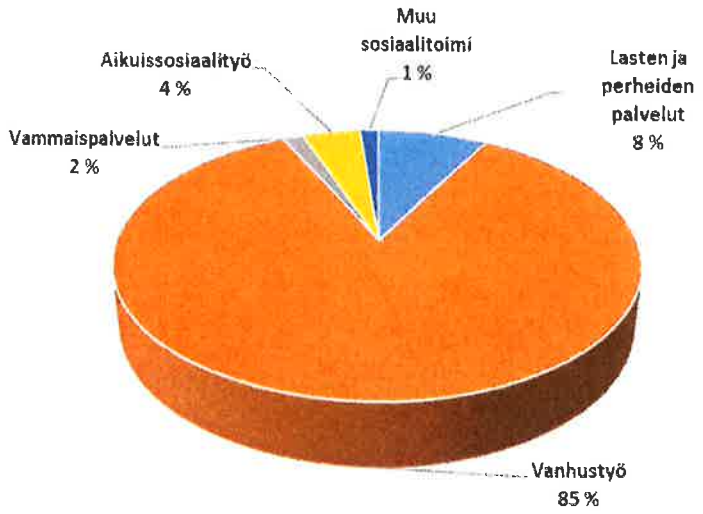

Lasten ja perheiden palvelut	87 600
Vanhustyö	910 468
Vammaispalvelut	16 700
Aikuissosiaalityö	45 500
Muu sosiaalitoimi	15 000
	1 075 268

Sosiaalitoimen tulot kululajeittain

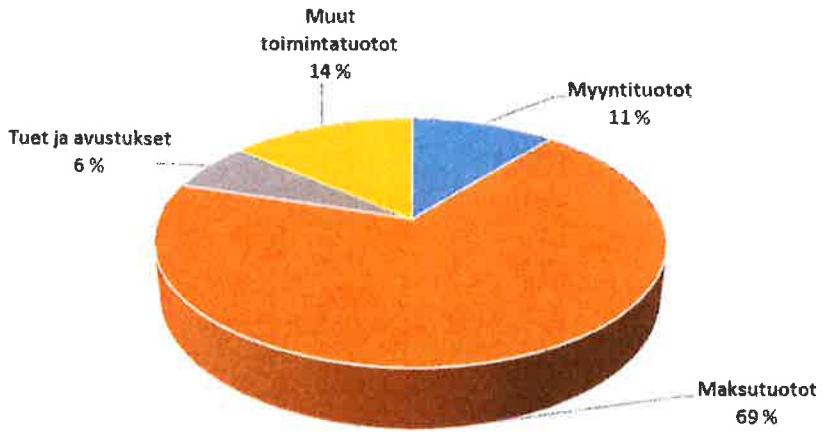

Myyntituotot	118 760
Maksutuotot	737 400
Tuet ja avustukset	69 000
Muut toimintatuotot	150 108
	1 075 268

Terveyspalvelut

Tilivelvolliset: sosiaalijohtaja, kunnanjohtaja, kunnanhallituksen jäsenet

Terveystoimeen kuuluu perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito. Tehtävänä on tuottaa kuntalaisille laadukkaat terveydenhuoltopalvelut ensisijaisesti lähipalveluina kustannustehokkaasti. Perusterveydenhuollon palvelut tuottaa Kuopion kaupunki isäntäkuntamallilla. Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuottaa Siilinjärven kunta. Tuusniemen kunta vastaa terveydenhuollon kiinteistöjen kustannuksista. Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Riittävien ja laadukkaiden terveydenhuollon palvelujen turvaaminen kuntalaisille.	Jonotusaika palveluihin Asiakaspalaute	Hoitotakuu toteutuu Myönteisiä > 90 %
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Ennaltaehkäistään sairauksia, edistetään hyvinvointia sekä ylläpidetään asukkaiden toimintakykyä kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.	Osastojaksojen pituus Terveystarkastukset Sairaanhoitajan vastaanotto	<16 vrk 75-, 80-, 85-vuotiaat, 70 % ikäluokasta Omaishoitajat, joka toinen vuosi 70 % Työttömät, > 20 vuodessa Sairaanhoitajan vastaanotto laajempaa kuin vuonna 2019
Tehdään suunnitelma vuodeosastotoimintamalliksi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyönä	Vuodeosaston paikkamäärä	Vuodeosaston paikkamäärä yhteistoimintasopimuksen mukainen.
Suun terveydenhuolto toteutuu kuntalaisten tarpeen mukaisesti	Hammaslääkärin työpanos	1 hlötyövuosi

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Edistetään asiakkaiden toimintakykyisyyttä ja turvallista kotona asumista.	Yhteinen kotisairaanhoidon ja kotipalvelun kotihoidon prosessi	Yhteisten asiakassuunnitelmien määrä kasvaa
Muistisairaudet diagnostisoidaan oikeaaikaisesti ja kokonaisvaltaisesti.	Geriatrinen kokonaisarvio	Geriatripalvelujen hankkiminen < 100 h vuodessa

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: rehtori ja sivistyslautakunnan jäsenet

Perusopetus

Tuusniemen yhtenäiskoulu tuottaa laadukasta esi- ja perusopetusta Turulan koulukeskuksessa. Lukuvuonna 2020-2021 koulussa opiskelee 279 oppilasta. Lukuvuonna 2021-2022 on odotettavissa yhden opetusryhmän väheneminen yläluokilta. Tämän jälkeen opetusryhmien määrä on ennusteiden mukaan pysymässä tasaisena, vaikka oppilasmäärä kokonaisuudessaan laskee vähitellen.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Kerhoihin osallistuminen	50% oppilaista
Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Oppilaskuntatoiminta	Jokaiselta luokalta on edustus oppilaskunnan hallituksessa
Oppilasmäärän säilyttäminen	Oppilasmäärä	Yhtenäiskoulun oppilasmäärä ei laske alle lukuvuoden 2016-2017 tasoa
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Oppilaiden osallisuus	Kerhoihin osallistuminen	40% oppilaista
Jatko-opintoihin pääsy 9.luokan jälkeen	Jatko-opintoihin hakeutuminen	100% 1.9. tilanteessa

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

1. PEDAGOGISET KOKEILUT
Yhtenäiskoulussa kokeillaan erilaisia opetusmenetelmiä ja pedagogisia ratkaisuja. Lukuvuonna 2020-2021 koulu jatkaa osallistumista Kuopion kaupungin vetämään perusopetuksen Parasta ennen - hankkeeseen. Hankkeen tarkoituksena on perusopetuksen kehittäminen. Koulussamme kehitetään esimerkiksi samanaikaisopetusta, draamapedagogiikkaa ja yhteistyötä koulun sidosryhmien kanssa.
2. OPPILASHUOLLON JA OPPIMISEN TUEN TEHOSTAMINEN
Kevään etäopetusjakso on aiheuttanut monenlaista tuen tarvetta kaikenikäisille oppilaille. Yhtenäiskoulu lisää oppilashuollon ja oppimisen tuen vaikuttavuutta esimerkiksi valtion hanketukien avulla. Myos moniammatillista yhteistyötä tehostetaan.
3. TUUSNIEMEN KUNTA 150 V.
Yhtenäiskoulu juhlistaa kunnan juhlavuotta syksyn aikana, koska aiemmaksi suunnitellut tilaisuudet peruttiin korona-epidemian vuoksi. Tuusniemi 150 v. on myös koulun lukuvuoden laaja-alainen oppimiskokonaisuus. Henkilökunta ja oppilaat osallistuvat juhlallisuuksien toteutukseen erilaisten yhteystyötahojen kanssa. Erityisesti osallistumme kunnan järjestämän lasten ja nuorten toiveiden mukaiseen toimintaan. Tarkoituksena on myös tukea oppilaiden omaehtoista toimintaa.

Tavoitteet on esitetty koulun vuosisuunnitelmassa.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	827 592	910 511	935 400	936 000	936 000
Toimintakulut	-2 934 595	-3 048 791	-3 133 837	-3 057 677	-3 032 677
Toimintakate (netto)	-2 107 003	-2 138 280	- 2 198 437	-2 121 677	-2 069 677
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-95 427	-96 320	-99 101	-92 412	-84 990
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 202 431	-2 234 600	-2 297 538	-2 214 089	-2 181 667

=valtuustoon nähden sitovat erät

Tehostetaan kuntoutustoimintaa	Toimintakykymittaukset Kotikuntoutus	Asiakkaiden mittaustulokset paranevat interventioiden aikana Asiakasmäärä > vuonna 2020 Kuntoutussuunnitelma kaikilla asiakkailla Kotihoidon kanssa yhteisten asiakkaiden palvelusuunnitelmaan sisältyy kuntoutussuunnitelma
Ylläpidetään henkilöstön ammattitaitoa ja kehitetään työprosesseja	Koulutuspäivät	3 pv/työntekijä

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	360 854	256 800	225 800	225 800	225 800
Toimintakulut	-8 227 695	-7 709 509	-7 800 157	-7 800 157	-7 800 157
Toimintakate (netto)	-7 866 842	-7 452 709	-7 574 357	-7 574 357	-7 574 357
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-35 793	-40 900	-69 111	-72 146	-70 565
Tehtävän kokonaiskustannukset	-7 902 635	-7 493 609	-7 643 468	-7 646 503	-7 644 922

=valtuustoon nähden sitovat erät

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Perusterveydenhuolto					
Toimintatuotot	289 204	219 800	185 800	185 800	185 800
Toimintakulut	-3 567 683	-3 113 558	-3 130 066	-3 130 066	-3 130 066
Toimintakate	-3 278 479	-2 893 758	-2 944 266	-2 944 266	-2 944 266
Erikoissairaanhoito					
Toimintatuotot	27 315	0	0	0	0
Toimintakulut	-4 615 678	-4 558 951	-4 630 091	-4 630 091	-4 630 091
Toimintakate	-4 588 363	-4 558 951	-4 630 091	-4 630 091	-4 630 091
	-4 588 363	-4 558 951	-4 630 091	-4 630 091	-4 630 091

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	1 480 141	1 369 134	1 301 068	1 301 068	1 301 068
Toimintakulut	-14 941 894	-14 554 677	-14 690 716	-14 690 716	-14 690 716
Toimintakate (netto)	-13 461 753	-13 185 543	-13 389 648	-13 389 648	-13 389 648
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-254 346	-254 141	-262 646	-257 655	-255 473
Tehtävän kokonaiskustannukset	-13 716 099	-13 439 684	-13 652 294	-13 647 303	-13 645 121

=valtuustoon nähden sitovat erät

Lukio

Pieni yleislukio toimii tiiviissä yhteistyössä yhtenäiskoulun kanssa ja tarjoaa nykyaikaista ja joustavaa yleissivistävää opetusta. Jo yli viisikymmentä vuotta toiminut lukio jatkaa ylpeänä toimintaansa. Lukio on menestynyt varsin hyvin erilaisissa lukiovertailuissa, etenkin silloin kun on huomioitu opiskelijoiden lähtötaso ja tulokset ylioppilaskirjoituksissa. Tämä kertoo pienen lukion opetuksen laadusta ja mahdollisuuksista huomioida erilaisia opiskelijoita.

Uuden opetussuunnitelman valmistelua jatketaan lukuvuoden 2020-2021 aikana ja se tulee voimaan syksyllä 2021. Uusi opetussuunnitelma tuo mukanaan merkittäviä muutoksia lukio-opintojen rakenteisiin. Samalla valmistaudumme valmisteilla olevien lakimuutosten vaikutuksiin. Odotettavissa on oppivelvollisuuden pidentyminen ja maksuttoman toisen asteen opiskelun takaaminen. Näiden suurten uudistuksien vaikutukset pienten lukioiden tulevaisuuteen selkenevät vasta lainsäädännön ja rahoitusmallien valmistuttua. Talousarviossa on kuitenkin pyritty varautumaan näihin vaikutuksiin käytettävissä olevan tiedon valossa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021–2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Opiskelijamäärä	Opiskelijamäärä	47 kolmen vuoden ka
Yo-kirjoituksien tulokset	Menestyminen kokeissa	Kaikkien kokeiden (valmistuneet) keskiarvo valtakunnan keskiarvossa
Uuden lukiolain vaatimusten täyttäminen	Erityisopetuksen, oppilaanohjauksen ja korkeakouluyhteistyön toteuttaminen	Vaatimusten mukainen toiminta
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Opiskelijamäärä	Opiskelijamäärä	50
Yo-kirjoituksien tulokset	Menestyminen kokeissa	Em. keskiarvo
Jatko-opintoihin sijoittuminen	Opiskelupaikka yo-vuoden syksyllä	60 %:lla opiskelupaikka

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

1. LOPS 2021
Lukion opetussuunnitelma uudistuu ja sen valtakunnalliset perusteet julkaistiin marraskuussa 2019. Paikallisen opetussuunnitelmatyön tulee olla valmis syksyyn 2021 mennessä, jolloin uusi opetussuunnitelma tulee käyttöön. Tuusniemen lukio aloitti opetussuunnitelmatyön lukuvuoden 2019-2020 aikana yhteistyössä muiden pienten lukioiden kanssa. Valmistelutyö keskeytyi keväällä korona-epidemian johdosta. Lukuvuoden 2020-2021 aikana opetussuunnitelmatyö saatetaan päätökseen.

2. ETÄOPETUSAJAN VAIKUTUSTEN TASAAMINEN
Keväällä 2020 lukio-opetus järjestettiin etäopetuksena. Vaikka tässä pääosin onnistuttiin olosuhteisiin nähden erinomaisesti, poikkeukselliset opetusjärjestelyt eivät pystyneet vastaamaan tavallista lähiopetusta. Näin monen opiskelijan oppiminen hidastui tai vaikeutui. Haemme valtion koronavaikutusten tasaamiseen tarkoitettua hankeavustusta ja kohdistamme lukiolaisten oppimiseen erityisiä tukitoimia. Etsimme myös monipuolisia vaihtoehtoisia suoritustapoja keskeytyneiden tai hidastuneiden opintojen vauhdistamiseksi.

3. HANKEYHTEISTYÖ
Tuusniemen lukio osallistuu erilaisiin hankkeisiin ja kehittää näin toimintaansa. Liikkuva toinen aste-hanke jatkuu myös lukuvuonna 2020-2021. Tämän lisäksi lukio kehittää pedagogista osaamista esimerkiksi Tutor-hankkeen avulla. Kansainvälisyyttä pidetään yllä yhteistyössä Nest-keskuksen ja sen hankkeiden kanssa. Tuusniemen lukio on mukana Polvijärven lukion ohjaamassa Lukioista työelämän tuuliin hankkeessa.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	57 365	40 000	50 000	50 000	50 000
Toimintakulut	-696 378	-717 785	-707 987	-718 987	-728 987
Toimintakate (netto)	-639 013	-677 785	-657 987	-668 987	-678 987
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-28 845	-31 100	-33 847	-37 147	-35 897
Tehtävän kokonaiskustannukset	-667 858	- 708 885	-691 834	-706 134	-714 884

=valtuustoon nähden sitovat erät

TH

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on sivistyslautakunnan alaista toimintaa ja sen järjestämisvastuulla on alle kouluikäisten kunnallinen sekä yksityinen hoito, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä lasten kotihoidontuki. Varhaiskasvatusta järjestetään joko hoitajan kotona tapahtuvana hoitona tai ryhmäperhepäivähoitokodeissa sekä kirkonkylällä että Tuusjärvellä. Iltapäivätoimintaa tarjotaan laajennettuna palveluna jokaiselle sitä tarvitsevalle I-II-luokan oppilaalle erillisenä toimintana kirkonkylällä ja ryhmäkoon sen salliessa myös Tuusjärven ryhmäperhepäiväkodissa. Aamuhoito järjestetty kaikille sitä tarvitseville lapsille ryhmiksissä; myöskin laajennettuna palveluna. Toiminnasta vastaa perhepäivähoidonohjaaja.

Varhaiskasvatusta kehitetään muuttamalla perhepäivähoitokoti päiväkodiksi ja rekrytoimalla

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tuetaan tuusniemeläisiä perheitä heidän kasvatustyössä laadukkailla kunnallisilla peruspalveluilla	Asiakaskysely joka vuosi	Yksi kerta vuodessa 70 % vastatessa
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen niin, että lapsen yksilölliset tarpeet tulee huomioiduksi. Lapsen ja vanhempien mielipiteiden huomioiminen toiminnassa	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman päivitys vanhempien/lapsen kanssa vuosittain. Erityislastentarhanopettajan käynnit varhaiskasvatuksessa	Toteutuu jokaiselle lapselle. Vuonna 2021 vähintään 15 kertaa.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Neuvokkaan ryhmäperhepäiväkodin muuttaminen päiväkodiksi	Hankkeen eteneminen	2020
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Päiväkodin toiminnan vakiinnuttaminen		Riittävä kelpoinen henkilöstö alkuvuoden aikana

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	130 735	74 000	62 000	62 000	62 000
Toimintakulut	-689 660	-705 322	-645 533	-645 533	-645 533
Toimintakate (netto)	-558 925	-631 322	-583 533	-583 533	-583 533
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-46 170	-46 200	-46 171	-46 171	-46 171
Tehtävän kokonaiskustannukset	-605 095	-677 522	-629 704	-629 704	-629 704

=valtuustoon nähden sitovat erät

Kirjasto

Tuusniemen kirjasto on Kuopion kaupungin hallinnoima lähikirjasto. Kiinteistö, jossa kirjasto toimii, on Tuusniemen kunnan omistuksessa. Kirjastoautopalvelut tuotetaan Koillis-Savon kirjastoautolla, jolla järjestetään kirjastopalveluja Koillis-Savon haja-asutusalueiden asukkaille ja kouluille.

Kirjastolain (1998/904) mukaan kunnan tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Yleisen kirjaston tehtävänä on mm. tukea elinikäistä oppimista ja itsensä kehittämistä sekä tarjota palveluja ja materiaale- ja elämyksiin, kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen ja verkkoasiointiin.
Yhteiskunnan digitalisoitumisessa kirjastolla on mahdollisuus toimia siltana kansalaisten ja digitalisoitumisen välillä. Kirjasto tarjoaa perinteistä sekä painettua että digitaalista aineistoa verkkoyhteyksineen, yhteisiä tiloja sekä asiantuntemusta ja tietopalvelua. Kirjasto lisää tasa-arvoa ehkäisemällä tiedollista syrjäytymistä. Kirjaston palveluja kehitetään asiakaskunnan ja toimintaympäristön tarpeet ja toiveet huomioiden. Tuusniemen kirjaston sijainti tukee koulukeskuksen oppilaiden ja työvoiman kirjastopalveluiden saatavuutta.

Vuosittain seurattavien mittareiden tavoitetaso asetetaan vastaamaan koko Suomen lähes saman suuruisten (2600 - 3200 as.) maaseutumaisten kuntien kirjastojen keskimääräisiä tunnuslukuja edelliseltä toiminta- vuodelta. Tunnusluvut ovat haettavissa Suomen yleisten kirjastojen tilastoista http://tilastot.kirjastot.fi/.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021–2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kirjastoaineiston lainaus	Lainat/as	14
Kirjaston asiakaskäynnit	Käynnit/as	9
Ajantasainen ja uudistuva kirja-aineisto	Kirjahankinnat/1000as	500 kirjaa
Riittävät aukioloajat	Aukiolotunnit/viikko	32 tuntia
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Kirjastoaineiston lainaus	Lainat/as	14
Kirjaston asiakaskäynnit	Käynnit/as	9
Ajantasainen ja uudistuva kirja-aineisto	Kirjahankinnat/1000as	500
Riittävät aukioloajat	Aukiolotunnit/viikko	32 tuntia

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021–2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kirjastoauton palvelut	Lainat/as	verrokkikuntien keskiarvo
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Palvelutaso	Kirjastosopimus	Sopimuksen mukainen taso

Kirjaston tilat ja muut puitteet ovat asianmukaiset. Alueellinen yhteistyö on toimivaa. Keskeiset palvelutekijät ovat riittävä aukiolo ja hankintamääräraha.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	-	-	-		
Toimintakulut	-195 040	-191 489	-191 141	-191 141	-191 141
Toimintakate (netto)	-195 040	-191 489	-191 141	-191 141	-191 141
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-11 601	-13 100	-11 601	-11 601	-11 601
Tehtävän kokonaiskustannukset	-206 641	- 204 589	-202 742	-202 742	-202 742

=valtuustoon nähden sitovat erät

Kansalaisopisto

Kuopion kansalaisopiston Tuusniemen osasto järjestää laadukasta, ajankohtaista ja kuntalaisten tarpeisiin vastaavaa yleissivistävää koulutusta. Tavoitteena on sovitun tuntimäärän toteutuminen monipuolisen kurssitarjonnan kautta. Opetuksen suunnittelu pohjautuu asiakkaiden toiveisiin. Toiveita kerätään mm. opistoyhteyshenkilöiden ja tuntiopettajien välityksellä. Myös suora palaute opistoon ja osastoon vastuusuunnittelijalle on toimiva keino.

Koronavirusepidemia on merkittävästi vähentänyt kansalaisopiston toimintaa. Epidemian vaikutukset tulevana talousarviokautena ovat vaikeasti ennakoitavissa. Toimintaa pyritään pitämään mahdollisimman aktiivisena turvallisuudesta samalla huolehtien. Toiminnan jatkuvuutta turvataan esimerkiksi pienentämällä ryhmäkokovaatimuksia.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
OPM:n vahvistama tuntimäärä + 10 %	Tuntimäärä	2700
Opiskelijamäärä	Brutto/netto	Yli 1000/yli 500
Opiskelijatyytyväisyys	Kysely	Tyytyväisiä 80%
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Opiskelijamäärä brutto/netto	Opiskelijamäärä	Yli 1000/yli 500
Tuntimäärä	Toteutuneet tunnit	2700

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Digitaalisen osaamisen edistäminen	Kurssien lukumäärä	10 kurssia
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Opistoyhdyshenkilöverkosto	Tavoittavuus kylittäin	Useita yhdyshenkilöitä

Kuopion kansalaisopiston Tuusniemen osasto järjestää noin 120 kurssia. Haasteita ovat väestön ikärakenne sekä osallistujien ikä- ja sukupuolijakauma.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	129 348	120 000	115 000	115 000	115 000
Valtionosuudet					
Toimintakulut	-252 900	-259 959	-258 398	-358 398	-258 398
Toimintakate (netto)	-123 552	-139 959	-143 398	-143 398	-143 398
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-		-	-	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-123 552	-139 959	-143 398	-143 398	-143 398

=valtuustoon nähden sitovat erät

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluihin sisältyvät nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä muita vapaa-ajanpalveluita, hyvinvointityö ja ehkäisevä päihdetyö. Tavoitteena on tarjota kuntalaisten tarpeista lähtöisin olevia vapaa-ajan palveluita ja lisätä ihmisten viihtymistä paikkakunnalla. Tavoitteena on myös aktivoida kulttuuri- ja harrastustoimintaa. Kaikessa toiminnassa tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT
Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021–2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kuntalaisten palvelutarpeen kartoitus	Asukastyytyväisyys	Hyvä
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Tapahtumien tarjoaminen / kuntalaisten osallistuminen	Tapahtumat / osallistujat	80/3500
Nuorisotalon kävijämäärä/käyntikertatavoite	Kävijämäärä / käyntikerta / vko / koulujen toimintavuonna	75 käyntikertaa / vko / koulujen toimintavuoden ajan

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021–2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Järjestöjen aktivoiminen	Yhteistyö kunnan kanssa	Väh. 30 järjestöä tapaamisissa / tapahtumissa vuosittain
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Syrjäytymisen ehkäisy	Kontaktit työelämän /koulutuksen ulkopuolella oleviin nuoriin	30 tavoitettua asiakasta (alle 29-vuotiasta nuorta)
Nuorten osallisuuden lisääntyminen	esitykset ja/tai aloitteet nuorilta	8

Nuorisovaltuustotoiminta pidetään aktiivisena ja sitä kehitetään edelleen tarpeita vastaavaksi. Nuorisovaltuuston roolia vahvistetaan kunnan päätöksenteossa. Lapsille ja nuorille suunnattujen tapahtumien määrä pidetään ennallaan. Etsivän nuorisotyön asemaa vakiinnutetaan kunnan toiminnoissa ja ennaltaehkäisevää työtä lisätään.

Terveyden edistämistyötä vahvistetaan niin, että se on arkea jokaisella toimialalla. Kuntalaisten vastuuta omasta hyvinvoinnista pyritään lisäämään esimerkiksi kampanjoilla. Sähköinen hyvinvointikertomus laaditaan vuosikellosuunnitelman mukaisesti.

Liikuntapaikkojen kunnossapidolla ymmärretään olevan yhteys kuntalaisten terveyden edistämiseen ja fyysisen toimintakyvyn vahvistamiseen. Liikuntapaikkojen hoidossa keskitytään suosituimpien paikkojen kunnossapitoon. Seinävuoren rotkolaakso on ulkoilupaikoista tärkein kohde.

Järjestöavustukset kasvatetaan hieman vuonna 2021. Järjestöjen toiminta kuntalaisille suunnattujen vapaa-aikapalvelujen toteuttamisessa on elintärkeä.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	28 626	22 000	24 000	24 000	24 000
Toimintakulut	-222 915	-223 909	-226 890	-221 890	-221 890
Toimintakate (netto)	-194 289	-201 909	-202 890	-197 890	-197 890
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-51 337	-64 340	-52 444	-45 771	-40 073
Tehtävän kokonaiskustannukset	-245 626	-266 249	-255 334	-243 661	-237 963

=valtuustoon nähden sitovat erät

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	1 173 666	1 166 511	1 186 400	1 187 000	1 187 000
Valtionosuudet (+)					
Toimintakulut	-4 991 488	-5 147 255	-5 163 786	-5 093 626	-5 078 626
Toimintakate (netto)	-3 817 822	-3 980 744	-3 977 386	-3 906 626	-3 891 626
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-233 381	-251 060	-243 164	-233 102	-218 732
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 051 202	-4 231 804	-4 220 550	-4 139 728	-4 110 358

=valtuuston nähden sitovat erät

Sivistyslautakunnan toimintakulujen jakautuminen tehtävittäin v. 2021

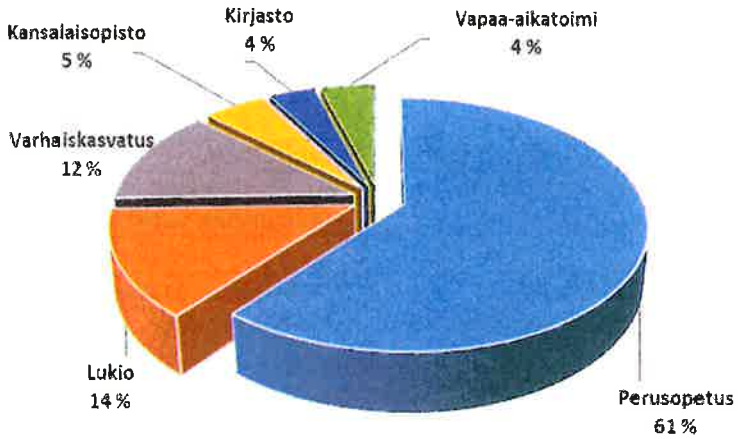

Perusopetus	3 133 837
Lukio	707 987
Varhaiskasvatus	645 533
Kansalaisopisto	258 398
Kirjasto	191 141
Vapaa-aika	226 890
	5 163 786

Toimintakulujen jakautuminen menolajeittain v. 2021

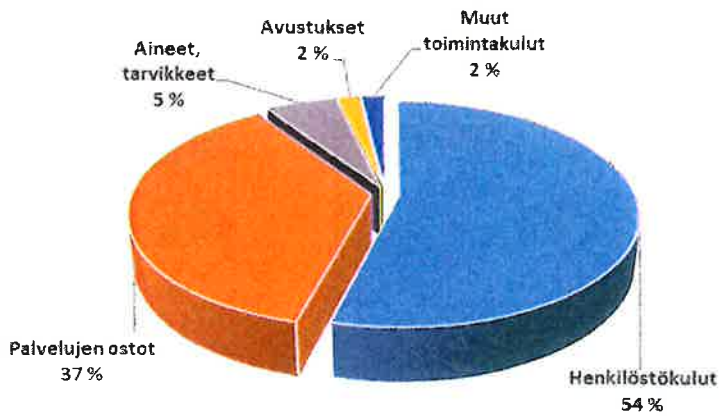

Henkilöstökulut	2 784 932
Palvelujen ostot	1 900 337
Aineet, tarvikkeet	291 080
Avustukset	91 500
Muut toimintakulut	95 937
	5 163 786

Sivistyslautakunnan toimintatuottojen jakautuminen tehtävittäin v. 2021

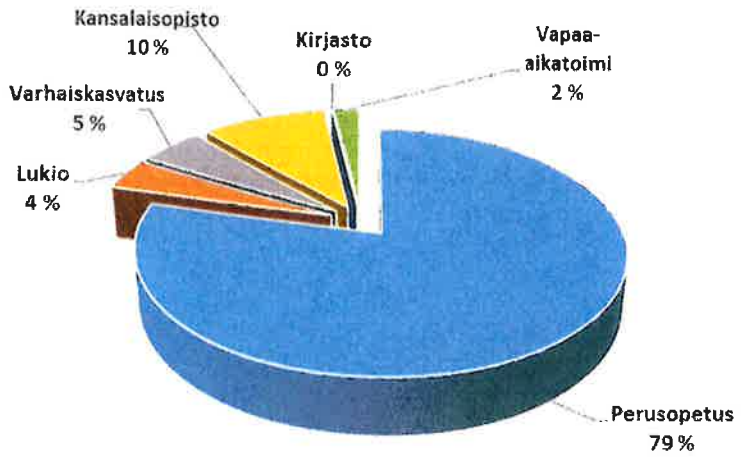

Perusopetus	935 400
Lukio	50 000
Varhaiskasvatus	62 000
Kansalaisopisto	115 000
Kirjasto	0
Vapaa-aika	24 000
	1 186 400

Toimintatuottojen jakautuminen tulolajeittain v. 2021

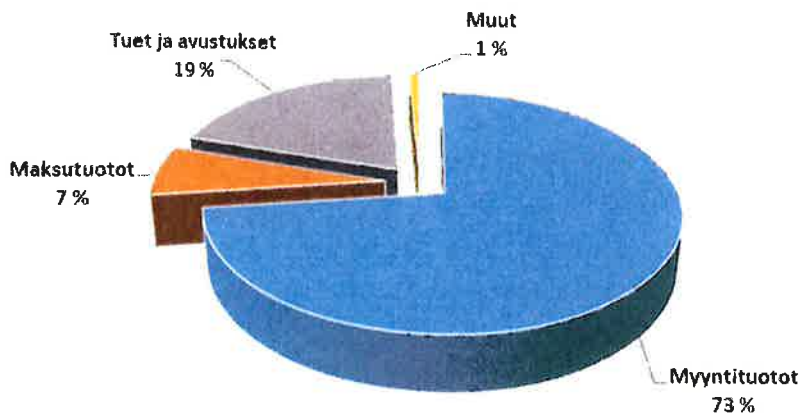

Myyntituotot	863 400
Maksutuotot	82 000
Tuet ja avustukset	232 000
Muut	9 000
	1 186 400

PK
TH

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: tekninen johtaja ja teknisen lautakunnan jäsenet

Yhdyskuntatekniset palvelut

Tulosalueeseen kuuluvat maankäyttö- ja kaavoitus, liikenneväylät ja yleiset alueet, jätehuolto ja kuljetus- ja työvälineet sekä pelastuslaitos ja väestönsuojelu. Palo- ja pelastustoimi on siirtynyt 1.1.2004 Pohjois-Savon Pelastuslautakunnan alaisuuteen ja henkilöstö Kuopion kaupungin palvelukseen. Jätehuollon yhteistyö toimii maakunnan rajat ylittävällä tavalla. Jätekukko Oy järjestää jätteiden keräämisen. Yhteistyöelimenä eri kuntien välillä toimii jätehuollon neuvottelukunta. Kuntien yhteinen jätelautakunta on aloittanut toimintansa 1.1.2011 – isäntäkuntana toimii Kuopion kaupunki.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	**Vuosittain seurattava mittari**	**Tavoitetaso**
Siisti ja hoidettu ympäristö	Kuntalaispalautteet	Tyytyväinen kuntalainen
Maankäyttö- ja kaavoitus	Kuntalaistenpalautteet ja osallistuminen	Kaavoitus ajanhermolla
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Investointisuunnitelman mukaisesti infran rakentaminen	Toteutuneet hankkeet	100 % hankkeiden toteutus
Teiden ja muiden yleisten alueiden kunnossapidon tason pitäminen lähes nykytasolla	Kuntalaispalautteet	Mahdollisimman hyvä kunnossapito resurssien puitteissa
Yleiskaavoitustyön jatkaminen	Työn eteneminen	- Tuusjärven kyläyleiskaava valmis v. 2021

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	**Vuosittain seurattava mittari**	**Tavoitetaso**
Teiden ja yleisten alueiden kunnossapito lähes nykytasolla	Kustannukset/yksikkö, esim. km	Mahdollisimman hyvä taso resurssien puitteissa
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Satama-alueen kehittäminen mm. saunan rakentaminen investointisuunnitelman mukaisesti. Saunan rakentamisesta lautakunta päättää vasta sen jälkeen kun on käsitellyt suunnitelmat ja kustannusarvion.	Hankkeiden toteutuminen suhteessa suunnitelmiin	Kunnan infrastruktuurin ja maankäytön kehittäminen strategian mukaisesti
Jalkakäytävien liukkaudentorjunta Mahdollisimman hyvä teiden ja katujen talvikunnossapito	Liukastumisonnettomuuksien seuranta vuosittain Kuntalaispalautteet	Liukastumisonnettomuuksia 0 kpl/vuosi Hiekoituksen toteutus siten, että potkuriura on aina käytettävissä (ohjeistus)

Tehtävänä on kaavojen ja maankäyttösuunnitelmien laatiminen/päivittäminen niin, että asukkaille turvataan hyvä elinympäristö tarjoamalla laadukkaita ja kohtuuhintaisia rakennuspaikkoja niin taajamassa kuin haja-alueellakin. Keskeisenä tehtävänä on huolehtia katujen ja yleisten alueiden pitämisestä toimivina, turvallisina ja ympäristöltään viihtyisinä sekä varmistaa yhdyskuntarakenteen kehittyminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Talvikunnossapito omalla kalustolla (kuorma-auto + traktori) tai täysin ulkoistettuna kilpailutuksen tuloksen perusteella.

Kunta varaa tarvittavat määrärahat pelastuspalveluiden ostoon sekä vuokraa paloaseman tilat Kuopion kaupungille.

Jalkakäytävät ja kevyen liikenteen väylät hiekoitetaan ja ulkoreunaan jätetään hiekoittamaton kaistale potkurin käyttäjille. Esteetön liikkuminen mahdollistetaan jalkakäytävillä ja kevyen liikenteen väylillä mm. pyörätuolilla. Rantabulevardin huvimajoja ja kävelysiltoja uusitaan tarpeen mukaan.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta toteutetaan kunnanvaltuuston linjaamien periaatteiden ja kunnanhallituksen hyväksymän toimeenpano-ohjeen mukaisesti. Toimintaan liittyviä riskejä kartoitetaan ja työsuojelutoimenpitein pyritään ehkäisemään riskien toteutumista. Myös kalustohankintojen kautta pyritään lisäämään työturvallisuutta ja vähentämään riskejä.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	102 818	82 000	90 800	90 800	90 800
Toimintakulut	-632 833	-669 534	-669 502	-669 502	-669 502
Toimintakate (netto)	-530 015	-587 534	-578 702	-578 702	-578 702
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-241 725	-263 650	-295 273	-260 879	-223 149
Tehtävän kokonaiskustannukset	-771 740	-851 184	-873 975	-839 581	-801 851

=valtuustoon nähden sitovat erät

Kiinteistötoimi

Tulosalueeseen kuuluvat, asunto-osakeyhtiöt, muut osakeyhtiöt, asunnot ja huoneistot, rakennukset ja rakenteet, kiinteistönhuoltopalvelut sekä maa- ja metsätilat. Tulosalueeseen sisältyy myös muu tekninen toimi eli teknisen toimen jaettavat erät.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Energiakatselmukset/energian kulutuksen seuranta	Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen
Tuottamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä tuottamattomat kiinteistöt
Puun myynnin toteuttaminen metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Myynnin toteutuminen	Puun myynti toteutetaan suunnitelman mukaisesti
Kunnan omistamien maa- ja metsäalueiden myynti	Myynnin toteutuminen	Myyntiä toteutetaan strategian mukaisesti
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Energiakatselmukset/energian kulutuksen seuranta	Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen
Tuottamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä tuottamattomat kiinteistöt
Puun myynnin toteuttaminen metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Myynnin toteutuminen	Puun myynti toteutetaan suunnitelman mukaisesti
Kunnan omistamien maa- ja metsäalueiden myynti	Myynnin toteutuminen	Myyntiä toteutetaan strategian mukisesti

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Myyntiin laitettujen kiinteistöjen ja huoneistojen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä kaikki myynnissä olevat kiinteistöt ja huoneistot

Pohjois-Savon Isännöinti Oy hoitaa kunnan omistuksessa olevan Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan isännöinti- ja kirjanpitopalvelut – ko. yhtiö kuuluu kuntakonserniin. Kiinteistöosakeyhtiö kuuluu keskushallinnon alaisuuteen.

RK
TA

Kunta huolehtii omistamiensa kiinteistöjen ja huoneistojen kunnossapidosta, ylläpidosta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Kustannukset siirretään todellisten kustannusten mukaan käyttäjille (käyttäjä maksaa kulut). Kunnan omistamassa kiinteistökannassa on saneeraustarvetta johtuen osin ikääntymisestä.

Metsätilojen hoitoa ja hakkuuta koskevat palvelut ostetaan Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Savolta – metsiä hoidetaan ja hakataan metsätaloussuunnitelman mukaisesti (Tuusniemen kunnan metsätaloussuunnitelma 2013 – 2022). Tuusniemen kunnan metsäomaisuutta on tuloutettu etupainotteisesti ja hakkuutyö on saavuttanut sen tilan, että tuloutus on pienentynyt ja kuluja muodostuu ennallistamistöistä johtuen.

Toiminnan painopisteenä on saada kunnan omistamat kiinteistöt kuntoon – tuottamattomista kiinteistöistä on tarkoitus luopua. Haasteena on resurssipula ja niukkenevat määrärahat.

Tavoitteena on sivistystoimen kanssa yhteistyössä nimetä liikunta-alueiden vastaava hoitaja, jolla on kokonaiskäsitys liikuntapaikkojen hoitamisesta. Peruskorjauksissa/kunnossapidossa huomioidaan esteetön liikkuminen (inva-luiskat, ovileveydet, kynnykset ym.). Kunnan kiinteistöjen sisäilmaongelmat ratkaistaan sisäilmaselvityksin/tarvittavin korjauksin.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta toteutetaan kunnanvaltuuston linjaamien periaatteiden ja kunnanhallituksen hyväksymän toimeenpano-ohjeen mukaisesti. Toimintaan liittyviä riskejä kartoitetaan ja työsuojelutoimenpitein pyritään ehkäisemään riskien toteutumista. Myös kalustohankintojen kautta pyritään lisäämään työturvallisuutta ja vähentämään riskejä.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	1 019 259	632 371	716 731	716 731	716 731
Toimintakulut	-879 549	-796 628	-768 252	-768 252	-768 252
Toimintakate (netto)	-139 709	-164 257	-51 521	-51 521	-51 521
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-59 007	-48 600	-41 391	-41 391	-41 391
Tehtävän kokonaiskustannukset	-80 702	-212 857	-92 912	-92 912	-92 912

=valtuustoon nähden sitovat erät

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta luo neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan keinoin edellytykset hyvälle rakentamiselle ja tätä kautta toimivalle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Lupakäsittely toteutetaan asiantuntevasti, jouhevasti ja kuntalaisia palvelevalla otteella unohtamatta ulkopaikkakuntalaisia maanomistajia. Rakennusvalvonta toteutetaan ostopalveluna 50 %:n työajalla. Palvelu ostetaan Kaavin kunnalta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Rakennusvalvonnan tulojen osuuden kasvattaminen niin, että ne vastaavat menoja	Rakennusvalvonnan tulot suhteessa menoihin	Rakennusvalvonnan menot pyritään suhteuttamaan saataviin lupatuloihin
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Vähentää keskeneräisten rakennushankkeiden määrää	Keskeneräisten rakennusten määrä, vuoden 2020 lopussa n. 200 kpl	Pyritään vanhentuneiden lupien määrän vähentämiseen

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Rakennusvalvonnan tulopohjan vahvistaminen seuraamalla taksojen kustan-	Lupien määrä/lupatulot	Lupatulot vastaavat rakennusvalvonnan menoja

PK

TH

nuskehitystä ja rakennuslupien määrää		
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Taksojen toteuttaminen	Tulokehityksen seuraaminen	Rakennusvalvonnan tulot 100 %

Kuntaliiton suositusten mukaan rakennusvalvonnan tulojen tulisi vastata menoja 100 %:sti Nykyisillä lupamäärillä on kuitenkin vaikea päästä kuntaliiton mukaiseen suositukseen.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	22 936	24 550	31 000	31 000	31 000
Toimintakulut	-112 306	-47 575	-77 696	-77 696	-77 696
Toimintakate (netto)	-89 370	-23 025	-46 696	-46 696	-46 696
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-			
Tehtävän kokonaiskustannukset	-89 370	- 23 025	-46 696	-46 696	-46 696

=valtuustoon nähden sitovat erät

Ympäristöpalvelut

Seurataan ympäristön tilaa ja kehitystä yleisesti ja lupamenettelyn avulla. Puututaan havaittuihin epäkohtiin ja kuntalaisten ilmoituksiin. Toiminnassa huomioidaan ympäristöarvot, kestäväkehitys ja pyrimme lisäämään kiertotaloutta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Vastataan lisääntyvän ympäristötietoisuuden mukanaan tuomiin haasteisiin kouluttautumalla ja lisäämällä neuvontaa.	Koulutuksen ja neuvonnan määrä	Olla ajanhermolla muuttuvassa lainsäädännössä Toiminnoissa otetaan huomioon ilmastonmuutoksen torjunta
Tuottaa laadukkaita palveluja.	Kuntalaispalaute	Tyytyväiset kuntalaiset
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Lain edellyttämien jätevesijärjestelmien kuntoon saattaminen	Järjestelmien uudistamisien määrä	Kiinteistöjen jätevesijärjestelmät ovat kunnossa lain edellyttämässä kunnossa. Jatkoaikaa hakeneet ovat suorittaneet toimenpiteet loppuun.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kiinteistöjen jätevesijärjestelmien kuntoon saattaminen	Järjestelmien uudistamisien määrä	Kiinteistöjen jätevesijärjestelmät ovat lain edellyttämässä kunnossa
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Lupahakemusten käsittely mahdollisimman nopeasti	Lupapäätösten käsittelyaika	Lupapäätös kohtuullisessa ajassa

Lupapäätökset käsitellään mahdollisimman nopeasti. Tarvittavat lausunnot pyydetään heti lupahakemuksen saavuttua koska lausuntojen antaminen muissa viranomasitahoissa kestää yleensä kuukauden. Kuulutusaika on 30 vrk. Tulot riippuvat ympäristö- ja maa-aineslupien määrästä. Lupien määrää on vaikea ennustaa vuosittain. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät toteutetaan ostopalveluna 50 %:n työajalla yhdessä rakennusvalvonnan kanssa. Palvelu ostetaan Kaavin kunnalta.

PK

TA

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	9 208	6 200	6 000	6 000	6 000
Toimintakulut	-14 831	-12 653	-22 847	-22 847	-22 847
Toimintakate (netto)	-5 623	-6 453	-16 847	-16 847	-16 847
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-			
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 623	- 6 453	-16 847	-16 847	-16 847

=valtuustoon nähden sitovat erät

Yksityistiet

Yksityistieavustuksilla helpotetaan yksityisten talouksien ja tiekuntien kustannuspaineita, joita syrjäseudulla asuminen aiheuttaa. Avustamalla yksityisteitä ehkäistään omalta osaltaan maaseudun autioitumista.

Tiekuntien perustamiset ja tieyksiköinnit hoitaa maanmittauslaitos.

Kunta osallistuu omistamiensa maiden osalta tieyksikkömaksuihin.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tieavustusmäärärahoja pyritään jakamaan talousarvion puitteissa	Jaettu avustuksen määrä	Jaetaan koko avustussumma 15.000 euroa
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Tieavustusmäärärahat pyritään sopeuttamaan taloudellisen tilanteen mukaan, jakoperusteet määritellään vuosittain (edellytyksenä tiekunta, avustettava vähimmäispituus 500 – 1000 m) Alle 50 e avustuksia ei makseta	Jaettu avustussumma	Jaetaan kokonaan talousarvioon varattu avustussumma

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kannustaa tiekuntia hyvään tienpitoon	Yksityisteiden kunto	Yksityistiet pysyvät mahdollisimman hyvässä kunnossa
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Valtuuston myöntämien tieavustusmäärärahojen jakaminen	Jaettu avustussumma	Jaetaan kokonaan talousarvioon varattu avustussumma

Tieavustuksilla helpotetaan taajaman ulkopuolella asuvien tienhoitokustannuksia ja näin luodaan tasapuolisuutta verrattuna taajaman kiinteistöihin. Avustusmäärärahoja on vähennetty aiemmista vuosista kunnan niukkeneviin talousresursseihin perustuen. Samalla on muutettu jakoperusteita – avustusta jaetaan vain tiekunnille.

Vuoden 2021 tieavustuksiin on varattu 15.000 euroa. Talousarviovuodelle on varattu 6.483 euroa kunnan osuuksiin tieyksikkömaksuihin omistamiensa maiden osalta. Muita kuluja kertyy 500 euroa, joissa mm. Suomen tieyhdistyksen jäsenmaksu.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-31 096	-20 981	-21 983	-21 983	-21 983
Toimintakate (netto)	-31 096	-20 981	-21 983	-21 983	-21 983
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-			
Tehtävän kokonaiskustannukset	-31 096	- 20 981	-21 983	-21 983	-21 983

=valtuustoon nähden sitovat erät

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	1 154 221	745 121	844 531	844 531	844 531
Toimintakulut	-1 670 616	-1 547 371	-1 560 280	-1 560 280	-1 560 280
Toimintakate (netto)	-516 395	-802 250	-715 749	-715 749	-715 749
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-300 732	-312 250	-336 664	-302 270	-264 540
Tehtävän kokonaiskustannukset	-817 127	-1 114 500	-1 052 413	-1 018 019	- 982 289

=valtuustoon nähden sitovat erät

Teknisen toimen toimintakulujen jakaantuminen tehtävittäin:

Yhdyskuntatekniset palvelut	669 502
Kiinteistötoimi	768 252
Ympäristötoimi	122 526
	1 560 280

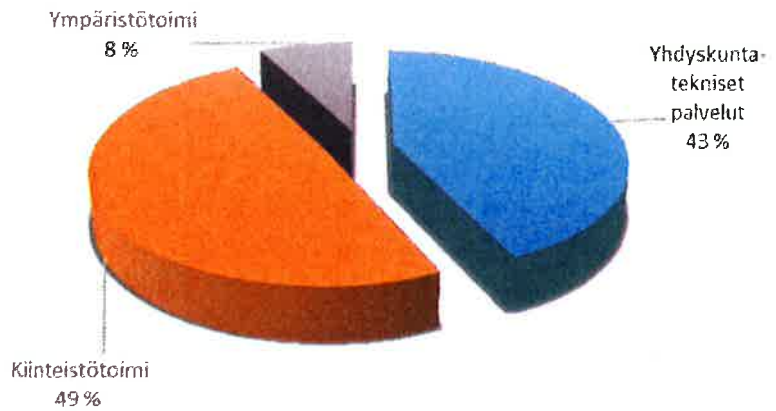

Teknisen toimen toimintatuottojen jakaantuminen tehtävittäin:

Yhdyskuntatekniset palvelut	90 800
Kiinteistötoimi	716731
Ympäristötoimi	37 000
	844 531

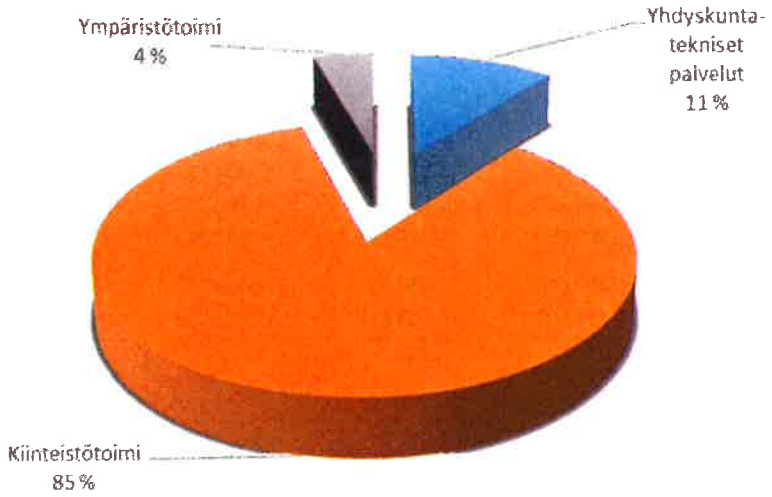

VESIHUOLTOLAITOS

Tilivelvolliset: tekninen johtaja ja teknisen lautakunnan jäsenet

Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden toimittamisesta ja jakelusta kunnanhallituksen vahvistaman vesilaitoksen toiminta-alueen asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi se vastaanottaa ja puhdistaa kunnanhallituksen vahvistaman viemärilaitoksen toiminta-alueen asiakkaiden verkostoon toimittamat jätevedet vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon.

Veden toimittamiseen käytetään Hyvärilän vedenottamoa, jonka lisäksi vettä ostetaan Koillis-Savon Vesi Oy:ltä. Vettä myydään Pohjois-Tuusniemen vesiosuuskunnalle sekä Heinäveden kunnalle.
Jätevedet käsitellään Pahkasalon jätevedenpuhdistamolla, jonne jätevedet johdetaan Kirkonkylän, Hietarannan, Ritoniemen ja Pahkasalon alueilta (Tuusniemen kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alue) sekä Ruokosen (Pohjois-Tuusniemen vok:n toiminta-alue) että Tulikallion ja Tuuslahden alueilta. Puhdistustoimintaa seurataan puhdistamolta ja Juojärvestä otetuilla vesinäytteillä.

Vuonna 2014 (01.09.2014) voimaan tulleen vesihuoltolain mukaisesti Tuusniemen kunnan vesihuoltolaitos on eriytetty omaksi kirjanpidolliseksi taseyksiköksi 01.01.2016 alkaen.
Avaavaan taseeseen on otettu 01.01.2016 lukien mukaan vesihuoltolaitoksen tarpeelliset tilinpäätöstiedot (mm. ali-/ylijäämät) kolmelta edelliseltä vuodelta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Viemäriverkoston vuotovesien määrän vähentäminen	Toteutuksen seuranta	Ympäristöluvan edellyttämälle tasolle.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Viemäriverkoston vuotovesien määrän vähentäminen	Toteutuksen seuranta	Ympäristöluvan edellyttämälle tasolle.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Käyttöveden toimitusvarmuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi
Viemäriverkoston toimivuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet		
Jäteveden puhdistamon ympäristöluvan mukainen toiminta	Lupaehtojen seuranta	Lupaehtojen noudattaminen
Käyttöveden toimitusvarmuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi
Viemäriverkoston toimivuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on nollatulos. Taksoja on nostettu edellisen kerran vuosina 2011 – 2015 ko. tuloksen saavuttamiseksi siinä onnistumatta. Vuosina 2017-2019 ei taksoja ole nostettu. Taksoja nostettiin 10 % vuodelle 2020 vesi- ja viemärilaitoksen nousseiden investointikulujen takia. Vuonna 2021 taksoja nostetaan 2 %. Verkoston korjausinvestointien myötä vuodot vähenevät ja näin ostoveden määrää voidaan pienentää.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	323 684	336 310	337 670	337 670	337 670
Toimintakulut	-208 998	-198 270	-200 040	-200 040	-200 040
Toimintakate (netto)	114 685	138 039	137 630	137 630	137 630
Muut rahoituskulut		-15 479	-15 479	-15 479	-15 479
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-154 643	-138 200	- 126 818	-121 551	-104 443
Tehtävän kokonaiskustannukset	-39 958	-15 640	-4 667	600	17 708

INVESTOINNIT

Kunta on investoinut voimakkaasti koko 2000-luvun. Kuuden viime vuoden (2015-2020) nettoinvestoinnit ovat olleet keskimäärin 0,80 milj. €/v. Talousarviolainaa investointien rahoittamiseen vuonna 2012 otettiin 1,0 milj. €, vuonna 2013 edelleen 3,0 milj.€ ja vuonna 2014 vielä 1,5 milj. €. Vuosina 2015 - 2019 ei ole otettu talousarviolainaa. Vuonna 2020 lainaa otettiin investointien ja käyttötalouden rahoittamiseen 1,5 milj. €.

Investointihankkeilla, joista pääosa on korjausinvestointeja, pyritään turvaamaan nykyinen palvelutaso ja tulevaisuuden haasteet huomioiden myös kehittämään palvelutuotannon rakenteita. Tulevaisuudessa kunnan investoinnit ovat yhä suuremmalta osalta ylläpito- ja korjausinvestointeja, joilla ylläpidetään ja pyritään parantamaan kunnan omistamien kiinteistöjen käyttöarvoa.

Infrastruktuuria on rakennettu ja kehitetty monipuolisesti. Muun muassa katujen, kevyenliikenteen väylien, puistojen, torialueen, rantautumispaikkojen, satama-alueen, pysäköintialueiden, vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksien ja täydennysrakentamisien kautta on pyritty parantamaan turvallista liikkumista ja kehittämään kunnan yleistä ilmettä ja viihtyvyyttä.

Vuoden 2021 talousarvioesityksen mukaan bruttoinvestoinnit ovat n. 0,54 milj. €. Omaisuuden myyntinä on talousarvioesitykseen merkitty rivitalo-osakkeiden myyntiä 20.000 €. Maa-alueiden myyntituloiksi on arvioitu 10.000 € ja avustus Turulan koulukeskuksen piha-alueen toiminnalliseen kehittämiseen 100.000 €. Nettoinvestoinnit vuonna 2021 ovat näin ollen noin 0,41 milj.€.

Vuoden 2021 merkittävimmät investoinnit ovat: Turulan koulukeskuksen piha-alueen toiminnallinen kehittäminen, satama-alueen ympäristön kehittäminen ja saunan rakentaminen sekä vesi- ja viemärilaitoksen korjausinvestoinnit. Sosiaali- ja terveyspalveluiden kiinteistöjen osalta on kunnan kannalta turvallisempaa välttää suuria investointeja keskeneräisen lainsäädännön takia.

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointikulut	-1.246.997	-933.173	-538.000	-370.000	-350.000
Investointitulot	202.398	106.041	130.000	30.000	30.000
Rahoitusosuudet	199.550	-	-	-	-
Omaisuuden myynti	2.848	30.000	30.000	30.000	30.000
Nettoinvestoinnit	-1.044.599	-827.132	-408.000	-340.000	-320.000

Nettoinvestoinnit TP 2015 – 2019, TA 2020 – 2021 ja TS 2022 – 2023 / milj. €

TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
1,37	0,28	0,62	0,67	1,04	0,83	0,41	0,34	0,32

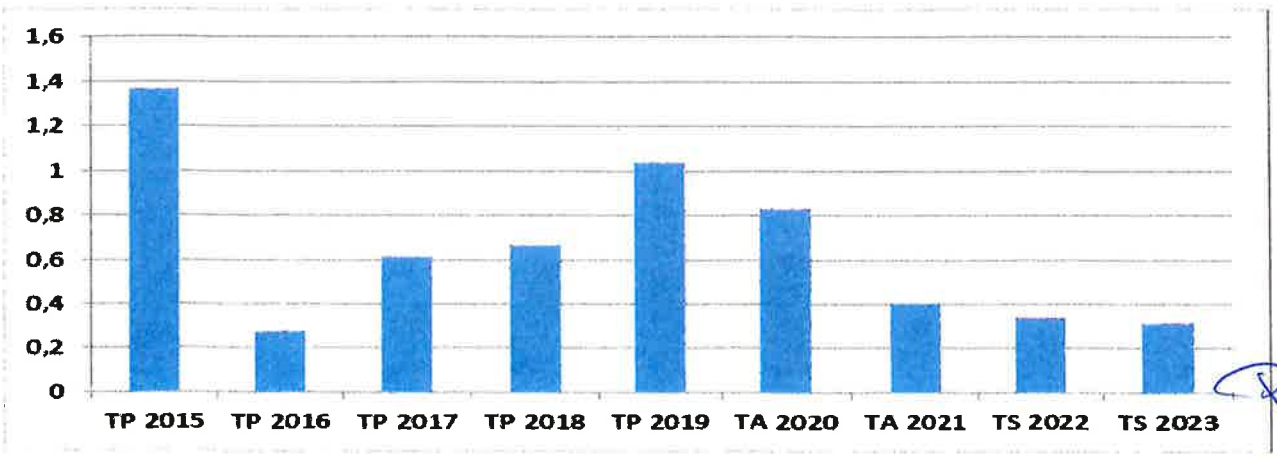

INVESTOINNIT TA 2021 JA TS 2022-2023

MAA- JA VESIALUEET

Hanketavoite:
Menot maa-alueiden ostot
Tuottoina tonttien myynti Honkaniemestä, Pahkasalosta, Hietarannasta, Pappilanniemestä ja kaava-alueelta sekä erillisten maa-alueiden myynti.
Tavoitteena kehittää kunnan maankäyttöä strategian mukaisesti.

	TP 2019	TA+TAMU 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	-3 867	-41 500	-30 000		
Investointitulot	2 848	10 000	10 000	10 000	10 000
Rahoitusosuudet					
Omaisuuden myynti					

= valtuustoon nähden sitovat erät

OSAKKEET JA OSUUDET

Hanketavoite:
Kehittämisyhtiöiden ja kuntayhtymien osuusmaksujen kautta pyritään kehittämään seudullista yhteistyötä. Kunta on laatinut listan myytävistä asunnoista, jotka ovat julkisessa myynnissä (nykyisellä vuokralaisella etuosto-oikeus). Asunto-osakkeiden myyntituloja on arveltu kertyvän 20.000 €.

	TP 2019	TA+TAMU 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	-132 480	-29 590	-8 000		
Investointitulot		20 000	20 000	20 000	20 000
Rahoitusosuudet					
Omaisuuden myynti					

= valtuustoon nähden sitovat erät

IRTAIN OMAISUUS

KONEET JA KALUSTO

- Teknisen toimen kalustohankinnat 35.000

Hanketavoite: Tekniseen toimeen hankitaan nurmenhoitokoneita. Kalustohankinnat ovat uushankintoja.

	TP 2019	TA+TAMU 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	-14 757	-30 000	-35 000		
Investointitulot					
Rahoitusosuudet					
Omaisuuden myynti					

= valtuustoon nähden sitovat erät

PK
TH

MUU JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS

MUUT HALLINTO- JA LAITOSRAKENNUKSET

- Sairaalan sisäpiha 30.000
- Palvelukeskus/terveyskeskus/ sairaala/Koivukoti IV-nuohous 50.000
- Turulan koulukeskuksen piha-alueen toiminnallinen kehittäminen 100.000

Hanketavoite: Kunnan kiinteistökannan parantaminen korjausinvestoinnein.
Tulot: Turulan koulukeskuksen piha-alueen toiminnalliseen kehittämiseen rahoitus Edla Miettisen perintövaroista.

	TP 2019	TA+TAMU 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	-366 438	-250 000	-180 000	-220 000	-200 000
Investointitulot	1 000		100 000		
Rahoitusosuudet					
Omaisuuden myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

LIIKENNEVÄYLIEN SANEERAUS

Hanketavoite: Valtatien muutokset 170.000 € ja Kassatien ja Hyväriläntien korjaus 200.000 € valmistuvat v. 2020.

	TP 2019	TA+TAMU 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	-2 359	-370 000		-150 000	-150 000
Investointitulot					
Rahoitusosuudet					
Omaisuuden myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

MUUT KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

LUONTOMATKAILUREITIT

Hanketavoite: Kuntaimagon parantaminen saneerausinvestoinneilla. Seinävuoren rotkolaakso. Avustus hankkeeseen 76.041 €.

	TP 2019	TA+TAMU 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	-49 304	-152 083			
Investointitulot	23 550	76 041			
Rahoitusosuudet					
Omaisuuden myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

PK

TH

SATAMA-ALUE, LEVÄLAHDEN LAITURI JA MOOTTORIKELKKAREITTI

Hanketavoite: Hankittu keinut satamaan, satama-paviljongin markiisit. Rakennettu terassit paviljongin molemmin puolin. Levälahden laiturin pysäköintialueen laajennus ja sähkötyöt.

	TP 2019	TA+TAMU 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	-110 064				
Investointitulot					
Rahoitusosuudet					
Omaisuuden myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

SATAMA-ALUEEN KEHITTÄMINEN/SAUNA

Hanketavoite: Satama-alueen ympäristön kehittäminen ja saunan rakentaminen.

	TP 2019	TA+TAMU 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot		-60 000	-95 000		
Investointitulot					
Rahoitusosuudet					
Omaisuuden myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

TEOLLISUUSALUEEN INFRA

Hanketavoite: Teollisuusalueen tiestö ja katuvalaistus

	TP 2019	TA+TAMU 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	-531 117				
Investointitulot	175 000				
Rahoitusosuudet					
Omaisuuden myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TÄYDENNYSRAKENTAMINEN

Hanketavoite: Varaussuunnitelman tuomat velvoitteet: vesilaitoksen ja viemärilaitoksen korjausinvestoinnit. Meijerin pumppaamon saneeraus ja vesilaitoksen venttiileiden uusinta.

	TP 2019	TA+TAMU 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	-36 611		-190 000		
Investointitulot					
Rahoitusosuudet					
Omaisuuden myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

PK
TH

Kunnan tilojen käyttökorvaukset 1.1.2021 lukien.

Kunnantalo tilat

Valtuustosali	45 e/ 4 h + (ALV 24 %)
Kunnanhallituksen kokoushuone	35 e/ 4 h + (ALV 24 %)
Lautakuntien kokoushuone	35 e/ 4 h + (ALV 24 %)

Toimivien koulujen tilat

Koulukeskuksen iso sali	45 e/ 4 h+ (ALV 24 %)
Koulukeskuksen monitoimisali	55 e/ 4 h + (ALV 24 %)
Koulukeskuksen ruokala	45 e/ 4 h + (ALV 24%)
Koulukeskuksen keittiö	45 e/ 4 h + (ALV 24%)
Luokkahuone (riippumatta koulusta)	25 e/ 4 h + (ALV 24%)
Koulun luokassa yöpyminen	35 e/yö/seurue + (ALV 24 %)

Muut tilat

Nuorisotila Päätalo	35 e/ 4 h + (ALV 24%)

Satamapaviljonki **(sisältää ALV:n 24 %)** 50 e/ 4 h
Grillikodan vuokra **(sisältää ALV:n 24 %)** 30 e/ 4 h
Torikahvion vuokra **(sisältää ALV:n 24 %)** **30** e/ 4 h
(vuokra peritään ulkoisilta ja sisäisiltä vuokraajilta, paitsi sisäiset vuokrat eivät sisällä ALV:a)

Mikäli tilan vuokraus ylittää 4 tuntia, peritään ylimenevistä vuokraustunneista vuokra 50 %:n alennuksella.

Muut perittävät korvaukset

Ovien aukaisu ja sulkeminen	60 e/kerta + (ALV 24%)
Ovien aukaisu (asunnot)	40 e/kerta + (ALV 24%)
Suomen lipun nosto ja lasku	55 e/kerta + (ALV 24%)

Poliittisten puolueiden **luottamustoimiin liittyvien kokouksien** esim. ryhmäkokouksien **tilavarauksista ei peritä tilavuokraa.**

Niissä tapahtumissa, joissa **kunta** on yhdessä järjestämässä järjestöjen ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tapahtumia, mutta **toimii tapahtuman vastuullisena järjestäjänä, ei tilavuokraa peritä.**

Kaikista muista tilavuokrauksista korvaus peritään tilavuokraajilta, myös yleishyödyllisiltä yhteisöiltä, jaostoilta ja järjestöiltä. Mikäli tilojen käyttö on säännöllistä vähintään 5 kertaa lukukauden (kevät / syys) aikana, niin tällöin peritään ko. tilan käyttökorvaus koko lukukaudelta vain kerran.

Tilaisuuden jälkeen tilojen vuokraaja vastaa tilojen siisteydestä. Mikäli tilat joudutaan siivoamaan kunnan toimesta, peritään tilavuokraajalta todelliset siivouskulut.

TILOJEN VARAUS JA LASKUTUS

Toimivien koulujen tilojen osalta käytännössä **käyttöluvan antaa koulun rehtori** ja **tilavarauksen/laskutuksen hoitaa koulusihteeri.**

Kunnantalon **käyttöluvan antaa tekninen johtaja,** kokoustilojen **laskutuksen hoitaa teknisen toimen toimistosihteeri** ja tilojen käyttäjät antavat käytöstä ja laskutusta varten tarvittavat tiedot.

Muut tilat

Nuorisotila Päätalon **käyttöluvan antaa vapaa-aikasihteeri**.

Satamapaviljongin, grillikodan ja torikahvion **käyttöluvat antaa hallintojohtaja.**

Toimintakeskuksen tilojen **käyttöluvan antaa sosiaalijohtaja**. Ko. tilojen **laskutukset hoitaa kunnantalon toimistosihteeri**.

Mikäli korvauksen perinnästä syntyy epäselvyyttä, tällöin asian ratkaisee **toimialan toimialajohtaja** jonka hallinnassa ko. tila on. Kyseinen toimialajohtaja tekee myös päätöksen niiden tilojen vuokraamisen osalta, joita ei ole mainittu yllä olevassa luettelossa.

Valokopiot

Sisäinen laskutushinta:	mustavalkoinen A4	0,10 e/sivu	(veroton hinta)
	mustavalkoinen A3	0,15	(veroton hinta)
	värillinen A4	0,30	(veroton hinta)
	värillinen A3	0,45	(veroton hinta)
	laminointi A4	0,80	(veroton hinta)
	laminointi A3	1,20	(veroton hinta)
Myynti ulkopuolisille:	mustavalkoinen A4	0,60 "	(2-puoleinen 0,90 e), sis. alv 24 %
	mustavalkoinen A3	0,90 "	(2-puoleinen 1,35 e) - " -
	värillinen A4	1,80 "	(2-puoleinen 2,70 e) - " -
	värillinen A3	2,70 "	(2-puoleinen 4,05 e) - " -
	laminointi A4	1,60 "	sis. alv 24 %
	laminointi A3	2,40 "	- " -
	kalvot A4	2,00 "	- " -
	faksit	1,00 "	- " -

Laskutettavat järjestöt/yhtiöt:

- 50 % alennus myynti ulkopuolisille hinnoista
- Laskutuslisä 5 euroa / lasku (6 kk välein)

Kopion oikeaksi todistamisesta korvaus on 0,50 euroa/sivu

KUNTOSALIN VUOSIMAKSU

Kuntosalin vuosimaksu 60 euroa (sis. ALV 10 %).

MUUT MAKSUT

Kiinteistökaupan etuosto-oikeuspäätös 200 euroa/kpl (alv 0 %)

AUTOPAIKAT/-PISTOKKEET

Kunnantalo:

Maksut ajalta 01.11.-31.12. ja 01.01.-31.03. kutakin vuotta
Kuukausimaksu 10 €/kk lohkolämmitin

Kunnantalon lämmityspistokkeissa ei saa käyttää sisätilalämmitintä.

Kunnantalon autolämmitysmaksut kerää Pohjois-Savon Isännöinti Oy.

*Koulukeskus:

Maksu ajalta 01.11.-31.12. ja 01.01.-31.03. kutakin vuotta
Kuukausimaksu 10 €/kk lohkolämmitin
Kuukausimaksu 20 €/kk lohkolämmitin ja sisätilalämmitin

*Palvelukeskus:

Maksu ajalta 01.11.-31.12. ja 01.01.-31.03 kutakin vuotta
Kuukausimaksu 10 €/kk lohkolämmitin
Kuukausimaksu 20 €/kk lohkolämmitin ja sisätilalämmitin

*Terveyskeskus:

Maksu ajalta 01.11.-31.12. ja 01.01.-31.03. kutakin vuotta
Kuukausimaksu 10 €/kk lohkolämmitin
Kuukausimaksu 20 €/kk lohkolämmitin ja sisätilalämmitin

Lyhytaikainen lämmityspistokkeen käyttö (kaikki kiinteistöt)

1 – 3 pv	1 €/pv
4 – 7 pv/tai viikko	4 €

*** Kunnan henkilökunnan autonlämmitysmaksut laskuttaa jokainen hallintokunta itse syyskaudelta per 31.12. ja kevätkaudelta per 31.3.**

TEKNINEN TOIMI, MAKSUT JA TAKSAT V. 2021

TAKSOJA JA MAKSUJA NOUDATETAAN ULKOISESSA JA SISÄISESSÄ LASKUTUKSESSA

Venepaikkojen vuokrat

Levälahti:	- **laituripaikat** 78,23 e + alv 18,78 e (nykyinen hinta 97,00 e)	**97,00 e/v**
	- **puomipaikat** 40,32 e + alv 9,68 e (nykyinen hinta 50,00 e)	**50,00 e/v**
Tuusniemi:	- **laituripaikat**	
	- portin takana olevat **5,5 m** 82,26 e + alv 19,74 e (nykyinen hinta 102,00 e)	**102,00 e/v**
	- puomin pituus **5,5 m** 78,23 e + alv 18,78 e (nykyinen hinta 97,00 e)	**97,00 e/v**
	- puomin pituus **7,5 m** 107,26 e + alv 25,74 e (nykyinen hinta 133,00 e)	**133,00 e/v**
	- **telarantapaikat** 40,32 e + alv 9,68 e (nykyinen hinta 50,00 e)	**50,00 e/v**
	- **muut kunnan rantapaikat** 34,68 e + alv 8,32 e (nykyinen hinta 43,00 e)	**43,00 e/v**

Soran sisäinen hinta (alv 0 %) **2,90 e/m³**
(nykyinen hinta 2,90 e)

Halot (alv 0 %) **57,00 e/m³**
(pilkevarastoon hankintahinnalla)
(nykyinen hinta 57,00 e)

Pilkkeet (alv 0 %) **91,00 e/m³**
(nykyinen hinta 91,00 e)

KUORMA-AUTO JA TRAKTORI

- **Kuorma-auto; sis. kuljettajan** 97,00 e + alv 23,28 e **120,28 e/h**
  (nykyinen hinta 120,28 e)
- **Kuorma-auto; sis. kuljettajan ja apumiehen** 134,00 e + alv 32,66 e **166,66 e/h**
  (nykyinen hinta 166,66 e)

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN MAKSUT JA TAKSAT V. 2021

TAKSOJA JA MAKSUJA NOUDATETAAN ULKOISESSA JA SISÄISESSÄ LASKUTUKSESSA

VESIMAKSU

Käyttömaksu

- veroton hinta 1,59 e + alv 0,38 e **1,97 e/m³**
  (nykyinen hinta 1,93 e)

Perusmaksu

I veroton hinta 38,01 e + alv 9,12 e **47,13 e/v**
(omakotitalot, paritalot / k=1,0)
(nykyinen hinta 46,20 e)

II veroton hinta 95,01 e + alv 22,80 e **117,81 e/v**
(3 – 6 huoneiston rivitalot / k=2,5)
(nykyinen hinta 115,51 e)

III veroton hinta 152,01 e + alv 36,48 e **188,49 e/v**
(7 – 12 huoneiston rivi- ja kerrostalot ym. / k=4,0)
(nykyinen hinta 184,80 e)

IV veroton hinta 228,02 e + alv 54,72 e **282,74 e/v**
(13 – 18 huoneiston rivi- ja kerrostalot ym. / k=6,0)
(nykyinen hinta 277,20 e)

V veroton hinta 304,03 e + alv 72,97 e **377,00 e/v**
(> 18 huoneiston rivi- ja kerrostalot ym. / k=8,0)
(nykyinen hinta 369,61 e)

Tilapäiskulutus

- veroton hinta 1,59 e + alv 0,38 e **1,97 e/m³**
  (nykyinen hinta 1,93 e)

Rakennusaikainen vedenkulutus

- omakotitalo 68,14 e + alv 16,35 e **84,49 e**
  (nykyinen hinta 82,83 e)

- rivi- ja kerrostalo 186,36 e + alv 44,73 e **231,09 e**
  (nykyinen hinta 226,57 e)

Vesilaitoksen liittymismaksu

- veroton hinta 134,30 e + alv 32,23 e **166,53 e/yksikkö**
  (nykyinen hinta 163,27 e)

Pahkasalon liittymismaksu

- veroton hinta 3.702,42 e + alv 888,58 e **4.591,00 e**
  (nykyinen hinta 4.501,00 e)

JÄTEVESIMAKSU

Käyttömaksu

- veroton hinta 3,35 + alv 0,80 e **4,15 e/m³**
  (nykyinen hinta 4,07 e)

Perusmaksu

I veroton hinta 89,58 e + alv 21,50 e **111,08 e/v**
(omakotitalot, paritalot / k=1,0)
(nykyinen hinta 108,90 e)

II veroton hinta 223,49 e + alv 53,64 e **277,13 e/v**
(3 – 6 huoneiston rivitalot / k=2,5)
(nykyinen hinta 271,70 e)

III veroton hinta 357,42 e + alv 85,78 e **443,20 e/v**
(7 – 12 huoneiston rivi- ja kerrostalot ym. / k=4,0)
(nykyinen hinta 434,51 e)

IV veroton hinta 535,66 e + alv 128,56 e **664,22 e/v**
(13 – 18 huoneiston rivi- ja kerrostalot ym. / k=6,0)
(nykyinen hinta 651,20 e)

V veroton hinta 714,83 e + alv 171,56 e **886,39 e/v**
(> 18 huoneiston rivi- ja kerrostalot, koulut ym. / k=8,0)
(nykyinen hinta 869,00 e)

Viemärilaitoksen liittymismaksu

- veroton 2,36 + alv 0,57 e **2,93 e/m²**
  (nykyinen hinta 2,86 e)

Lietteen käsittelymaksu

- umpikaivoliete 3,47 e + alv 0,83 e **4,30 e/m³**
  (nykyinen hinta 4,30 e/m³)

- sakokaivoliete 12,05 e + alv 2,89 e **14,94 e/m³**
  (nykyinen hinta 14,94 e/m³)

Pahkasalon liittymismaksu

- veroton hinta 8.639,40 e + alv 2.073,46 e **10.712,86 e**
  (nykyinen hinta 10.502,80 e)

Jätevedenpuhdistamon kompostimulta

- veroton hinta 14,47 e/m³ + alv 3,47 e **17,94 e/m³**
  (nykyinen hinta 17,60 e)

VESILAITOKSEN SUORITTAMISTA TÖISTÄ PERITTÄVÄT KORVAUKSET

1.	veden katkaisu ja –kytkentä 63,09 e + alv 15,14 e (nykyinen hinta 76,69 e)	**78,23 e**
2.	mittarin poisottaminen + asennus 63,09 e + alv 15,14 e (koskee tapauksia, joissa liittyjä vastuussa) (nykyinen hinta 76,69 e)	**78,23 e**
3.	vesimittarin tarkastus 63,09 e + alv 15,14 e (nykyinen hinta 76,69 e)	**78,23 e**
4.	tonttivesijohdon asennus ja liitäntä 285,02 e + alv 68,40 e (nykyinen hinta 346,49 e)	**353,42 e**
5.	tarvikkeet hankintahinnalla	
6.	laitosmiehen tuntitaksa 43 e/h + alv 10,32 e (nykyinen hinta 52,08 e/h)	**53,32 e/h**
7.	vesimittarin luku vesilaitoksen toimesta 41,13 e + alv 9,87 e (nykyinen hinta 50 e/h)	**51,00 e**

- **Traktori; sis. kuljettajan** 68,00 e + alv 16,32 e **84,32 e/h**
  (nykyinen hinta 84,32 e)

Autoa tai traktoria ei vuokrata ilman kuljettajaa ja kuljettajineen vain normaalin työajan puitteissa.

TORIPAIKKAMAKSU

Esitetään, että toripaikkamaksuja ei peritä v. 2021

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiltä kiinteistönhuoltopalvelusta perittävät maksut:

- **Tuusniemen Virastotalo Oy** 1.343,25 + alv 322,38 1665,63 e/kk

KUSTANNUSTEN JAKOPERUSTEITA

KIINTEISTÖJEN HUOLTOPALVELUT

- Yläkoulu	51.740	e/vuosi
- Alakoulu	53.770	e/vuosi
- Lukio	23.330	e/vuosi
- Esikoulu	10.145	e/vuosi
- Kirjasto	8.120	e/vuosi
- Kansalaisopisto	8.825	e/vuosi
- Palvelukeskus	15.170	e/vuosi
- Koivukoti	15.170	e/vuosi
- Keskuskeittiö	7.710	e/vuosi
- Liikuntapaikat	34.590	e/vuosi
- Päiväkoti (Neuvokas)	6.090	e/vuosi
- Paloasema	5.095	e/vuosi
- Terveyskeskus	15.220	e/vuosi
- Sairaala	15.220	e/vuosi
- Satamapaviljonki	3.120	e/vuosi
- Vanha alakoulu	1.100	e/vuosi

Kiinteistönhoitajan tuntivelotushinta 39 e/h + alv 9,36 e 48,36 e/h
Sähköasentajan tuntitaksa sama kuin laitosmiehen.

TH

VOIMASSA 1.1.2021 ALKEN

TUUSNIEMEN YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN TAKSA

1 § Soveltamisala

1.1 Ympäristönsuojelulain (527/2014), jätelain (646/2011), vesilain (587/2011) ja merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa peritään käsittelymaksu tämän taksan mukaisesti.

2 § Maksujen määräytymisperusteet

2.1 Ympäristönsuojeluviranomaisen maksut perustuvat luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelyn keskimääräiseen omakustannusarvoon, joka sisältää asian käsittelystä viranomaiselle aiheutuneet kokonaiskustannukset.

2.2 Kokonaiskustannuksiin kuuluvat asian käsittelystä aiheutuvien erilliskustannusten lisäksi käsittelyn aiheuttama osuus hallinto-, toimitila- ja pääomakustannuksista sekä muista viranomaisen yhteiskustannuksista. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat lisäksi asianosaisten kuulemisesta sekä hakemuksen ja päätöksen tiedottamisesta aiheutuvat kulut. Kuulemisesta ja tiedottamisesta aiheutuvat keskimääräiset kustannukset ovat **480 euroa** (480 € v. 2020).

2.3 Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen asian käsittelyn omakustannusarvo on **60 euroa tunnilta** (60 €/h v. 2020).

3 § Lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelymaksut

3.1 Lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelystä perittävät maksut on esitetty liitteenä olevassa maksutaulukossa.

4 § Menettelyn laajuudesta johtuvat lisämaksut

4.1 Edellä 3 §:ssä mainitun maksun lisäksi peritään asian käsittelystä seuraavat lisämaksut:

a) asiantuntijaviranomaisen lausunto erillisen laskun mukaisesti sekä vähintään **78 euroa lausunnolta** (78 € v. 2020).
b) konsultti- tai asiantuntijaselvitys erillisen laskun mukaisesti
c) ympäristönsuojeluasetuksen 13 §:n 2 momentissa tarkoitetun kuulemistilaisuuden tai katselmuksen järjestämisestä aiheutuneet kulut sekä **78 euroa tilaisuudelta** (78 € v. 2020).

MAKSUTAULUKKO v. 2021

5 § Maksun alentaminen

5.1 Mikäli asian käsittelyn vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä vähäisempi, voidaan käsittelymaksu määrätä 35 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.

5.2 Toiminnan olennaista muuttamista tai lupapäätöksen tarkistamista tai uudistamista koskevan hakemuksen sekä ilmoituksen uudistamisen käsittelymaksu voidaan määrätä 50 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.

5.3 Luvan tai ilmoituspäätöksen teknisluontoisesta muuttamisesta tai muusta lupamääräysten vähäisestä muutoksesta, jonka vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä pienempi, voidaan käsittelymaksu määrätä 90 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.

5.4 Ympäristönsuojelulain (5272014) 230 §:n 2 momentissa, 175 ja 186 § tarkoitetuissa tilanteissa peritään kuitenkin 3 §:n mukainen maksu, jos asian käsittelyn vaatima työmäärä vastaa uudelta toiminnalta vaadittavan luvan käsittelyä.

5.5 Hakemuksen kohteena olevan laitoksen tai toiminnan käytössä olevan varmennetun ympäristöasioiden hallintajärjestelmän tai muun vastaavan järjestelmän taikka energiasäästösopimuksien, joiden voidaan katsoa vähentävän tarvetta selvittää toimintaa tai antaa tarkkailua ja seurantaa koskevia lupamääräyksiä, perusteella käsittelymaksu voidaan määrätä 10 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.

5.6 Eläinsuojien käsittelymaksu, mikäli kyseisellä tilalla toteutetaan maatalouden ympäristötukijärjestelmään liittyviä vapaaehtoisia vesiensuojelutoimenpiteitä, voidaan määrätä 35 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.

5.8 Jos hakemus koskee sellaista ympäristölupaa edellyttävää laitosta tai toimintaa tai ympäristösuojelulain 10 luvun mukaisten ilmoitusten käsittelyä, jota koskevasta kuulutuksesta ilmoittamista sanomalehdessä on asian vähäisen merkityksen tai muutoin pidettävä ilmeisen tarpeettomana, vähennetään 3 §:n mukaisesta maksusta **300 euroa** (300 € v. 2020).

6 § Hakemuksen, ilmoituksen tai muun asian peruuttaminen tai raukeaminen

6.1 Mikäli hakija peruuttaa hakemuksensa, ilmoituksensa tai muun asian taikka asian käsittely kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa raukeaa muusta syystä ennen päätöksen antamista ja viranomainen on ryhtynyt oleellisiin toimiin hakemuksen käsittelemiseksi, peritään 3 §:n mukaisesta maksusta 50 prosenttia sekä muut hakemuksen käsittelystä aiheutuneet kustannukset 4 §:n ja 5 §:n mukaisesti.

7 § Hakemuksen tai ilmoituksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen

7.1 Hakemuksesta tai ilmoituksesta, josta on tehty hylkäävä päätös, peritään tämän taksan mukainen maksu. Mikäli hylkäävän päätöksen perusteet ovat niin selkeät, että asian laajemmalle käsittelylle ei ole ollut perusteita, voidaan maksu määrätä 70 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.

7.2 Jos hakemus tai ilmoitus on päätetty jättää tutkittavaksi ottamatta, maksua ei peritä.

8 § Palautetun hakemuksen käsittelymaksu

8.1 Tuomioistuimen muutoksenhaun johdosta uudelleen käsiteltäväksi palauttaman asian tämän taksan mukaisesta käsittelymaksusta vähennetään, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksestä on peritty.

8.2 Jos tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoaa päätöksen sen vuoksi, että hakija ei ole ollut hakemansa luvan tarpeessa, palautetaan mahdollisesti peritty maksu kokonaisuudessaan.

9 § Vakuuspäätöksen maksu

9.1 Ympäristönsuojelulain 61 §:n mukaisen vakuuden hyväksymistä koskevan asian käsittelystä peritään lisämaksu, joka on 15 prosenttia kyseistä toimintaa koskevasta 3 §:n mukaisesta maksusta.

10 § Maksun kohtuullistaminen tai määrääminen poikkeustapauksissa

10.1 Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa luvan, ilmoituksen tai muun asian luonne ja merkitys huomioon ottaen kohtuuttoman suureen maksuun, voidaan erityisistä syistä käsittelymaksu määrätä 3 §:n mukaista maksua alhaisemmaksi. Maksun tulee tällöinkin kattaa viranomaiselle aiheutuneet 4 §:n mukaiset kustannukset ja sen tulee olla suuruudeltaan vähintään 50 prosenttia 3 §:n mukaisesta maksusta.

10.2 Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelyn laajuus ja työmäärä huomioon ottaen kohtuuttoman pieneen maksuun, voidaan erityistapauksissa käsittelymaksu periä 3 §:n mukaisista maksuista poiketen myös asian käsittelyajan perusteella lasketun omakustannusarvon ja muiden asian käsittelystä aiheutuneiden erilliskustannusten perusteella. Tällöin maksun määräämiseen tulee liittää laskelmaperuste maksulle sekä erittely muista erilliskustannuksista.

11 § Maksusta, maksun palauttamisesta ja poikkeuksesta päättäminen

11.1 Maksusta, maksun palauttamisesta, maksun alentamisesta ja maksun lykkäämisestä määrää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen pääasiaa koskevassa päätöksessä tai samanaikaisesti annettavalla erillisellä päätöksellä. Mikäli maksusta tehdään erillinen päätös, tulee päätös ja maksulippu lähettää maksuvelvolliselle samalla kun pääasiaa koskeva päätöskin.

12 § Maksun suorittaminen ja periminen

12.1 Maksu on suoritettava 14 vuorokauden kuluessa siitä, kun asiaa koskeva päätös on saanut lainvoiman. Viivästyneestä maksusta peritään kulloinkin voimassa olevaa viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

12.2 Mikäli tämän taksan mukaista maksua ei muistutuksesta huolimatta ole maksettu, voidaan se periä ulosottotoimina ilman erillistä tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (706/2007) säädetään.

MAKSUTAULUKKO v. 2021

LAITOS TAI TOIMINTA	**Käsittely**	**Maksu**	
Ympäristölupaa edellyttävä laitos tai toiminta (YSA 2 §)	**aika (h)**	**Euroa (€)**	
		2020	**2021**
Metsäteollisuus			
Sahalaitos tai viilutehdas	80	5 040	5 040
Puunsuojakemikaaleja käyttävä laitos	60	5 040	5 040
Metalliteollisuus			
Metallien tai muovien elektrolyyttistä tai kemiallista pintakäsittelyä suorittava laitos, piirilevyvalmistamo, peittaamo, fosfatointilaitos tai alumiinin anodisointilaitos	60	5 040	5 040
Energiatuotanto			
Öljyä, kivihiiltä, puuta, turvetta, kaasua tai muuta poltettavaa ainetta käyttävä voimalaitos, kattilalaitos tai muu laitos	60	5 400	5 400
Kemian teollisuus			
Voiteluöljytehdas	80	5 040	5 040
Pinta-aktiivisia aineita tai pesuaineita valmistava tehdas	80	4 194	4 194
Kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely			
Polttonesteiden jakeluasema	40	3 600	3 600
Muu vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto	40	3 600	3 600
Kivihiilivarasto	40	3 600	3 600
Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävä toiminta			
Laitos, jossa käytetään haihtuvia orgaanisia yhdisteitä	60	5 400	5 400
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto			
Kivenlouhimo tai muu kuin maanrakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta	30	3 840	3 840
Kiinteä tai tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, asfalttiasema tai kalkkikiven jauhatus	30	3 840	3 840
Mineraalituotteiden valmistus			
Kiinteä betoniasema tai betonituotetehdas	40	3 360	3 360
Kevytsoratehdas tai kevytbetonitehdas	40	3 360	3 360
Keramiikka- tai posliinitehdas	40	3 360	3 360
Kuitusementtilevytehdas	50	3 600	3 600
Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely			
Tekstiilien vesipesula tai kemiallinen pesula	30	3 600	3 600
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus			
Teurastamo	40	3 840	3 840
Lihanjalostuslaitos taikka muu lihaa tai lihatuotteita käsittelevä laitos	40	3 840	3 840
Kalastustuotteita käsittelevä laitos	40	3 840	3 840
Maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos taikka jäätelötehdas	50	3 840	3 840
Perunan tai juuresten käsittely- tai jalostuslaitos	30	3 840	3 840
Vihannes-, juurikas-, hedelmä- tai marjavalmistetehdas taikka einestehdas	30	3 840	3 840
Makeistehdas taikka leipomo	40	3 840	3 840
Virvoitusjuomatehdas tai virvoitusjuomien pullottamo	40	3 840	3 840
Panimo, mallastehdas taikka mallas- tai alkoholijuomien pullottamo	50	3 840	3 840
Rehunsekoittamo	40	3 840	3 840
Kahvipaahtimo tai tupakkatehdas	40	3 840	3 840
Eläinsuojat ja kalankasvatus			
Eläinsuoja	20	2 280	2 280
Turkistarha	20	2 280	2 280

13 § Taksan soveltaminen

13.1 Maksu määräytyy tämän taksan mukaisesti asioissa, jotka ovat tulleet vireille sekä joista on kuulutettu tai muuten annettu tieto asianosaisille tämän taksan voimaantulopäivän jälkeen.

14 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

14.1 **Tämä taksa tulee voimaan 01.01.2021**

13.2 Ympäristölupa-asioiden käsittelystä, jotka ovat tulleet vireille ja joista on kuulutettu tai asiasta on muutoin annettu tieto asianosaiselle ennen ympäristönsuojelulain voimaantuloa, peritään käsittelymaksu aiemmin voimassa olleen ympäristölupataksan mukaisesti.

Nämä maksuperusteet ovat Tuusniemen kunnan teknisen lautakunnan 11.11.2020 § 52 ja Tuusniemen kunnanvaltuuston hyväksymät 14.12.2020 § xx.
Näiden maksujen perusteella määrätyt maksut eivät ole arvonlisäverollisia.

Näiden maksujen päätöksellä kumotaan Tuusniemen kunnanvaltuuston 16.12.2019 hyväksymät ympäristönsuojeluviranomaisen taksat.

MAKSUTAULUKKO v. 2021 **2**

LAITOS TAI TOIMINTA	Käsittely aika (h)	Maksu Euroa (€) 2020	2021
Liikenne			
Muu lentopaikka kuin lentoasema	50	4 920	4 920
Linja-auto-, kuorma-auto- tai työkonevarikko	20	2 640	2 640
Ulkona sijaitseva moottoriurheilurata	50	6 000	6 000
Jäte- ja vesihuolto			
Louhostoiminnassa syntyneen pysyvän jätteen kaatopaikka	40	3 840	3 840
Laitos, jossa poltetaan maa- ja metsätalouden kasviperäistä jätettä ja käsittelemätöntä puujätettä	50	4 800	4 800
Laitos tai paikka, jossa hyödynnetään tai käsitellään siinä toiminnassa tai sillä paikalla syntyneitä ongelmajätteitä	40	4 920	4 920
Kotitaloudessa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa syntyneen ongelmajätteen vastaanottopaikka	40	4 920	4 920
Kompostointilaitos	50	4 920	4 920
Muu jätteiden hyödyntämis- tai käsittelylaitos taikka jätteiden hyödyntämis- tai käsittelypaikka	50	4 920	4 920
Muu jätteiden ammattimainen tai laitosmainen hyödyntäminen tai käsittely	50	4 920	4 920
Jätevesien puhdistamo tai jätevesien johtaminen muualle kuin yleiseen viemäriin	20	1 800	1 800
Muu toiminta			
Ulkona sijaitseva ampumarata	70	6 000	6 000
Laitosmainen, pääosin ulkona tapahtuva hiekkapuhallus	20	2 640	2 640
Eläintarha tai huvipuisto	50	2 640	2 640
Krematorio	40	4 920	4 920
Ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukainen toiminta, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta	20	1 560	1 560
Ympäristönsuojelulain 12 luvun mukaisten ilmoitusten käsittely			
Tilapäistä melua tai tärinää aiheuttava toiminta	5	660	660
- Järjestöt ja yleishyödylliset yhteisöt		78 e/v	78 e/v
Koeluontoinen toiminta	10	960	960
Poikkeukselliset tilanteet	10	744	744
Vesilain mukaisten asioiden käsittely			
Talousveden ottamisen rajoittaminen (VL 4:10 §)	5	360	360
Tutkimuslupa (VL 18:7 §)	5	300	300
Ojitusasiat (VL 5:5 §)	10	960	960
Vesijohdon tai viemärin rakentaminen (VL 4:8§)	5	300	300
Muiden asioiden käsittely			
Tarkkailusuunnitelman käsittely ja hyväksyminen	5	300	300
Muiden, kuin haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireille paneman ilmeisen perusteettoman asian käsittely	10	440	440
Muu ympäristönsuojelulain mukaisen asian käsittely, euroa / tunti	200	78	78

TH

MAA-AINESTEN OTTAMISSUUNNITELMAN
TARKASTAMISESTA JA OTTAMISTOIMINNAN
VALVONNASTA SUORITETTAVAT MAKSUT **2021**

Tuusniemen kunnassa maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta, ottamistoiminnan valvonnasta sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavat maksut.

1 § YLEISTÄ

Maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta sekä muista viranomaistehtävistä luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan maa-aineslain (555/81) 23 §:n sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 145 §:n nojalla kunnalle tämän taksan mukaan määräytyvän maksun.

		2020	**2021**
2 §	**TARKASTUSMAKSU**		
	Ottamissuunnitelman tarkastamisesta luvan hakijan on suoritettava kunnalle seuraavat maksut:		
2.1	Suunnitelmaa kohti	240 €	240 €
	+ ottamisalueen pinta-alan mukaan sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan	0,02 €/m3	0,02 €
	Kuitenkin vähintään.....		420 €
2.2	Ottamissuunnitelman muutos; siltä osin kuin se koskee voimassa olevan ottamisluvan mukaista aluetta ja ylittää aikaisemmassa luvassa otettavaksi myönnetyn maa-ainesmäärän		
	muutosta kohti	240 €	240 €
	sekä lisäksi hakemuksessa esitetyn aikaisemman luvan ylittävän maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan	0,02 €/m^3	0,02 €
2.3	Laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan vähäinen hanke, josta ei tarvitse laatia erillistä ottamissuunnitelmaa	240 €	240 €
2.4	Tarkastusmaksua määrättäessä, hakemuksessa otettavaksi esitetystä maa-ainesten määrästä, otetaan 1.000.000 m^3 ylittävältä osalta huomioon 50 %.		
2.5	Jos lupahakemus hylätään, peritään tämän taksan mukaisesta maksusta 50 % kuitenkin vähintään 120 € (120 €/2020).		
2.6	Mikäli luvanhakija peruuttaa lupahakemuksensa ennen kuin lupaviranomainen on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin ottamissuunnitelman tarkastamiseksi, palautetaan peritty tarkastusmaksu hakemuksesta kokonaan.		
	Mikäli lupaviranomainen on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin ottamissuunnitelman tarkastamiseksi ja lupahakemus peruutetaan ennen päätöksen antamista, peritään toimenpiteitä vastaava osuus maksusta.		
2.7	Jos lupa peruutetaan tai lupamääräyksiä muutetaan maa-aineslain 16 §:n 2 kohdan perusteella, lupaviranomainen voi palauttaa peritystä tarkastusmaksusta ottamatta jäävään maa-ainesmäärän tilavuutta vastaavan osan.		
2.8	Jos luvansaaja luopuu maa-ainesten ottamisesta aloittamatta sitä tai luvan voimassa ollessa, tarkastusmaksua ei palauteta.		
2.9	Hakijan on suoritettava 1 §:ssä tarkoitettu maksu ennen päätöksen antamista. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan.		

	2020	**2021**

3 § VALVONTAMAKSU

Ottamistoiminnan valvonnasta luvanhaltijan on suoritettava vuosittain seuraavat maksut:

3.1 Lupapäätöksessä otettavaksi myönnetyn vuotuisen maa-ainesten

määrän mukaan	0,053 € / k-m³	0,053 €
+ ottamisalueen pinta-alan mukaan		
Kuitenkin vähintään.....	138 €	138 €

Mikäli lupapäätöksessä otettavaksi myönnetty vuotuinen maa-ainesten ottamismäärä ylittää 20.000 m³, otetaan 20.000 m³ ylittävältä maa-ainesten määrän osalta huomioon 50 % vuotuista valvontamaksua määrättäessä.

Mikäli lupapäätöksessä ei ole esitetty vuotuisia maa-ainesten ottamismääriä, jaetaan valvontamaksua määrättäessä otettava maa-ainesten kokonaismäärä luvan voimassaoloajan vuosien määrällä ja käytetään näin saatua keskiarvoa vuotuisen valvontamaksun määräämisen perusteena.

Mikäli lupa on voimassa vain osa vuotta, peritään kyseiseltä vuodelta vain sitä vastaava osuus otettavaksi sallitun maa-ainesmäärän mukaisesta vuotuisesta valvontamaksusta. Mikäli ottamismäärä ylitetään, tulee toimia kohdan 3.5 mukaisesti.

3.2 Luvanhaltija on velvollinen maksamaan ensimmäisen vuotuisen valvontamaksun ennen ottamistoimintaa ryhtymistään ja seuraavat valvontamaksut vuosittain kunnan määräämänä ajankohtana ennakkoon.

Erityisestä syystä voidaan hakemuksesta päättää, että valvontamaksu peritään vuosittain kunakin vuonna otetun maa-ainesmäärän mukaan jälkikäteen. Tällöin luvanhaltijan on ilmoitettava ennen ottamistoimintaan ryhtymistään valvontaviranomaiselle ottamisen alkamisajankohta, kesto ja arvio otettavasta maa-ainesmäärästä.

3.3 Mikäli luvanhaltija ilmoittaa kirjallisesti valvontaviranomaiselle etukäteen ennen vuotuisen valvontamaksun määräämistä, ettei maa-aineksia ko. vuonna oteta, luvanhaltijalta ei peritä kyseisen vuoden valvontamaksua.

3.4 Mikäli luvanhaltija ennen lupa-ajan päättymistä ilmoittaa lopettaneensa kokonaan lupapäätöksessä tarkoitetun maa-ainesten oton ja lupaan liittyvät velvoitteet ovat tulleet täytetyiksi, ei valvontamaksuja ko. vuoden jälkeisiltä vuosilta peritä.

Mikäli lupa peruutetaan maa-aineslain 16 §:n perusteella, ei valvontamaksuja ko. vuoden jälkeisiltä vuosilta peritä edellyttäen, että lupaan liittyvät velvoitteet ovat tulleet täytetyiksi otetulta osalta. Lupavelvoitteiden loppuunsaattamisen valvonnasta aiheutuneet kustannukset kuitenkin peritään.

3.5 Mikäli vuotuinen myönnetty ottamismäärä ylitetään, luvanhaltijan/ottajan on ilmoitettava ylityksestä kirjallisesti valvontaviranomaiselle ja kunnalla on oikeus periä ylityksen osuus valvontamaksusta heti. Vastaava oikeus kunnalla on, jos maa-aineksia otetaan 2.3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaisesti.

3.6 Mikäli valvonta vaatii erityistoimenpiteitä, voidaan valvontakulut periä toimenpiteistä kunnalle aiheutuneiden kustannusten mukaan.

Valvonnan suorittamiseksi tehty tarkastus	168 €	168 €

3.7 Mikäli lainvastaisen kotitarveoton johdosta valvontaviranomainen ryhtyy tarkastus-, keskeyttämis- tai muihin toimenpiteisiin, peritään aiheutuneet kulut noudattaen tätä taksaa soveltuvin osin.

3.8 Saman luvanhaltijan lähekkäin sijaitsevien ottamisalueiden valvonnasta peritään --- %:a ottamismäärien mukaan määräytyvästä ko. ottamisalueiden valvontamaksun summasta.

TH PK

		2020	2021
4 §	**KUULEMINEN**		
4.1	Naapurin tai asianosaisen kuuleminen	36 € / kuultava	36 €
4.2	Hakemuksesta kuuluttaminen/lehti-ilmoitus, **Ilmoituskulut**		
5 §	**VAKUUDET**		
5.1	Lupa maa-aineslain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa		
5.2	Vakuuden hyväksyminen		
5.3	Vakuuden vaihtaminen/muuttaminen	48 €/vakuus	48 €

Vakuuden määrä

Lupamääräysten noudattamiseksi on hakijan annettava hyväksyttävä vakuus ennen ottamistoiminnan aloittamista. Vakuuden on oltava voimassa vähintään puoli vuotta yli hyväksytyn ottamistoiminnan voimassaoloajan.

Louhinta	**4.200 € / ha + 0,042 € / k-m³**	**4.200 € + 0,042 €**
Kaivutyö	**2.400 € / ha + 0,042 € / k-m³**	**2.400 € + 0,042 €**

6 §	**PAKKOKEINOPÄÄTÖKSET**		
6.1	Valvontaviranomaisen tai sen määräämän viranhaltijan ottamisen keskeyttämispäätös (MAL 15 §)	240 €	240 €
6.2	Valvontaviranomaisen päätös velvoitteiden noudattamisesta (MAL 14 §)	240 €	240 €
6.3	Uhkasakon asettamispäätös (MAL 14 §)	240 €	240 €
6.4	Teettämisuhan asettamispäätös (MAL 14 §)	240€	240 €
6.5	Uhkasakon tuomitsemispäätös (uhkasakko L 10 §)	240 €	240 €
6.6	Teettämisuhan täytäntöönpano (uhkasakko L 15 §)	240 €	240 €

7 § **LUVAN VELVOITTEISTA VAPAUTTAMINEN** (MAL 13 a §)

Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen on siirretty toiselle ja hakemuksesta luvan haltija vapautetaan lupaan liittyvistä velvoitteista sekä hyväksytään hänen tilalleen toinen, peritään velvoitteista vapautetulta 156 € (156 €/2020).

Mikäli maa-aineslain 12 §:n mukainen vakuus vaaditaan uudelta luvanhaltijalta, peritään häneltä 5 §:n mukainen maksu.

TH

8 § MAKSUPERUSTEITA

8.1 Otettavan maa-aineksen tilavuutena pidetään maksuja määrättäessä maa-aineksen luonnonvaraista tilavuutta (kiintokuutiometrimäärää). Mikäli valvontamaksu peritään jälkikäteen, muunnetaan irtokuutiometrit kiintokuutiometreiksi jakamalla määrät seuraavilla muuntoluvuilla:

sora	1,25
hiekka	1,25
louhe	1,8
savi	1,6
multa	1,4

8.2 Maksuperusteet ovat yhtäläiset kaikille maa-aineslain mukaan luvanvaraisille maa-aineksille.

8.3 Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta toimenpiteestä taikka siitä, että toimenpiteen suorittaja muutoin on laiminlyönyt hänelle kuuluvat velvollisuutensa, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon kunnalle aiheutuvat ylimääräiset kulut.
Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan.

8.4 Maksuihin sisältyy kunnan asiakirjojen lunastuksesta määräämä maksu.

8.5 Taksan mukaisia maksuja määrättäessä otetaan huomioon toimenpiteen laajuus, vaativuus ja viranomaisten käyttämä aika ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Tämän perusteella maksua voidaan hankkeen vaativuuden mukaan laskea tai korottaa, mikäli toimenpide olennaisesti poikkeaa keskimääräisestä tasosta.

Vaatimaton hanke, maksua alennetaan	_____ %	_____ %	
Vaativa hanke, maksua korotetaan		_____ %	_____ %
Erittäin vaativa hanke, maksua korotetaan	_____ %	_____ %	

8.6 Tarkastusmaksu määrätään maksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan.

Valvontamaksu määrätään ensimmäisen kerran maksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan ja sen jälkeen sitä tarkistetaan vuosittain kunakin vuonna valvontamaksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan.

8.7 Palautuksen määrä lasketaan maksun määräämishetkellä voimassa olleen taksan mukaan.

8.8 Maa-ainesluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyssä peritään maa-ainestaksa + 50 % ympäristölupataksasta (malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto).

9 § MAKSUPERUSTEIDEN HYVÄKSYMINEN JA VOIMAANTULO

Nämä maksuperusteet ovat Tuusniemen teknisen lautakunnan 11.11.2020 hyväksymät § 53 ja Tuusniemen kunnanvaltuuston hyväksymät 14.12.2020 § xx
ja **tulevat voimaan 1.1.2021 alkaen.**

Näiden maksujen päätöksellä kumotaan Tuusniemen kunnanvaltuuston 16.12.2019 hyväksymät maa-ainesten ottamissuunnitelmantarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta suoritettavat maksut.

Näiden maksujen perusteella määrätyt maksut eivät ole arvonlisäverollisia.

Kuntaliiton suosituksen mukainen pohja

TUUSNIEMEN KUNTA

RAKENNUSVALVONTATAKSA V. 2021

Sisältö

1 § Yleistä
2 § Rakennusluvat
3 § Toimenpideluvat ja -ilmoitukset
4 § Purkamisluvat
5 § Maisematyöluvat
6 § Muita lupakäsittelyn ja rakennustyön valvonnan viranomaistehtäviä
7 § Voimassaoleviin lupiin liittyvät päätökset
8 § Paikan ja korkeusaseman merkitseminen sekä sijaintikatselmus
9 § Rakennusrasite, yhdyskuntatekninen laite, veden johtaminen, ojittaminen, kiinteistöjen yhteisjärjestely ja luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen
10 § Rakennusten kunnossapito sekä luvaton ja luvanvastainen rakentaminen
11 § Poikkeamispäätös, suunnittelutarveratkaisu ja vähäinen poikkeus
12 § Muut maksuperusteet ja -ehdot
13 § Maksujen hyväksyminen ja voimaantulo

TA

Maksut maankäyttö- ja rakennuslain sekä -asetuksen viranomaistehtävissä (rakennusvalvontaviranomainen)

1 § Yleistä

Maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaan luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa. Maksu voidaan periä ennalta. Jos toimenpide jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu palautetaan hakemuksesta perusteettomilta osilta.

Jos tarkastus- ja valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut.

Luvassa määrätyt katselmukset on pidettävä luvan voimassa ollessa ja katselmusten toimittamista on pyydettävä rakennusvalvontaviranomaiselta luvan voimassa ollessa.

Erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa säädetään. Maksut voidaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Kun tämän taksan mukainen maksu määrätään valvontatyömäärän mukaan, kunnan viranhaltija määrää kunkin valvontatehtävän maksun liukuvasti kunnan hyväksymän taksan ala- ja ylärajan puitteissa.

Jos rakennusvalvonnan yhteydessä tarjotaan palveluja, jotka eivät kuulu viranomaistehtäviin, kunta laatii ja hyväksyy erillisen rakennusvalvonnan palvelutaksan.

Tämä taksa on kokonaisuus ja eri toimenpiteiden maksut on sijoitettu omiksi ryhmikseen, joista muodostuu lopullinen maksu.

2 § Rakennusluvat

- Rakennuksen rakentamisen tai laajentamisen valvonta (vrt. MRL 125.1 §, 125.2 §, 134–137 §)
- Yksinkertaisen tai vähäisen rakentamisen tai laajentamisen valvonta (vrt. MRL 125.1 § ja MRL 125.2 §)
- Rakennuksen perusteellisen tai kerrosalaa lisäävän korjaamisen valvonta (vrt. MRL 125.2)
- Käyttäjien turvallisuuteen vaikuttavan korjaamisen tai rakennuksen käyttötarkoituksen muutoksien valvonta, myös hormin ja tulisijan rakentaminen olemassa olevaan rakennukseen (vrt. MRL 125.3 § ja 125.4 §).
- Erilaisten rakennuslupaa edellyttävien rakennusten ja hankkeiden valvonta (vrt. MRL 113 §, 115 §, 125 § ja 125 § ja 125.5 §, 176 §)
- Maksuun sisältyy rakennustyönjohdon hyväksynnän valvonta (samaan aikaan tai erikseen haettuna) (vrt. MRL 122 §)

2.1
Rakennuksen rakentaminen (MRL 125.1 §) **tai laajentaminen** (MRL 125.2 §)

Maksu rakennusta kohti **396** euroa (396 €/2020) ja lisäksi rakennuksen/laajennuksen kokonaisalan mukaan 6 euroa/m^2 (6 €/2020).

Jos omakotitalon tai loma-asunnon lupahakemuksen yhteydessä esitetään asumiseen liittyvä erillinen talousrakennus, peritään yksi rakennusyksikkömaksu.

PR

TH

2.2
Erillisen sauna- tai talousrakennuksen taikka rakenteiltaan ja varusteiltaan yksinkertaisen/vähäisen rakennuksen taikka katoksen rakentaminen (MRL 125.1 §) **tai laajentaminen** (MRL 125.2 §)

Maksu rakennusta kohti **240** euroa (240 €/2020) ja lisäksi rakennuksen kokonaisalan mukaan **3,60** euroa/m^2 (3,60 €/2020).

2.2.1 Maksu erillistä katosta/rakennelmaa kohti 240 euroa ja lisäksi 1,45 €/m2.

2.3
Rakennuksen rakentamiseen verrattava tai kerrosalaa lisäävä korjaus- ja muutostyö (MRL 125.2 §)

Rakennuksen korjaus- ja muutostyö, joka on verrattavissa rakennuksen rakentamiseen tai rakennuksen kerrosalaan laskettavan tilan lisääminen, maksu rakennusta kohti **270** euroa (270 €/2020) ja lisäksi rakennuksen muutettavan tai lisättävän osan kokonaisalan mukaan **3,60** euroa/m^2 (3,60 €/2020).

2.4
Turvallisuus- tai terveys oloihin vaikuttava korjaus- ja muutostyö sekä käyttötarkoituksen olennainen muutos (MRL 125.3 § ja 125.4 §)

Rakennuksen korjaus- ja muutostyö, jolla on vaikutusta rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin sekä rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muuttaminen, maksu rakennusta/LVI-järjestelmää kohti **270** euroa (270 €/2020) ja lisäksi rakennuksen muutettavan osan kokonaisalan mukaan **3,60** euroa/m^2 (3,60 €/2020).

Omakotitalon, loma-asunnon ja asumiseen liittyvän talousrakennuksen vähäisen korjaus- ja muutostyön perusmaksu on puolet tämän kohdan mukaisesta maksusta.

2.5 Muut toimenpiteet, jotka maankäyttö- ja rakennuslain 113 §:n perusteella ovat rakennuksia ja vaativat 125 §:n perusteella rakennusluvan:

Tuulivoimala (suurikokoiset),
maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 630** euroa / tuulivoimayksikkö.

Kevytrakenteinen rakennelma tai pienehkö laitos rakennuslupana,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Laituri (suurikokoinen),
maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Matkaviestintukiasema ja masto,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Kylmäasema ja mittarikatos,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Mainospylonit,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Ravintolateltta ja vastaava,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Muut toimenpiteet, jotka edellyttävät rakennuslupaa,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 420** euroa (240 – 420 €/2020).

Tämän 2 §:n mukaisista määräaikaista rakennuksista tai toimenpiteistä peritään 70 % ja tilapäisistä 50 % pykälässä mainituista maksuista.

3 § Toimenpideluvat ja -ilmoitukset

- Toimenpidelupaa edellyttävien erilaisten hankkeiden valvonta (vrt. MRL 126 §, MRA 62 §, MRL 138 §)
- Toimenpideilmoitusta edellyttävien hankkeiden valvonta (vrt. MRL 129 §, MRA 62 §, 63 §)

3.1
Toimenpiteet, joiden osalta lupa-asian ratkaiseminen edellyttää toimenpidelupaa:

Jätekatos, maksu **240** euroa (240 €/2020).

Kevytrakenteinen rakennelma, maksu **240** euroa (240 €/2020).

Ravintolaterassi, maksu **240** euroa (240 €/2020).

Kiinteistökohtainen jätevesijärjestelmä,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **240** euroa.

Maston, suurehkon antennin, kiinteistön tuulivoimalan tai suurehkon valaisin pylvään, piipun, sillan, varastointisäiliön, meluesteen, muistomerkin tai vastaavan rakentaminen,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **222 - 360** euroa (222 – 360 €/2020).

Tuulivoimala enintään kahden asunnon kiinteistössä, maksu **240** euroa (240 €/2020).

Laituri, maksu **240** euroa (240 €/2020).

Julkisivutoimenpide, julkisivu- ja kattomateriaalin sekä -muodon muutos
- maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 396** euroa/rakennus tai toimenpide (240 – 396 €/2020).
- maksu enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta **240** euroa (240 €/2020).

Mainoslaite, mainostaulu.
maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 396** euroa / yksikkö (240 – 396 €/2020).

Aitaaminen, maksu **240** euroa (240 €/2020).

Maalämpö, lämpökaivon poraaminen tai lämmönkeruuputkiston asentaminen,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 396** euroa (240 – 396 €/2020).

Muut toimenpiteet rakentamista tai toimenpidettä kohti,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 396** euroa (240 – 396 €/2020).

Talousrakennus,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 396** euroa (240 – 396 €/2020).

3.2
Rakennusjärjestyksen toimenpideilmoitus, maksu **180** euroa (180 €/2020).

4 § Purkamisluvat

- Rakennuksen tai sen osan purkamisen valvonta (vrt. MRL 127.1 §, MRA 67 §, 69 §)
- Rakennuksen purkamisilmoituksen valvonta (vrt. MRL 127.3 §, MRA 67 §, 69 §)

4.1
Rakennuksen purkaminen erillisessä purkamislupamenettelyssä,
maksu **270** euroa / rakennus (270 €/2020).

4.2
Rakennuksen purkaminen niin, että se sisältyy rakennuslupahakemukseen,
maksu **90** euroa / rakennus (90 €/2020).

4.3
Rakennuksen purkamisilmoitus,
maksu **180** euroa / purkamisilmoitus (180 €/2020).

5 § Maisematyöluvat

- Maisemaa muuttavan maanrakennustyön ja puiden kaatamisen valvonta (vrt. 128 §, 140 §, MRA 69 §)

5.1
Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen ja muu näihin verrattava toimenpide, - Maisematyölupa
maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa (270 – 450 €/2020).

5.2
Jos lupahakemusta käsiteltäessä todetaan, että hanke voidaan toteuttaa ilman maisematyö- tai maa-aineslupaa,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **0** euroa (0 €/2020).

6 § Muita lupakäsittelyn ja rakennustyön valvonnan viranomaistehtäviä

- Viranomaisen toimesta tapahtuva rakennus-, toimenpide-, purkamis- ja maisematyölupahakemuksen sekä suunnittelutarve- ja poikkeamista koskevan hakemuksen vireilletulosta naapureille ilmoittaminen (Vrt. MRL 133.1 §, 173 §, 174 §, MRA 65 §).
- Viranomaisen toimesta rakennuspaikalla tapahtuvan katselmuksen järjestäminen (Vrt. MRL 133.2 §). Huom. Jos naapuria ei ole ennen katselmusta kuultu erillisessä menettelyssä, niin katselmuskutsu rinnastetaan vireilletulon ilmoittamiseen.
- Rakennustyön tai toimenpiteen aloittamisoikeuden myöntäminen ennen luvan lainvoimaisuutta (Vrt. MRL 144)
- Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen (Vrt. MRA 54 §)
- Lupa naapurin alueen käyttämiseen (Vrt. MRL 149.4 §)
- Kvv-työnjohdon, Iv-työnjohdon hakemus /-ilmoitus ja rakennustyönjohdon vaihtaminen (Vrt. MRL 122 §)
- Rakennuttajavalvonta (Vrt. MRL 151.1 §)
- Asiantuntijatarkastus (Vrt. MRL 151.3 §)
- Ulkopuolinen tarkastus (Vrt. MRL 151.4 §)
- Suunnitelmista poikkeaminen (Vrt. MRA 79 §)

6.1
Lupahakemuksen vireilletulosta ilmoittaminen (MRL 133.1, 173 §), - maksu **108** euroa/naapurikiinteistö.

6.11
Luvan voimassaolon päätyttyä pidettävä katselmus tai muu viranomaistoimenpide,
maksu riippuen valvontamäärästä **216 - 360** euroa/katselmus tai toimenpide (216 – 360 €/2020).

7 § Voimassaoleviin lupiin liittyvät päätökset

- Luvan voimassaolon pidentäminen, asetetun määräajan tai lupaehdon muuttaminen (Vrt. MRL 143 §, 141§, 176 §)

7.1
Myönnetyn luvan voimassaolon pidentäminen töiden aloittamiseksi ja työn loppuunsaattamiseksi - Jatkoaika (MRL 143.2 §) **sekä asetetun määräajan tai lupaehdon muuttaminen tai muu rakennusluvan muuttaminen,**
maksu riippuen valvontatyömäärästä **300 - 396** euroa (300 – 396 €/2020).

8 § Paikan ja korkeusaseman merkitseminen sekä sijaintikatselmus

- Rakennuksen paikan ja korkeusaseman merkitseminen (Vrt. MRL 150 §, MRA 75 §)

8.1
Taksan kohdan 2.1 mukainen rakennus, As.rak. – Kesämökit ym.
maksu **300** euroa (300 €/2020).

8.2
Taksan kohdan 2.2 mukainen rakennus, Kevytrakenteinen - rantasauna
maksu **240** euroa (240 €/2020).

8.3
Muut rakennukset, Teollisuushallit ym.
maksu **420** euroa (420 €/2020).

Paikan merkitseminen sisältää neljä pistettä/rakennus ja kultakin lisäpisteeltä veloitetaan **0** euroa (0 €/2020).

Jos toimenpide käsittää vain sijainninmerkinnän tai sijaintikatselmuksen, on maksu puolet kohtien 8.1–8.3 mukaisesta maksusta.

8.4
Rakennelmien ja tekniset laitteiden sijainnin tarkastus,
erillisenä toimenpiteenä **216** euroa (216 €/2020) tai sijaintikatselmuksen yhteydessä **0** euroa (0 €/2020).

Vähäisen hankkeen tai omakotitalon ja asumiseen liittyvän talousrakennuksen osalta maksu on puolet tämän kohdan maksusta.
Lisäksi peritään mahdolliset kuulutus- ja ilmoituskustannukset todellisten kustannusten mukaan.

6.2
Katselmuksen pitäminen naapurien kuulemiseksi (MRL 133.2 §),
maksu riippuen valvontatyömäärästä **300 - 480** euroa/katselmus (300 – 480 €/2020).

6.3
Aloittamisoikeuden myöntäminen (MRL 144 §),
maksu **300** euroa/hanke (300 €/2020).
Lupapäätöksen yhteydessä: maksu **108** euroa/hanke.

6.4
Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen erillisellä päätöksellä (MRA 54 §),
maksu **300** euroa/kokoontumistila (300 €/2020).

6.5
Lupa naapurin alueen käyttämiseen hakijalle välttämättömän rakennustyön tai muun toimenpiteen suorittamiseen (MRL 149.4 §),
maksu **300** euroa/lupa (300 €/2020).

6.6
Kvv-työnjohdon, Iv-työnjohdon hakemus /-ilmoitus ja rakennustyönjohdon vaihtaminen, kun rakennuskohteeseen hyväksytään uusi työnjohtaja aikaisemman työnjohtajan sijaan,
maksu **90** euroa/hakemus (90 €/2020).

6.7
Päätös rakennuttajavalvonnasta ja valvontasuunnitelmasta,
maksu **300** euroa/hakemus, kun toimenpiteen kokonaisala > 1200 m^2
maksu **396** euroa/hakemus, kun toimenpiteen kokonaisala < 1200 m^2
300 – 396 €/2020).
Hyvitys rakennuslupamaksusta (2 §) harkitaan tapauskohtaisesti.

6.8
Päätös asiantuntijatarkastuksesta ja ulkopuolisesta tarkastuksesta,
maksu riippuen päätöksen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa/hakemus (270 – 450 €/2020).

6.9
Viranomaisen suorittama, muu kuin lupapäätöksessä määrätty katselmus, viranomaisen myöntämä todistus tai lausunto,
maksu **216** euroa/toimenpide **ja lisäksi 60 euroa/tunti** (216 €/2020).

6.10
Suunnitelmista poikkeaminen (MRA 79 §),
maksu **270** euroa (270 €/2020) ja lisäksi muutettavan rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan **0,90** euroa/m^2, (0,90 €/2020) pientalon ja talousrakennuksen osalta maksusta peritään 50 %.

TH

9 § Rakennusrasite, yhdyskuntatekninen laite, veden johtaminen, ojittaminen, kiinteistöjen yhteisjärjestely ja luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen

- Rakennusrasitteen perustaminen (Vrt. MRL 158 §)
- Asemakaavan edellyttämä rasite (Vrt. MRL 159 §)
- Yhdyskuntaa tai kiinteistöä koskevan johdon sijoittaminen (Vrt. MRL 161 §)
- Veden johtaminen ja ojittaminen (Vrt. MRL 161 a §)
- Kiinteistöjen yhteisjärjestely (Vrt. MRL 164 §)
- Luonnollisen vedenjuoksun muuttamista koskeva haitta (Vrt. MRL 165 §)

9.1
Rakennusrasitteen perustaminen, muuttaminen tai poistaminen,
maksu ____ euroa/päätös ja ____ euroa kultakin rasitteesta. - **Ei suoriteta.**

9.2
Yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon, vähäisen laitteen, rakennelman, laitoksen, vesijohdon, ojan, suojapenkereen tai pumppuaseman sijoittamispäätös,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **720 - 840** euroa/päätös (720 – 840 €/2020).

9.3
Päätös kiinteistöjen yhteisjärjestelystä,
maksu --- euroa/päätös.

9.4
Luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen kiinteistöllä,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **300 - 480** euroa/kiinteistö, joka todetaan laiminlyöneen huolehtimisvelvollisuuden tai /kiinteistö, jonka hakemus ei johda määräyksen antamiseen (300 – 480 €/2020).

10 § Rakennusten kunnossapito sekä luvaton ja luvanvastaisen rakentaminen

- Rakennuksen kunnossapito (Vrt. MRL 166 §)
- Korttelialueen järjestely (Vrt. MRL 167 §)
- Velvoitepäätös (Vrt. MRL 170 §)
- Rakennustyön keskeyttäminen (Vrt. MRL 180 §)
- Uhkasakko ja teettämisuhka (Vrt. MRL 182 §, uhkasakkolaki 6 §, 10 §, 15 §))

10.1

Maankäyttö- ja rakennuslain 182 §:n mukaan jos joku ryhtyy toimiin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti taikka lyö laimin näihin perustuvan velvollisuutensa, kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi päätöksellään velvoittaa niskoittelijan määräajassa oikaisemaan sen, mitä on tehty tai lyöty laimin.

Viranhaltijan antama kirjallinen määräys,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 360** euroa /määräys (240 – 360 €/2020).

10.2
Korttelialueen järjestelyä koskeva määräys,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **420 - 510** euroa/määräys (420 – 510 €/ 2020).

RK
TH

10.3
Keskeneräinen rakennustyö, velvoitepäätös,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **360 - 450** euroa/päätös (360 – 450 €/2020).

10.4
Viranhaltijan antama keskeyttämismääräys ja rakennusvalvontaviranomaisen keskeyttämisen pysyttämis- tai poistamispäätös,
maksu **480** euroa/päätös (480 €/2020).

10.5
Rakennusvalvontaviranomaisen päätös, johon sisältyy uhkasakon asettaminen tai teettämisuhka,
maksu riippuen työmäärästä **420 - 480** euroa/päätös (420 – 480 €/2020).

10.6
Päätös uhkasakon tuomitsemisesta tai teettämisuhan täytäntöönpanosta,
maksu riippuen työmäärästä **420 - 480** euroa/päätös (420 – 480 €/2020).

11 § Poikkeamispäätös, suunnittelutarveratkaisu ja vähäinen poikkeus

- Suunnittelutarveratkaisu (Vrt. MRL 16 §, 137 §)
- Poikkeamispäätös (Vrt. MRL 171 §, 172 §, 173 §)
- Vähäinen poikkeaminen rakennusluvan yhteydessä (Vrt. MRL 175 §, 171 §, 172 §)
- Naapureille tiedottaminen/kuuleminen taksan 6 §:n mukaan

11.1
Suunnittelutarveratkaisu,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **300 - 396** euroa/päätös (300 – 396 €/2020).

11.2
Kunnan poikkeamispäätös,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **420 - 480** euroa/hakemus (420 – 480 €/2020).

Jos kohtien 11.1 tai 11.2 mukainen hakemus hylätään, maksu on enintään **420** euroa (420 €/2020).

11.3
Lupa viranomaisen lupapäätöksen yhteydessä myöntämä vähäinen poikkeaminen,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **60** euroa/hakemus (60 €/2020).

Kohtiin 11.1–11.3 lisätään kuulemiskustannukset taksan kohdan 6 §:n mukaisesti.

12 § Muut maksuperusteet ja -ehdot

- Maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaan, jos toimenpide jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu on hakemuksesta perusteettomilta osin palautettava.
- Jos tarkastus- ja valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut.

RA
TH

12.1
Maksun palauttaminen, alentaminen ja korottaminen eräissä tapauksissa

Jos hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus toteaa, että hakija ei ole hakemansa luvan tarpeessa, luvasta peritty maksu palautetaan hakemuksesta kokonaisuudessaan.

Kun luvanhakija ilmoittaa luopuvansa voimassa olevasta luvasta, ennen kuin mihinkään luvan tarkoittamiin toimenpiteisiin on ryhdytty, luvanhaltijalle palautetaan hakemuksesta 50 % suoritetusta maksusta. Maksun palautusta on haettava kahden vuoden kuluessa ilmoituksesta luopua luvasta.

Jos luvan voimassa ollessa haetaan lupaa rakennustyön tai toimenpiteen suorittamiseen uusien suunnitelmien mukaisesti, vanhasta lupamaksusta hyvitetään hakemuksesta 50 % luvan maksua määrättäessä.

Jos rakennuksen rakentamista varten myönnetyn rakennusluvan voimassaolo raukeaa, luvanhaltijalle palautetaan hakemuksesta osa suoritetusta lupamaksusta riippuen viranomaisen siihen mennessä suorittamasta tarkastustoimenpiteestä, kuitenkin enintään 50 %.

Jos rakennuslupa koskee useita rakennuksia ja lupa on toteutettu jonkin rakennuksen osalta, voidaan hakemuksesta palauttaa se maksun osa, joka vastaa luvan rauenneesta osasta suoritettua maksua.

Mikäli lupahakemus hylätään, peritään luvanhakijalta enintään 50 % maksuperusteiden mukaisesta maksusta.

Jos oikaisuvaatimuksen tuloksena viranhaltijan päätöstä muutetaan, peritään hakijalta lopullisen päätöksen mukaan määräytyvä maksu ja otetaan huomioon suoritettu maksu.

Rakennuksen sijaintia ja korkeusasemaa koskeva viranomaismaksu (8 §) palautetaan tai hyvitetään hakemuksesta siltä osin, kuin luvassa määrätty tätä koskeva toimenpide on jäänyt suorittamatta.

Jos kunnan päättämien maksujen mukaan määräytyvä maksu on yksittäistapauksessa olennaisesti suurempi, kuin mitä ovat asian käsittelystä kunnalle aiheutuvat kulut, maksua voidaan alentaa ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Alennus voi olla enintään 25 %.

Jos näiden maksujen mukaan määräytyvä maksu on yksittäistapauksessa olennaisesti pienempi, kuin mitä ovat asian käsittelystä kunnalle aiheutuvat kulut, maksua voidaan korottaa ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Korotus voi olla enintään 25 %.

Jos tarkastus- ja valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut, kuitenkin enintään kaksinkertaisena.

12.2
Maksun suorittaminen

Kun lupapäätös on tehty tai muu viranomaistehtävä on suoritettu, niin näiden maksujen mukainen maksu on maksettava laskussa määrätyssä ajassa.

Jos maksua ei makseta laskussa määrätyssä ajassa, erääntyneelle maksulle on maksettava viivästyskorkoa siten, kuin korkolaissa on määrätty. Korkolain mukainen viivästyskorkoprosentti merkitään kuhunkin laskuun. Asiakirjojen lunastusmaksu sisältyy maksuun.

Jos näiden maksujen mukaisia laskuja ei makseta määräajassa, maksut ovat maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaisesti ulosottokelpoisia.

12.3
Rakennuskohtainen perusmaksu ja kokonaisalan laskenta maksua määrättäessä

Jos rakennuksessa suoritetaan samanaikaisesti useita tämän taksan eri kohtien mukaisia toimenpiteitä, rakennuskohtainen perusmaksu veloitetaan vain kertaalleen.

Jos rakennuksen tai sen osan kokonaisala ylittää 5000 neliömetriä, niin ylittävältä osalta otetaan huomioon 75 % kokonaisalasta maksua määrättäessä. Jos kokonaisala ylittää 10000 neliömetriä, niin ylittävältä osalta otetaan huomioon 50 % kokonaisalasta maksua määrättäessä.

Rakennuksen kokonaisalaan lasketaan kerrosten, kellarikerroksen ja käyttöullakon pinta-ala ulkoseinän ulkopinnan mukaan. Kokonaisalaan ei kuitenkaan lasketa alle 1,6 metriä matalampia tiloja. Myöskään rakennuksen parvekkeita ja vähäisiä katoksia ei lasketa kokonaisalaan. Rakennuksen tai rakennuksen osan korjaus- ja muutosalueiden pinta-ala lasketaan soveltuvin osin kokonaisalan laskemista koskevien periaatteiden mukaan.

12.4
Muistutukset ja oikaisunhaku määrätystä maksusta

Näiden maksujen perusteella määrättyä maksua koskevat muistutukset on tehtävä laskusta ilmenevässä ajassa kunnan/kaupungin rakennusvalvonnalle. Rakennusvalvonta voi muistutuksen johdosta korjata laskussa olevan virheen.

Jos muistutus on tehty määräajassa, mutta maksua ei ole rakennusvalvonnassa muutettu, niin muistutuksen tekijä voi hakea oikaisua annettuun päätökseen siten kuin kuntalaissa säädetään.

13 § Maksujen hyväksyminen ja voimaantulo

Nämä maksut ovat Tuusniemen kunnan teknisen lautakunnan 11.11.2020 hyväksymät § 51 ja Tuusniemen kunnanvaltuuston 14.12.2020 hyväksymät § xx.

Nämä maksut tulevat voimaan 1.1.2021. Maksu määräytyy niiden maksujen mukaan, jotka ovat voimassa lupapäätöksen tekemispäivänä tai viranomaistehtävän suorittamishetkellä.
Näiden maksujen perusteella määrätyt maksut eivät ole arvonlisäverollisia.

Näiden maksujen päätöksellä kumotaan Tuusniemen kunnanvaltuuston **16.12.2019** hyväksymät rakennusvalvonnan maksut.

TH

TUUSNIEMEN KUNNAN ORGANISAATIOKAAVIO 2021

KUNNANVALTUUSTO
17

TUUSNIEMI SÄÄTIÖ (AVUSTUKSET)

TARKASTUS-LAUTAKUNTA

TILINTARKASTAJA

KUNNANHALLITUS
7 jäsentä

TUUSNIEMEN TEOLLISUUS OY (ELINK.KEH.)

ERIKOISSAIRAANHOITO	KUOPION KANSALAISOPISTO / TUUSNIEMI
PERUSTERVEYDEN-HUOLTO	KUOPION KIRJASTO / TUUSNIEMI

KESKUSVAALI-LAUTAKUNTA	SOSIAALILAUTAKUNTA	SIVISTYSLAUTAKUNTA	TEKNINEN LAUTAKUNTA
5 jäsentä	7 jäsentä	7 jäsentä	7 jäsentä

KUNNANJOHTAJA 1htv	KUNNAN JOHTORYHMÄ 5hlö + TT:n toimitusjohtaja 1hlö			
Kunnanhallituksen esittelijä				
Johtoryhmän esimies	KESKUSHALLINTO	SOSIAALITOIMI	SIVISTYSTOIMI	TEKNINEN TOIMI
Yliikunnallinen yhteistyö	HALLINTOJOHTAJA 1htv	SOSIAALIJOHTAJA 1htv	REHTORI 1htv	TEKNINEN JOHTAJA 1htv
Konserniohjaus ja valvonta	Hallituksen ja valtuuston valmistelu ja	Vanhuspalvelut	Esi-, perus- ja lukio-opetukset	Tekniset palvelut
Edunvalvonta ja verkostot	täytäntöönpanotehtävät kj:n kanssa	Yhdennetty sosiaalityö	Varhaiskasvatuspalvelut	Ympäristöpalvelut
Viestintä ja tiedottaminen	Talous- ja palkkahallinto (controller)	Vammais- ja kehitysvammapalvelut	Kansalaisopistopalvelut (Kuopio)	Kunnallistekniikka sis. vesihuolto
Valmiussuunnittelu	Henkilöstöasiat (kaikki toimialat)	Perheneuvola	Kirjastopalvelut (Kuopio)	Kiinteistö- ja siivouspalvelut
	ICT- ja hankinta-asiat	Päihdetyö	Vapaa-aikapalvelut	Kaavoitus (ulkoistettuna)
	Vaali- ja tarkastustoiminta			Asunto- ja tonttiasiat
	Keskuskeittiöpalvelut			

Tytäryhteisöt:	Kuntayhtymät:	Osakkuusyhteisöt:	Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt:
Tuusniemen Teollisuus Oy	Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ky	Tuusniemen Aluelämpö Oy	Ki Oy Tuusniemen Keskipiha
Ki Oy Tuusniemen Turula	Savon koulutuskuntayhtymä	Koillis-Savon Vesi Oy	As Oy Tuusniemen Peltotie
Tuusniemen Virastotalo Oy	Pohjois-Savon liitto	Ki Oy Tuusniemen Meijerinranta	
Tuusniemen Kehittämissäätiö sr	Vaalijalan kuntayhtymä	As Oy Hietaranta	
As Oy Hoikanranta	Itä-Suomen Päihdehuollon ky		

PK

TT

TUUSNIEMEN KUNTA

Tilivelvolliset 1.1.2021

KÄYTTÖTALOUSOSA

	Tilivelvolliset
Keskusvaalilautakunta	
Vaalit	*hallintojohtaja, lautakunnan jäsenet*
Tarkastuslautakunta	
Tilintarkastus	*lautakunnan jäsenet*
Kunnanhallitus	
Keskushallinto	*kunnanjohtaja, hallintojohtaja, kunnanhallituksen ja toimielimien jäsenet*
Elinkeinotoimi ja kehittämispalvelut	*kunnanjohtaja, kunnanhallituksen jäsenet*
Muu yleis- ja keskushallinto	*hallintojohtaja, kunnanhallituksen jäsenet*
Ateriapalvelut	*hallintojohtaja ,kunnanhallituksen jäsenet*
Terveystoimi	*kunnanjohtaja, sosiaalijohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet*
Sosiaalilautakunta	
Vanhustyö	*sosiaalijohtaja, lautakunnan jäsenet*
Lasten ja perheiden palvelut	*sosiaalijohtaja, lautakunnan jäsenet*
Vammaispalvelut	*sosiaalijohtaja, lautakunnan jäsenet*
Toimeentulotukiasiat	*sosiaalijohtaja, lautakunnan jäsenet*
Muu sosiaalitoimi	*sosiaalijohtaja, lautakunnan jäsenet*
Sivistyslautakunta	
Perusopetus	*rehtori, lautakunnan jäsenet*
Lukiokoulutus	*rehtori, lautakunnan jäsenet*
Varhaiskasvatus	*rehtori, lautakunnan jäsenet*
Kansalaisopisto	*rehtori, lautakunnan jäsenet*
Kirjasto	*rehtori, lautakunnan jäsenet*
Vapaa-aikapalvelut	*rehtori, lautakunnan jäsenet*
Tekninen lautakunta	
Yhdyskuntatekniset palvelut	*tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet*
Kiinteistötoimi	*tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet*
Vesihuolto	*tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet*
Rakennusvalvonta	*tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet*
Ympäristöpalvelut	*tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet*
Yksityistiet	*tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet*

TK

TUUSNIEMEN KUNNAN PALKKIOSÄÄNTÖ 2021

Hyväksytään talousarviokäsittelyn yhteydessä ja on voimassa talousarviovuoden ajan.

1 § Soveltamisala

Luottamushenkilötyöhön käytetty aika on kasvanut merkittävästi 2000-luvulla. Kunnan luottamushenkilöille suoritetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta ja korvausta ansionmenetyksestä sekä kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän palkkiosäännön mukaan.

Toimielimen esittelijöinä tai kutsuttuina asiantuntijoina toimiville KVTES:in, OVTES:in ja Teknisen sopimuksen alaisille viranhaltijoille/työntekijöille maksetaan kokouspalkkiot kertapalkkiona (KVTES) LUKU II PALKKAUS 14 § 2 mom. mukaan kello 16.00 jälkeen alkavista kokouksista, jos hän on kokouksessa toimivaltaisen viranomaisen määräyksen nojalla muulloin kuin säännöllisenä työaikanaan. Kertapalkkiot luetaan eläkepalkkaan ja niistä maksetaan eläkelakien mukaiset eläkemaksut.

Kertapalkkiot maksetaan viranhaltijan/työntekijän palvelussuhteen palkassa kuukausittain jälkikäteen. Palkkioiden maksamisessa toimitaan palkkiosäännön 2 § 1 kohta ja 3 §:n 2 kohta.

2 § Kokouspalkkiot

Kunnan toimielinten kokouksista suoritetaan palkkiota seuraavasti:

1. Kunnanvaltuusto ja sen valiokunnat, kunnanhallitus ja sen toimikunnat sekä tarkastuslautakunta 55 euroa. Muut lautakunnat, johtokunnat ja muut toimielimet 45 euroa.

2. Puheenjohtajalle tai kokouksessa puheenjohtajana toimivalle varapuheenjohtajalle suoritetaan kokouspalkkio, joka vastaa asianomaisen toimielimen jäsenen 1 momentissa mainittua kokouspalkkiota korotettuna 50 %:lla.

3. Kunnanvaltuuston puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle, joka osallistuu kunnanhallituksen kokoukseen, samoin kuin kunnanhallituksen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle ja jäsenelle, joka osallistuu kunnanvaltuuston kokoukseen tai muiden hallintoelinten kokouksiin kunnanhallituksen puheenjohtajana tai muutoin määrätylle edustajalle suoritetaan kokouspalkkio samojen perusteiden mukaan kuin asianomaisen toimielimen jäsenelle.

3 § Samana päivänä pidetyt kokoukset

1. Jos toimielin pitää samana kalenterivuorokautena useamman kuin yhden kokouksen katsotaan ne kokouspalkkiota laskettaessa yhdeksi kokoukseksi, ellei kokousten välinen aika ole yli kaksi tuntia.

4 § Vuosipalkkiot

1. Kunnanvaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajille suoritetaan edellä 2 §:ssä määrättyjen kokouspalkkioiden lisäksi puheenjohtajan tehtävistä palkkiota seuraavasti:

- Kunnanhallituksen puheenjohtaja	200 euroa/kk
- Kunnanvaltuuston puheenjohtaja	150 euroa/kk
- Kunnanhallituksen varapuheenjohtaja	50 euroa/kk
- Kunnanvaltuuston varapuheenjohtajat	50 euroa/kk

2. Mikäli puheenjohtaja on estynyt hoitamasta tehtäviään, lakkaa hänen oikeutensa palkkioon ja puheenjohtajan palkkio maksetaan varapuheenjohtajalle, kunnes puheenjohtaja palaa hoitamaan tehtäviään.

3. Vuosipalkkiota on katsottava maksettavan mm. kokouksiin valmistautumisesta, asioihin perehtymisestä, asioiden tiedottamisesta, pöytäkirjan allekirjoittamisesta, kunnan edustamisesta ja mahdollisista vastaanottoajoista, jotka aiheuttavat enemmän työtä kuin vastaavan toimielimen jäsenyys.

5 § Sihteerin palkkio

Toimielimen sihteerinä toimivalle luottamushenkilölle suoritetaan 2 §:n 1 momentissa mainittu kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna, jollei hän saa tehtävästään vuosi-, kuukausi- tai muuta eri palkkiota.

6 § Katselmus, neuvottelu, toimitus

1. Katselmuksesta, neuvottelusta tai muusta toimituksesta, johon kunnan toimielimen jäsen osallistuu toimielimen tai kunnanjohtajan päätöksen perusteella ja josta laaditaan pöytäkirja tai muistio maksetaan palkkiota 45 euroa.

2. Yli kolme tuntia kestävään, edellä 1 momentissa mainittuun katselmukseen, neuvotteluun tai toimitukseen sovelletaan mitä edellä 3 §:ssä on määrätty-

7 § Yhtymäkokoukset

Kuntayhtymäkokousedustajaksi nimetylle edustajalle maksetaan kokouspalkkiota soveltuvin kohdin samojen perusteiden mukaan kuin 2 - 7 §:ssä on määrätty, jollei kunnan edustaja saa palkkiota muun kunnan tai toimielimen suorittamana.

8 § Keskusvaalilautakunta, vaalilautakunta, -toimikunta

1. Keskusvaalilautakunnan, vaalitoimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle maksetaan kokouksista palkkio 2 §:n mukaan.

2. Äänestystapahtuman valvontaan osallistuville vaalilautakunnan jäsenille maksetaan palkkiota 110 euroa/vaalipäivä, puheenjohtajalle 150 euroa/vaalipäivä. Tämä sisältää korvauksen vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatyöstä.

3. Vaalitoimikunnan toimituspäivältä maksetaan palkkio 2 §:n mukaan.

4. Mikäli vaalilautakuntaan tai –toimikuntaan kuuluva on vaalitoimituspäivänä läsnä vähemmän kuin puolet vaalihuoneiston aukioloajasta, palkkio on puolet edellä mainitusta.

TH

9 § Ansionmenetyksen korvaus

1. Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta säännöllisen työajan ansionmenetyksestä ja luottamustoimen vuoksi aiheutuvista 1 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista kultakin alkavalta tunnilta, ei kuitenkaan enemmältä kuin kahdeksalta tunnilta kalenterivuorokaudessa. Tuntikorvauksen enimmäismäärä on 24 euroa.

2. Saadakseen korvausta työansiomenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä. Todistuksesta on myös käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa.

3. Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansionmenetyksestään.

4. Saadakseen korvausta kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, luottamushenkilön tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys tällaisista kustannuksistaan. Kustannusten enimmäismäärään noudatetaan mitä edellä 1 momentissa on määrätty.

5. Ansionmenetystä maksetaan itsenäiselle yrittäjälle tms. (esim. maanviljelijä) ilman erillistä kirjallista todistusta tai selvitystä, mikäli todellista ansionmenetystä on tapahtunut ja mikäli ao. allekirjoituksellaan vakuuttaa ansionmenetystä tapahtuneen ja mikäli kirjallisen todistuksen tai selvityksen jättäminen on jostain syystä mahdotonta tai kohtuutonta. Tällöin sovellettava korvaus on 12 euroa/h, ellei ao. luottamushenkilö esitä selvitystä korkeammasta korvausperusteesta.

10 § Matkakustannusten ja muiden kustannusten korvaus

Luottamushenkilöiden kokousmatkoista ja muista luottamustoimen hoitamiseksi tehdyistä matkoista suoritetaan matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa ja kurssipäivärahaa soveltuvin osin kunnallisen yleisen virkaehtosopimuksen mukaisesti.

11 § Vaatimuksen jättäminen

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu.

12 § Erinäisiä määräyksiä

1. Tässä säännössä mainitut palkkiot maksetaan neljännesvuosittain.

2. Pöytäkirjan tarkastustoimituksesta maksetaan ainoastaan matkakorvaus, mikäli se on aiheellista.

3. Sellaisista luottamustehtävistä, joita ei ole mainittu tässä säännössä, kunnanhallitus määrää tarvittaessa palkkiot erikseen.

4. Kunnanhallitus voi erikseen päättää, että hallituksen tai valtuuston puheenjohtajalle maksetaan puhelinkorvaus.